

Leidimas
lietuvių kalba

Teisės aktai

59 tomas

2016 m. spalio 19 d.

Turinys

II Ne teisėkūros procedūra priimami aktai

TARPTAUTINIAI SUSITARIMAI

- ★ 2016 m. spalio 5 d. Tarybos sprendimas (ES) 2016/1841 dėl Paryžiaus susitarimo, priimto pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją, sudarymo Europos Sąjungos vardu 1
- Paryžiaus susitarimas 4

REGLAMENTAI

- ★ 2016 m. spalio 14 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2016/1842, kuriuo iš dalies keičiamos Reglamento (EB) Nr. 1235/2008 nuostatos dėl elektroninio importuojamų ekologiškų produktų patikrinimo sertifikato ir tam tikrų kitų elementų ir Reglamento (EB) Nr. 889/2008 nuostatos dėl konservuotiems ir perdirbtiems ekologiškiems produktams taikomų reikalavimų ir informacijos perdavimo ⁽¹⁾ 19
- ★ 2016 m. spalio 18 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2016/1843 dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 882/2004 taikymo pereinamojo laikotarpio priemonių, susijusių su oficialiųjų laboratorijų, atliekančių oficialius trichinelių tyrimus, akreditavimu ⁽¹⁾ 38
- 2016 m. spalio 18 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2016/1844, kuriuo nustatomos standartinės importo vertės, skirtos tam tikrų vaisių ir daržovių įvežimo kainai nustatyti 40
- 2016 m. spalio 18 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2016/1845, kuriuo nustatomas paskirstymo koeficientas, taikytinas paraiškoms dėl pagalbos pieno gamybai mažinti pagal Deleguotąjį reglamentą (ES) 2016/1612 42

⁽¹⁾ Tekstas svarbus EEE

SPRENDIMAI

- ★ 2016 m. liepos 4 d. Komisijos sprendimas (ES) 2016/1846 dėl priemonės SA.41187 (2015/C) (ex 2015/NN), kurią Vengrija įgyvendino dėl tabako pramonės įmonėms taikomos sveikatos priežiūros įmokos (pranešta dokumentu Nr. C(2016) 4049)⁽¹⁾ 43
- ★ 2016 m. liepos 4 d. Komisijos sprendimas (ES) 2016/1847 dėl valstybės pagalbos SA.41612 – 2015/C (ex SA.33584 (2013/C) (ex 2011/NN)), kurią Nyderlandai taikė Maastrichto profesionalų futbolo klubui MVV (pranešta dokumentu Nr. C(2016) 4053)⁽¹⁾ 53
- ★ 2016 m. liepos 4 d. Komisijos sprendimas (ES) 2016/1848 dėl priemonių SA.40018 (2015/C) (ex 2015/NN), kurias Vengrija įgyvendino 2014 m. pakeisdama Vengrijos maisto grandinės patikros mokestį (pranešta dokumentu Nr. C(2016) 4056)⁽¹⁾ 63
- ★ 2016 m. liepos 4 d. Komisijos sprendimas (ES) 2016/1849 dėl priemonės SA.41613 – 2015/C (ex SA.33584 – 2013/C (ex 2011/NN)), kurią Nyderlandai taikė Eindhoveno profesionalų futbolo klubui PSV (pranešta dokumentu Nr. C(2016) 4093)⁽¹⁾ 75

⁽¹⁾ Tekstas svarbus EEE

II

(Ne teisėkūros procedūra priimami aktai)

TARPTAUTINIAI SUSITARIMAI

TARYBOS SPRENDIMAS (ES) 2016/1841

2016 m. spalio 5 d.

dėl Paryžiaus susitarimo, priimto pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją, sudarymo Europos Sąjungos vardu

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 192 straipsnio 1 dalį kartu su 218 straipsnio 6 dalies a punktu,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos Parlamento pritarimą ⁽¹⁾,

kadangi:

- (1) 2015 m. lapkričio 30 d.–gruodžio 12 d. Paryžiuje vykusioje 21-oje Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos (toliau – JTBBBB) šalių konferencijoje priimtas susitarimo dėl pasaulinio atsako į klimato kaitą stiprinimo tekstas;
- (2) Paryžiaus susitarimas pasirašytas 2016 m. balandžio 22 d., laikantis Tarybos sprendimo (ES) 2016/590 ⁽²⁾;
- (3) Paryžiaus susitarimas įsigalios trisdešimtą dieną nuo dienos, kai bent 55 JTBBBB Šalys, kuriose bendras išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) kiekis sudaro bent apie 55 % viso šių išmetamų dujų kiekio, bus deponavusios savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentus. JTBBBB Šalys taip pat yra Sąjunga ir jos valstybės narės. 2016 m. kovo 18 d. išvadose Europos Vadovų Taryba pabrėžė, kad Sąjunga ir jos valstybės narės turi sudaryti Paryžiaus susitarimą kuo skubiau ir pakankamai laiku, kad būtų susitarimo Šalys nuo jo įsigaliojimo dienos;
- (4) Paryžiaus susitarimu pakeičiama 1997 m. Kioto protokole numatyta sistema;
- (5) Paryžiaus susitarime, *inter alia*, nustatytas ilgalaikis tikslas, atitinkantis siekį užtikrinti, kad pasaulio temperatūra didėtų gerokai mažiau nei 2 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, ir toliau siekti, kad temperatūros didėjimas neviršytų 1,5 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu. Kad pasiektų šį tikslą, Šalys parengs nuosekliai išdėstytus nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus, apie juos praneš ir juos palaikys;
- (6) Paryžiaus susitarime numatyta, kad nuo 2023 m. Šalys, remdamosi naujausiomis mokslinėmis žiniomis ir ligtoliniais įgyvendinimo duomenimis, kas penkerius metus atliks bendros pažangos įvertinimą: bus įvertinta pažanga ir svarstomi išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo, prisitaikymo prie klimato kaitos ir paramos teikimo klausimai; kiekvienos Šalies nuosekliai išdėstytais įpareigojančiais veiksmais turi būti siekiama pažangos, palyginti su tuo metu galiojančiais jos įpareigojančiais veiksmais, ir jie turi parodyti patį didžiausią galimą užmojį;

⁽¹⁾ 2016 m. spalio 4 d. pritarimas (dar nepaskelbtas Oficialiajame leidinyje).

⁽²⁾ 2016 m. balandžio 11 d. Tarybos sprendimas (ES) 2016/590 dėl Paryžiaus susitarimo, priimto pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją, pasirašymo Europos Sąjungos vardu (OL L 103, 2016 4 19, p. 1).

- (7) privalomas tikslas ne vėliau kaip 2030 m. bent 40 % sumažinti viduje išmetamą ŠESD kiekį visuose ekonomikos sektoriuose, palyginti su 1990 m., patvirtintas 2014 m. spalio 23 ir 24 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose dėl 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijos. 2015 m. kovo 6 d. Taryba šį Sąjungos ir jos valstybių narių įsipareigojimą priėmė kaip jų numatomą nacionaliniu lygmeniu nustatytą įpareigojantį veiksmą ir pateikė jį JTBBBB Sekretariatui;
- (8) komunikate, pridedamame prie pasiūlymo dėl Paryžiaus susitarimo pasirašymo Sąjungos vardu, Komisija pabrėžė, kad siekiant visuotinio perėjimo prie švarios energetikos būtina keisti investicijų kryptis ir taikyti paskatas visose politikos srityse. Vienas iš pagrindinių Sąjungos prioritetų – sukurti atsparią energetikos sąjungą, kad piliečiai būtų aprūpinami saugiai ir tvariai tiekiamą energija, kuri būtų įperkama, o jos kainos konkurencingos. Tam reikia toliau vykdyti plataus užmojo klimato politiką ir vystyti kitus energetikos sąjungos aspektus;
- (9) 2015 m. rugsėjo 18 d. išvadose Taryba patvirtino, kad Sąjunga ir jos valstybės narės ketina veiksmų pagal Paryžiaus susitarimą imtis bendrai, ir palankiai įvertino Norvegijos ir Islandijos ketinimą dalyvauti bendrai vykdant šiuos veiksmus;
- (10) dėl Sąjungos ir jos valstybių narių bendrų veiksmų bus susitarta tinkamu laiku ir juose bus numatytas atitinkamas Sąjungai ir jos valstybėms narėms priskirtas išmetamųjų teršalų kiekis;
- (11) Paryžiaus susitarimo 4 straipsnio 16 dalyje reikalaujama Sekretariatą informuoti apie ketinimą veikti išvien, įskaitant apie kiekvienai Šaliai atitinkamu laikotarpiu priskirtą išmetamųjų teršalų kiekį;
- (12) Paryžiaus susitarimas atitinka Sutarties 191 straipsnyje nurodytus Sąjungos aplinkos apsaugos tikslus, t. y. išlaikyti, saugoti ir gerinti aplinkos kokybę, saugoti žmonių sveikatą ir remti tarptautinio lygio priemones, skirtas regioninėms ar pasaulinėms aplinkos problemoms spręsti, visų pirma kovai su klimato kaita;
- (13) Paryžiaus susitarimas ir kompetencijos deklaracija turėtų būti patvirtinti Sąjungos vardu,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Sąjungos vardu patvirtinamas pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją 2015 m. gruodžio 12 d. priimtas Paryžiaus susitarimas.

Paryžiaus susitarimo tekstas pridedamas prie šio sprendimo.

Sąjungos vardu taip pat patvirtinama prie šio sprendimo pridedama kompetencijos deklaracija.

2 straipsnis

Tarybos pirmininkas paskiria asmenį (-is), įgaliotą (-us) Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui Sąjungos vardu deponuoti ratifikavimo dokumentą, laikantis Paryžiaus susitarimo 20 straipsnio 1 dalies, kartu su kompetencijos deklaracija.

3 straipsnis

1. Valstybės narės stengiasi imtis būtinų veiksmų siekdamos savo ratifikavimo dokumentus deponuoti vienu metu su Sąjunga arba kuo greičiau po to.
2. Valstybės narės informuoja Komisiją apie savo sprendimus ratifikuoti Paryžiaus susitarimą arba pagal aplinkybes apie tikėtiną būtinų procedūrų užbaigimo datą.

4 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo priėmimo.

Priimta Briuselyje 2016 m. spalio 5 d.

Tarybos vardu
Pirmininkas
M. LAJČÁK

VERTIMAS

PARYŽIAUS SUSITARIMAS

ŠIO SUSITARIMO ŠALYS,

KURIOS YRA ir Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos (toliau – Konvencija) Šalys,

REMDAMOSI Durbano efektyvesnių veiksnių platforma, įsteigta Sprendimu 1/CP. 17, priimtu Konvencijos Šalių konferencijos septynioliktoje sesijoje;

SIEKDAMOS Konvencijoje nustatyto tikslo ir vadovaudamosi joje įtvirtintais principais, taip pat ir lygybės bei bendros, bet skirtingos atsakomybės ir atitinkamų galimybių principu, atsižvelgdamos į skirtingas nacionalines aplinkybes;

PRIPAŽINDAMOS poreikį veiksmingai ir pažangiai sureaguoti į sparčiai didėjančią klimato kaitos grėsmę, remiantis pažangiausiomis turimomis mokslo žiniomis;

TAIP PAT PRIPAŽINDAMOS besivystančių valstybių, Konvencijos Šalių, visų pirma tų, kurios yra ypač pažeidžiamos neigiamo klimato kaitos poveikio, specialius poreikius ir išskirtines aplinkybes, pripažįstamas Konvencijoje;

VISAPUSIŠKAI ATSIŽVELGDAMOS į specialius mažiausiai išsivysčiusių valstybių poreikius ir ypatingą padėtį finansavimo ir technologijų perdavimo atžvilgiu;

PRIPAŽINDAMOS, kad Šalys gali nukentėti ne tik dėl klimato kaitos, bet ir dėl atsakomųjų priemonių poveikio;

PABRĖŽDAMOS esminių veiksnių ir atsakomųjų priemonių klimato kaitos srityje bei klimato kaitos poveikio ryšį su lygiomis galimybėmis siekti darnaus vystymosi ir kovoti su skurdu;

PRIPAŽINDAMOS ypatingą apsirūpinimo maistu užtikrinimo ir maisto trūkumo panaikinimo svarbą, ypač maisto gamybos sistemų pažeidžiamumą dėl neigiamo klimato kaitos poveikio;

ATSIŽVELGDAMOS į būtinybę nustatyti tinkamą pereinamąjį laikotarpį darbuotojams ir užtikrinti tinkamą darbą bei kokybiškas darbo vietas pagal nacionaliniu lygmeniu nustatytus plėtros prioritetus;

PRIPAŽINDAMOS, kad klimato kaita yra bendras žmonijos rūpestis, Šalys veiksnių klimato kaitos problemai spręsti imasi gerbdamos, skatindamos ir atsižvelgdamos į savo atitinkamus įsipareigojimus užtikrinti žmogaus teises, teisę į sveikatą, čiabuvių tautų, vietos bendruomenių, migrantų, vaikų, neįgaliųjų, pažeidžiamų asmenų teises, teisę į vystymąsi, lyčių lygybę, moterų įgalėjimą, vienodas sąlygas visoms kartoms;

PRIPAŽINDAMOS Konvencijoje minimų išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų absorbentų ir kaupiklių išsaugojimo ir pagerinimo, atsižvelgiant į poreikį, svarbą;

PAŽYMĖDAMOS, kad svarbu užtikrinti visų ekosistemų, įskaitant vandenynus, vientisumą, taip pat biologinės įvairovės, kuri kai kuriose kultūrose prilyginama „Motinai žemei“, apsaugą, taip pat pažymėdamos, kad kalbant apie kovos su klimato kaita veiksmus kai kuriems asmenims svarbi sąvoka „klimato teisingumas“;

PATVIRTINDAMOS švietimo, mokymo, visuomenės informavimo, visuomenės dalyvavimo, informacijos prieinamumo visuomenei ir bendradarbiavimo visais lygmenimis Susitarime nagrinėjamais klausimais svarbą;

PRIPAŽINDAMOS, kad į kovą su klimato kaita svarbu įtraukti visų lygių valdžios institucijas ir įvairius suinteresuotuosius asmenis, vadovaujantis atitinkamais Šalių nacionalinės teisės aktais;

TAIP PAT PRIPAŽINDAMOS, kad kovoje su klimato kaita svarbus vaidmuo tenka darniam gyvenimo būdui, tausiam vartojimui ir gamybai, visų pirma išsivysčiusiose valstybėse Šalyse,

SUSITARĖ:

1 straipsnis

Igyvendinant šį Susitarimą taikytinos Konvencijos 1 straipsnyje pateiktos sąvokų apibrėžtys. Papildomai apibrėžiamos šios sąvokos:

- a) Konvencija – tai Jungtinių Tautų bendroji klimato kaitos konvencija, priimta 1992 m. gegužės 9 d. Niujorke,
- b) Šalių konferencija – tai Konvencijos Šalių konferencija;
- c) Šalis – tai šio Susitarimo šalis.

2 straipsnis

1. Šiuo Susitarimu, norint geriau įgyvendinti Konvenciją ir jos tikslą, siekiama sustiprinti pasaulinį atsaką į klimato kaitos grėsmes atsižvelgiant į darnų vystymąsi ir pastangas išnaikinti skurdą, imamasi, be kita ko, šių veiksmų:

- a) užtikrinti, kad vidutinės pasaulio temperatūros didėjimas būtų gerokai mažesnis nei 2 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, dedant pastangas, kad temperatūros didėjimas neviršytų 1,5 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, suvokiant, kad tai gerokai sumažintų klimato kaitos pavojų ir poveikį;
- b) didinti gebėjimą prisitaikyti prie neigiamo klimato kaitos poveikio ir skatinti atsparumą klimato kaitai ir mažu išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu pasižyminčią plėtrą tokiu būdu, kad nekiltų grėsmė maisto gamybai;
- c) užtikrinti, kad skiriamas finansavimas atitiktų išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažėjimo trajektoriją ir klimato kaitai atsparią plėtrą.

2. Šis Susitarimas bus įgyvendinamas remiantis lygybės ir bendros, bet skirtingos atsakomybės ir atitinkamų galimybių principu, atsižvelgiant į skirtingas nacionalines aplinkybes.

3 straipsnis

Atsižvelgdamos į nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus kaip į pasaulinį atsaką klimato kaitai suvaldyti, visos Šalys turi išpareigoti vykdyti ir pranešti apie plataus užmojo veiksmus, kaip apibrėžta 4, 7, 9, 10, 11 ir 13 straipsniuose, kad įgyvendintų 2 straipsnyje nurodytą šio Susitarimo tikslą. Visų Šalių veiksmai ilgainiui įgaus vis didesnę mastą, pripažįstant poreikį remti besivystančias valstybes, šio Susitarimo Šalis, kad šis Susitarimas būtų veiksmingai įgyvendintas.

4 straipsnis

1. Siekdamas 2 straipsnyje užsibrėžto ilgalaikio tikslo dėl temperatūros, Šalys siekia kuo greičiau pasiekti tašką, kai išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis bus didžiausias ir pradės mažėti, suprasdamos, kad mažinimo nuo didžiausio išskiriamo kiekio laikotarpis besivystančiose valstybėse, šio Susitarimo Šalyse, užtruks ilgiau, ir išpareigoja po to sparčiai mažinti šį kiekį, remdamosi geriausiomis turimomis mokslo žiniomis, kad antroje šio šimtmečio pusėje pasiektų žmogaus veiklos nulemtų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio iš šaltinių ir jų šalinimo absorbentais pusiausvyrą, remiantis lygybės principu ir atsižvelgiant į darnų vystymąsi bei pastangas panaikinti skurdą.

2. Kiekviena Šalis parengia, paskelbia ir laikosi nuosekliai išdėstytų nacionaliniu lygmeniu nustatytų įpareigojančių veiksmų, kuriuos ji siekia įgyvendinti. Šalys įgyvendina nacionalines švelninimo priemones, siekdamas minėtai veiksmais nustatytą tikslą.

3. Kiekvienos Šalies nuosekliai išdėstytais nacionaliniu lygmeniu nustatytais įpareigojančiais veiksmais turi būti siekiama pažangos, palyginti su tuo metu galiojančiais nacionaliniu lygmeniu nustatytais įpareigojančiais veiksmais, ir jie turi parodyti patį didžiausią galimą užmojų, atspindint bendrą, bet skirtingą atsakomybę ir atitinkamus pajėgumus, atsižvelgiant į skirtingas nacionalines aplinkybes.

4. Išsivysčiusios valstybės, šio Susitarimo Šalys, turėtų išlaikyti lyderių pozicijas, užsibrėždamos visiems ekonomikos sektoriams taikytinus absoliutaus išmetamo kiekio mažinimo tikslus. Besivystančios valstybės, šio Susitarimo Šalys, turėtų ir toliau didinti savo švelninimo pastangas, ir yra raginamos laikui bėgant nustatyti visus ekonomikos sektorius apimančius išmetamųjų teršalų mažinimo ar ribojimo tikslus, atsižvelgiant į skirtingas nacionalines aplinkybes.
5. Besivystančioms valstybėms, šio Susitarimo Šalims, pagal 9–11 straipsnius teikiama parama šiam straipsniui įgyvendinti, suvokiant, kad didesnė parama besivystančioms valstybėms, šio Susitarimo Šalims, leis joms imtis didesnio užmojo veiksmų.
6. Mažiausiai išsivysčiusios valstybės ir mažos besivystančios salų valstybės, šio Susitarimo Šalys, gali parengti ir paskelbti mažo išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio plėtros strategijas, planus ir veiksmus, įvertindamos savo ypatingas aplinkybes.
7. Papildoma nauda švelninimui, gaunama iš Šalių prisitaikymo veiksmų ir (arba) ekonomikos diversifikavimo planų, gali padėti pasiekti šiame straipsnyje numatytus švelninimo rezultatus.
8. Skelbdamos savo nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus, visos Šalys teikia informaciją, būtiną aiškumui, skaidrumui ir suprantamumui užtikrinti pagal Sprendimą 1/CP.21 ir bet kokius susijusius Šalių konferencijos, kuri yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas, sprendimus.
9. Kiekviena Šalis pagal Sprendimą 1/CP.21 kas penkerius metus paskelbia savo nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus ir bet kokius susijusius Šalių konferencijos, kuri yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas, sprendimus, ir gauna informaciją apie 14 straipsnyje nurodytos bendros pažangos įvertinimo rezultatus.
10. Šalių konferencija, kuri yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas, per savo pirmąją sesiją apsvarsto bendrai taikytiną nacionaliniu lygmeniu nustatytų įpareigojančių veiksmų įgyvendinimo trukmę.
11. Šalis gali bet kuriuo metu patikslinti savo jau paskelbtus nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus, jei pageidauja padidinti savo užmojus, remdamasi Šalių konferencijos, kuri yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas, patvirtintomis gairėmis.
12. Šalių paskelbti nacionaliniu lygmeniu nustatyti įpareigojantys veiksmai registruojami Sekretoriato tvarkomame viešame registre.
13. Šalys atsiskaito už savo nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus. Atsiskaitydamos už dėl žmogaus veiklos išmestus teršalus ir absorbentais pašalintą jų kiekį, atitinkantį jų nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus, Šalys skatina aplinkosauginį integralumą, skaidrumą, tikslumą, išsamumą, palyginamumą ir nuoseklumą, kad būtų išvengta dvigubos apskaitos, remiantis Šalių konferencijos, kuri yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas, patvirtintomis gairėmis.
14. Atsižvelgdamos į nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus, pripažindamos ir įgyvendindamos švelninimo veiksmus dėl žmogaus veiklos išmestų teršalų ir absorbentais pašalinto jų kiekio, šalys prireikus turėtų vadovautis galiojančiais pagal Konvenciją nustatytais metodais bei gairėmis, atsižvelgdamos į šio straipsnio 13 dalies nuostatas.
15. Įgyvendindamos šį Susitarimą, Šalys atsižvelgia į Šalių, kurių ekonomikas labiausiai paveikė atsakomųjų priemonių poveikis, ypač besivystančių valstybių, šio Susitarimo Šalių, susirūpinimą.
16. Šalys, įskaitant regionines ekonominės integracijos organizacijas ir jų valstybes nares, susitarusios pagal šio straipsnio 2 dalį veikti išvien, skelbdamos savo nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus Sekretariatą informuoja apie tokio susitarimo sąlygas, taip pat ir kiekvienai Šaliai atitinkamam laikotarpiui priskirtą išmetamųjų teršalų kiekį. Sekretariatas savo ruožtu Konvencijos Šalis ir signatarus informuoja apie minėto susitarimo sąlygas.
17. Kiekviena tokio susitarimo Šalis atsako už savo išmetamųjų teršalų kiekį, nurodytą šio straipsnio 16 dalyje minėtame susitarime, remdamasi šio straipsnio 13–14 dalimis bei 13 ir 15 straipsniais.

18. Jei išvien veikiančios Šalys tai daro vykdydamos regioninės ekonominės integracijos organizacijos veiklą ir drauge su šia organizacija, kuri pati yra šio Susitarimo Šalis, kiekviena tokios regioninės ekonominės integracijos organizacijos valstybė narė atskirai ir kartu su šia regioninės ekonominės integracijos organizacija atsako už savo išmetamų teršalų kiekį, nustatytą susitarime, apie kurį pranešta pagal šio straipsnio 16 dalį, remdamasi šio straipsnio 13–14 dalimis bei 13 ir 15 straipsniais.

19. Visos Šalys turėtų stengtis parengti ir paskelbti ilgalaikes mažo išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio plėtros strategijas, vadovaudamosi 2 straipsniu, bendros, bet skirtingos atsakomybės ir atitinkamų pajėgumų principu ir atsižvelgdamos į skirtingas nacionalines aplinkybes.

5 straipsnis

1. Šalys imasi veiksmų siekdamas išsaugoti ir prireikus pagerinti išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų absorpentus ir kaupiklius, minėtus Konvencijos 4 straipsnio 1 dalies d punkte, įskaitant miškus.

2. Šalys skatinamos imtis veiksmų, kad įgyvendintų ir paremtų, taikydamos ir rezultatais pagrįstus mokėjimus, esamą sistemą, nustatytą atitinkamose gairėse ir pagal Konvenciją jau priimtuose sprendimuose dėl: politikos priemonių bei teigiamo pobūdžio paskatų, kurios susijusios su išmetamųjų teršalų kiekį mažinančiais miškų naikinimo ir nykimo sustabdymo veiksmais, miškų išsaugojimu ir darniu valdymu bei miškų anglies dioksido atsargų didinimu besivystančiose valstybėse; taip pat alternatyvių politikos priemonių, kaip antai bendrų švelninimo ir prisitaikymo priemonių siekiant nuosekliai ir darnaus miškų valdymo, kartu pabrėžiant, jog prireikus svarbu skatinti su anglies dioksido kiekio mažinimu nesusijusios tokių priemonių naudą.

6 straipsnis

1. Šalys pripažįsta, kad kai kurios iš jų nusprendžia savanoriškai bendradarbiauti įgyvendinant nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus, siekdamas švelninimo ir prisitaikymo veiksmų užmojų padidinimo ir skatindamos darnią plėtrą bei aplinkosauginį integralumą.

2. Savanoriškai imdamosi bendradarbiavimo priemonių, pagal kurias tarptautiniu lygiu tarp valstybių perduotais švelninimo rezultatais naudojamosi įgyvendinant nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus, Šalys turi skatinti darnią plėtrą ir užtikrinti aplinkosauginį integralumą bei skaidrumą, taip pat ir valdymo srityje, ir taikyti griežtus apskaitos reikalavimus, kad užtikrintų, *inter alia*, jog bus išvengta dvigubos apskaitos ir laikomasi Šalių konferencijos, kuri yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas, priimtų gairių.

3. Tarptautiniu lygiu perduotais švelninimo rezultatais įgyvendinant nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus pagal šį Susitarimą naudojamosi savanoriškai ir tik leidus dalyvaujančioms Šalims.

4. Šiuo Susitarimu, vadovaujant ir prižiūrint Šalių konferencijai, kuri yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas, nustatomas mechanizmas, kurio paskirtis yra prisidėti prie išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo ir paramos darniai plėtrai, ir kuriuo Šalys naudojasi savanoriškai. Jį prižiūri Šalių konferencijos, kuri yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas, paskirtas komitetas, ir juo siekiama:

- a) skatinti išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimą, kartu skatinant darnų vystymąsi;
- b) suteikti paskatų ir sudaryti geresnes sąlygas Šalies įgaliotiems viešiesiems ir privatiems subjektams dalyvauti išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo veikloje;
- c) padėti mažinti išmetamųjų teršalų kiekį priimančiojoje Šalyje, kuriai švelninimo veikla bus naudinga dėl sumažėjusio išmetamųjų teršalų kiekio, kuriuo galės pasinaudoti ir kita Šalis vykdydama savo nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus;
- d) pasiekti, kad būtų sumažintas bendras pasaulinis išmetamųjų teršalų kiekis.

5. Įgyvendinant šio straipsnio 4 dalyje nurodytą mechanizmą pasiektu išmetamųjų teršalų sumažintu kiekiu negalima remtis siekiant įrodyti, kad priimančioji Šalis įgyvendino savo nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus, jei šį sumažintą išmetamųjų teršalų kiekį panaudoja kita Šalis, savo nacionaliniu lygmeniu nustatytiems įpareigojantiems veiksams įgyvendinti.

6. Šalių konferencija, kuri yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas, užtikrina, kad dalis pajamų, gautų vykdant veiklą pagal šio straipsnio 4 dalyje nustatytą mechanizmą, būtų panaudota administracinėms išlaidoms padengti, taip pat padedant padengti prisitaikymo išlaidas besivystančioms valstybėms, šio Susitarimo Šalims, kurios yra ypač pažeidžiamos dėl neigiamo klimato kaitos poveikio.

7. Šalių konferencija, kuri yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas, per savo pirmąją sesiją patvirtina šio straipsnio 4 dalyje nurodytam mechanizmui taikytinas taisykles, tvarką ir procedūras.

8. Šalys pripažįsta, jog svarbu, kad jos galėtų pasinaudoti kompleksiniais, visa apimančiais ir suderintais su rinka nesusijusiais metodais, padedančiais joms koordinuotai ir veiksmingai įgyvendinti nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus, atsižvelgiant į darnaus vystymosi ir skurdo panaikinimo poreikius, jei reikia pasitelkiant, *inter alia*, švelninimo, prisitaikymo, finansavimo, technologijų perdavimo ir pajėgumų stiprinimo priemones. Šiais metodais siekiama:

- a) skatinti didesnius taršos mažinimo švelninimo ir prisitaikymo užmojus;
- b) didinti viešojo ir privačiojo sektoriaus dalyvavimą įgyvendinant nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus;
- c) numatyti priemonių ir atitinkamų institucijų bendradarbiavimo koordinavimo galimybes.

9. Šiuo Susitarimu nustatoma su rinka nesusijusių darnaus vystymosi metodų sistema, siekiant paskatinti šio straipsnio 8 dalyje nurodytų su rinka nesusijusių metodų įgyvendinimą.

7 straipsnis

1. Šiuo Susitarimu Šalys nustato visuotinį prisitaikymo tikslą: sustiprinti gebėjimą prisitaikyti, padidinti atsparumą ir sumažinti pažeidžiamumą dėl klimato kaitos, siekiant prisidėti prie darnaus vystymosi ir užtikrinti tinkamas atsakomąsias prisitaikymo priemones, atsižvelgiant į 2 straipsnyje nurodytą siekiamą temperatūros tikslą.

2. Šalys pripažįsta, kad prisitaikymas yra visuotinis uždavinys, kurį būtina spręsti vietos, žemesnio nei nacionalinio lygmens, nacionaliniais, regioniniais ir tarptautiniais mastais, ir kad prisitaikymas yra esminė ilgalaikio visuotinio atsako į klimato kaitą sudedamoji dalis bei indėlis, siekiant apsaugoti žmones, pragyvenimo šaltinius ir ekosistemas, atsižvelgiant į būtinybę nedelsiant atsilipti į besivystančių valstybių, šio Susitarimo Šalių, kurios yra ypač pažeidžiamos neigiamo klimato kaitos poveikio, poreikius.

3. Besivystančių valstybių, šio Susitarimo Šalių, prisitaikymo pastangos pripažįstamos laikantis tvarkos, patvirtintos per Šalių konferencijos, kuri yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas, pirmąją sesiją.

4. Šalys pripažįsta, kad dabartiniai prisitaikymo poreikiai yra nemaži ir kad didesnio užmojo švelninimo veiksmai gali sumažinti poreikį imtis papildomų prisitaikymo veiksmų, o didesni prisitaikymo poreikiai gali pareikalauti didesnių prisitaikymo išlaidų.

5. Šalys pripažįsta, kad prisitaikymo veiksmai turėtų būti inicijuojami valstybių, orientuoti į lyčių lygybę, dalyvaujamojo pobūdžio ir visiškai skaidrūs, atsižvelgiant į pažeidžiamas grupes, bendruomenes bei ekosistemas, taip pat turi remtis ir vadovautis pažangiausiomis turimomis mokslo žiniomis ir, prireikus, tradicinėmis žiniomis, čiabuvių tautų žiniomis ir vietos žinių sistemomis, siekiant, kad prisitaikymo klausimai, kai tinkama, būtų įtraukiami į susijusią socialinę bei ekonominę ir aplinkosaugos politiką ir veiksmus.

6. Šalys pripažįsta, kad svarbu remti tarptautinį bendradarbiavimą prisitaikymo srityje, taip pat svarbu atsižvelgti į besivystančių valstybių, šio Susitarimo Šalių, visų pirma tų, kurios yra ypač pažeidžiamos neigiamo klimato kaitos poveikio, poreikius.

7. Šalys turėtų stiprinti savo bendradarbiavimą gerinant prisitaikymo veiksmus pagal Kankūno prisitaikymo prie klimato kaitos programą, taip pat ir:

- a) dalydamosi informacija, gerąja praktika, patirtimi ir įgytomis žiniomis, taip pat ir tais atvejais, kai tai susiję su mokslu, planavimu, politika ir prisitaikymo veikslių įgyvendinimu;
- b) stiprindamos institucines struktūras, skirtas reikiamai informacijai bei žinioms susisteminti ir techninei paramai bei konsultacijoms Šalims teikti, įskaitant Konvencijoje šiam Susitarimui įgyvendinti nustatytas priemones;
- c) stiprindamos mokslines žinias klimato kaitos srityje, įskaitant mokslinius tyrimus, sistemišką klimato kaitos stebėseną ir ankstyvojo perspėjimo sistemas, tokiais būdais, kad tai suteiktų naudingos informacijos klimato tarnyboms ir padėtų priimti sprendimus;
- d) padėdamos besivystančioms valstybėms, šio Susitarimo Šalims, nustatyti veiksmingą prisitaikymo praktiką, prisitaikymo poreikius, prioritetus, paramą, teikiamą ir gaunamą prisitaikymo veiksliams ir pastangoms, taip pat sunkumus bei trūkumus taip, kad tai skatintų gerąją patirtį;
- e) didindamos prisitaikymo veikslių veiksmingumą ir ilgaamžiškumą.

8. Specializuotos Jungtinių Tautų organizacijos ir agentūros raginamos remti Šalių pastangas įgyvendinant šio straipsnio 7 dalyje nurodytus veiksmus, atsižvelgiant į šio straipsnio 5 dalies nuostatas.

9. Kiekviena Šalis prirėikus imasi vykdyti prisitaikymo planavimo procesus ir įgyvendinti veiksmus, įskaitant reikalingų planų, politikos ir (arba) veikslių dokumentų rengimą ar tobulinimą. Tai gali apimti:

- a) prisitaikymo veiksmus, įsipareigojimų vykdymą ir (arba) dedamas pastangas;
- b) nacionalinių prisitaikymo planų rengimo ir įgyvendinimo procesą;
- c) klimato kaitos poveikio ir pažeidžiamumo vertinimą, kuriuo siekiama parengti nacionaliniu lygmeniu nustatomus prioritetinius įpareigojančius veiksmus, atsižvelgiant į pažeidžiamus asmenis, vietas ir ekosistemas;
- d) prisitaikymo planų, politikos, programų ir veikslių stebėjimą, vertinimą ir atitinkamų žinių kaupimą;
- e) socialinių, ekonominių ir ekologinių sistemų atsparumo stiprinimą ekonomikos diversifikavimo, tvaraus gamtinių išteklių valdymo ir kt. priemonėmis.

10. Kiekviena Šalis prirėikus turėtų pateikti ir periodiškai atnaujinti pranešimą apie prisitaikymą, kuriame galima nurodyti prioritetus, įgyvendinimo ir paramos poreikius, planus ir veiksmus, papildomai nesukuriant naštos besivystančioms valstybėms, šio Susitarimo Šalims.

11. Šio straipsnio 10 dalyje minimas pranešimas apie prisitaikymą prirėikus teikiamas ar atnaujinamas periodiškai kaip sudėtinė kitų pranešimų ar dokumentų, įskaitant nacionalinį prisitaikymo planą, 4 straipsnio 2 dalyje nurodytus nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus ir (arba) nacionalinį pranešimą, dalis arba kartu su jais.

12. Šio straipsnio 10 dalyje nurodyti pranešimai apie prisitaikymą registruojami Sekretoriato tvarkomame viešajame registre.

13. Besivystančioms valstybėms, šio Susitarimo Šalims, teikiama nuolatinė ir padidinta tarptautinė parama šio straipsnio 7, 9, 10 ir 11 dalims įgyvendinti, remiantis 9–11 straipsnių nuostatomis.

14. Atliekant 14 straipsnyje minėtą bendros pažangos vertinimą, *inter alia*:

- a) įvertinamos besivystančių valstybių, šio Susitarimo Šalių, prisitaikymo pastangos;
- b) stiprinamas prisitaikymo veikslių įgyvendinimas, atsižvelgiant į šio straipsnio 10 dalyje minėtą pranešimą apie prisitaikymą;

- c) įvertinamas prisitaikymo ir prisitaikymui skirtos paramos tinkamumas ir veiksmingumas;
- d) įvertinama bendra pažanga siekiant visuotinio prisitaikymo tikslo, nurodyto šio straipsnio 1 dalyje.

8 straipsnis

1. Šalys pripažįsta, kaip svarbu išvengti nuostolių ir žalos, kuriuos nulemia neigiami klimato kaitos padariniai, kaip antai ekstremalūs meteorologiniai reiškiniai ir lėtai prasidedantys reiškiniai, taip pat pripažįsta darnaus vystymosi vaidmenį mažinant tokių nuostolių ir žalos pavojų.
2. Varšuvos tarptautinis klimato kaitos poveikio sukeltų nuostolių ir žalos mechanizmas taikomas vadovaujant ir konsultuojant Šalių konferencijai, kuri yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas, ir gali būti patobulintas bei sustiprintas Šalių konferencijos, kuri yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas, sprendimu.
3. Su neigiamu klimato kaitos poveikiu sietinų nuostolių ir žalos atžvilgiu Šalys turėtų plėsti savo žinias, veiksmus ir paramą, prirėkus pasinaudodamos ir Varšuvos tarptautiniu mechanizmu, vadovaudamosi bendradarbiavimo ir pagalbos principais.
4. Todėl siekiant plėsti minėtas žinias, veiksmus ir paramą, bendradarbiavimo ir paramos sritys galėtų apimti:
 - a) ankstyvasias perspėjimo sistemas;
 - b) pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms;
 - c) lėtai prasidedančius reiškinius;
 - d) reiškinius, galinčius sukelti neatitaisomus ilgalaikius nuostolius ir žalą;
 - e) kompleksinį rizikos vertinimą ir valdymą;
 - f) rizikos draudimo priemonės, klimato rizikos paskirstymą ir kitus draudimo sprendimus;
 - g) neturtinę žalą;
 - h) bendruomenių, pragyvenimo šaltinių ir ekosistemų atsparumą.
5. Varšuvos tarptautinis mechanizmas bendradarbiauja su veikiančiais pagal Susitarimą įsteigtais struktūriniais vienetais ir ekspertų grupėmis, taip pat Susitarime nenumatytomis susijusiomis organizacijomis ir ekspertų grupėmis.

9 straipsnis

1. Išsivysčiusios valstybės, šio Susitarimo Šalys, finansiškai remia besivystančias valstybes, šio Susitarimo Šalis, švelninimo ir prisitaikymo srityje, tęsdamos savo išpareigojimą pagal Konvenciją įgyvendinimą.
2. Kitos Šalys raginamos suteikti ar tęsti tokią paramą savanoriškai.
3. Dėdamos visuotines pastangas, išsivysčiusios valstybės, šio Susitarimo Šalys, turėtų išlaikyti lyderių pozicijas telkiant kovos su klimato kaita finansavimą iš įvairiausių šaltinių, priemonių ir kanalų, turėdamos omenyje svarbų valstybės finansavimo vaidmenį, imdamosi įvairiausių veiksmų, įskaitant paramą valstybių inicijuotoms strategijoms, ir atsižvelgdamos į besivystančių valstybių, šio Susitarimo Šalių, poreikius ir prioritetus. Telkiant kovos su klimato kaita finansavimą turi būti siekiama pažangos, palyginti su ankstesnėmis pastangomis.
4. Skiriant didesnę finansavimą, turėtų būti siekiama prisitaikymo ir švelninimo pusiausvyros, atsižvelgiant į valstybių inicijuotas strategijas, taip pat besivystančių valstybių, šio Susitarimo Šalių, visų pirma tų, kurios ypač pažeidžiamos neigiamo klimato kaitos poveikio ir kurių pajėgumai labai riboti, kaip antai mažiausiai išsivysčiusių valstybių ir mažų besivystančių salų valstybių, prioritetus ir poreikius, apsvarstant valstybinio finansavimo ir subsidijavimo poreikį prisitaikymui.

5. Išsivysčiusios valstybės, šio Susitarimo Šalys, kas dvejus metus paskelbia atitinkamus orientacinius kiekybinius ir kokybinius duomenis šio straipsnio 1 ir 3 dalyse nurodytais klausimais, įtraukdamos turimus duomenis apie valstybės finansavimą, numatomą skirti besivystančioms valstybėms, šio Susitarimo Šalims. Kitos finansavimą teikiančios Šalys raginamos tokią informaciją kas dvejus metus skelbti savanoriškai.
6. Atliekant 14 straipsnyje nurodytos bendros pažangos vertinimą, atsižvelgiama į susijusių besivystančių valstybių, šio Susitarimo Šalių, ir (arba) Susitarimu įsteigtų struktūrinių vienetų pateiktą informaciją apie pastangas, susijusias su klimato kaitos finansavimu.
7. Išsivysčiusios valstybės, šio Susitarimo šalys, kas dvejus metus skaidriai ir nuosekliai pateikia informaciją apie paramą besivystančioms valstybėms, šio Susitarimo Šalims, skiriamą ir telkiamą valstybės intervencijomis, laikydamosi tvarkos, procedūrų ir gairių, kurias turi patvirtinti Šalių konferencija, kuri yra ir Šio Susitarimo Šalių susirinkimas, per savo pirmąją sesiją, kaip nurodyta 13 straipsnio 13 dalyje. Kitos Šalys yra raginamos tai padaryti.
8. Konvencijos finansavimo mechanizmas, įskaitant jį administruojančius subjektus, naudojamas kaip Susitarimo finansavimo mechanizmas.
9. Šį Susitarimą įgyvendinančios institucijos, įskaitant Konvencijos finansavimo mechanizmą administruojančius subjektus, stengiasi sudaryti tinkamas sąlygas finansavimui gauti, taikydamos supaprastintas ir veiksmingas tvirtinimo procedūras ir teikdamos didesnę pasirengimo paramą besivystančioms valstybėms Šalims, visų pirma mažiausiai išsivysčiusioms valstybėms ir mažoms besivystančioms salų valstybėms, atsižvelgdamos į jų nacionalines klimato strategijas ir planus.

10 straipsnis

1. Šalys vadovaujasi ilgalaikę vizija dėl visapusiško technologijų plėtros ir perdavimo įgyvendinimo svarbos siekiant pagerinti atsparumą klimato kaitai ir sumažinti išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį.
2. Šalys, turėdamos omenyje technologijų svarbą įgyvendinant švelninimo ir prisitaikymo veiksmus pagal šį Susitarimą ir pripažindamos dedamas technologijų panaudojimo ir sklaidos pastangas, stiprina bendradarbiavimą technologijų plėtros ir perdavimo srityje.
3. Pagal Konvenciją nustatytas Technologijų mechanizmas naudojamas šiam Susitarimui įgyvendinti.
4. Šiuo Susitarimu sukuriama technologijų sistema, skirta visapusiškai pagalbai Technologijų mechanizmo veiklai teikti, skatinant ir padedant geriau įgyvendinti technologijų plėtros ir perdavimo veiksmus ir taip remiant šio Susitarimo įgyvendinimą, kad būtų įgyvendinta šio straipsnio 1 dalyje minėta ilgalaikė vizija.
5. Siekiant veiksmingo ir ilgalaikio visuotinio atsako į klimato kaitą, taip pat skatinant ekonomikos augimą ir darnią plėtrą, itin svarbu spartinti, skatinti naujoves ir sudaryti joms sąlygas. Šios pastangos prireikus remiamos panaudojant ir Technologijų mechanizmą, ir finansinėmis priemonėmis, per Konvencijos finansavimo mechanizmą, siekiant bendradarbiavimo mokslinių tyrimų ir plėtros srityje, taip pat gerinant technologijų prieinamumą besivystančioms valstybėms, šio Susitarimo Šalims, visų pirma ankstyvuosiuose technologijų ciklo etapuose.
6. Besivystančioms valstybėms, šio Susitarimo Šalims, teikiama parama, taip pat ir finansinė, šiam straipsniui įgyvendinti, kad, be kita ko, būtų sustiprintas bendradarbiavimas technologijų plėtros ir perdavimo srityje skirtinguose technologijų ciklo etapuose, siekiant švelninimui ir prisitaikymui skiriamos paramos pusiausvyros. Atliekant 14 straipsnyje nurodytos bendros pažangos vertinimą, atsižvelgiama į turimą informaciją dėl pastangų remti besivystančias valstybes, šio Susitarimo Šalis, technologijų plėtros ir perdavimo srityse.

11 straipsnis

1. Šiame Susitarime numatytas pajėgumų stiprinimas turėtų padidinti besivystančių valstybių, šio Susitarimo Šalių, visų pirma mažiausiai pajėgių valstybių, kaip antai mažiausiai išsivysčiusių valstybių ir tų, kurios ypač pažeidžiamos

neigiamo klimato kaitos poveikio, pavyzdžiui, mažų besivystančių salų valstybių, pajėgumus ir gebėjimą imtis efektyvių veiksmų dėl klimato kaitos, taip pat ir, *inter alia*, įgyvendinti prisitaikymo ir švelninimo veiksmus, ir turėtų padėti užtikrinti technologijų plėtrą, sklaidą ir panaudojimą, kovos su klimato kaita finansavimo prieinamumą, švietimą, mokymą ir visuomenės informavimą susijusiais klausimais, taip pat informacijos teikimą skaidriai, tiksliai ir laiku.

2. Pajėgumų stiprinimas turi būti inicijuotas valstybių, pagrįstas nacionaliniais poreikiais ir į juos orientuotas, ir turi būti siekiama, kad jie nuosavybės teise priklausytų valstybėms, šio Susitarimo Šalims, ypač besivystančioms valstybėms, šio Susitarimo Šalims, taip pat ir nacionaliniu, žemesniu nei nacionaliniu bei vietos lygmeniu. Pajėgumų stiprinimas turi būti pagrįstas žiniomis, sukauptomis vykdant Konvencijoje numatytą pajėgumų stiprinimo veiklą, ir tai turi būti veiksmingas, pasikartojantis, dalyvaujamojo pobūdžio, kompleksiškas ir į lyčių lygybę orientuotas procesas.

3. Visos Šalys turi bendradarbiauti stiprindamos besivystančių valstybių, šio Susitarimo Šalių, pajėgumą įgyvendinti šį Susitarimą. Išsivysčiusios valstybės, šio Susitarimo Šalys, turėtų didinti paramą besivystančių valstybių, šio Susitarimo Šalių, pajėgumų stiprinimo veiksams.

4. Visos Šalys, stiprinančios besivystančių valstybių, šio Susitarimo Šalių, pajėgumus įgyvendinti šį Susitarimą regioninėmis, dvišalėmis, daugiašalėmis ir kt. priemonėmis, nuolat praneša apie šių pajėgumų stiprinimo veiksmus ar priemones. Besivystančios valstybės, šio Susitarimo Šalys, turėtų nuolat pateikti informaciją apie pažangą įgyvendinant pajėgumų stiprinimo planus, politiką, veiksmus ar priemones šiam Susitarimui įgyvendinti.

5. Pajėgumų stiprinimo veikla tobulinama per atitinkamas institucines struktūras šio Susitarimo įgyvendinimui remti, taip pat ir per atitinkamas Konvencijoje numatytas institucines struktūras šiam Susitarimui įgyvendinti. Šalių konferencija, kuri yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas, per pirmąją savo sesiją apsvarsto ir priima sprendimą dėl pirminių institucinių struktūrų pajėgumams stiprinti.

12 straipsnis

Šalys bendradarbiauja imdamosi reikiamų priemonių, kad pagerintų švietimą, mokymą, visuomenės informavimą, visuomenės dalyvavimą ir informacijos prieinamumą visuomenei klimato kaitos srityje, pripažindamos šių veiksmų svarbą sustiprinant Susitarime numatytus veiksmus.

13 straipsnis

1. Siekiant abipusio pasitikėjimo ir skatinant veiksmingą įgyvendinimą, šiuo Susitarimu sukuriama patobulinta veiklos ir paramos skaidrumo užtikrinimo sistema, suteikianti lankstumą Šalims, kuri nustatoma atsižvelgiant į jų skirtingus pajėgumus, ir besiremiant jų bendra patirtimi.

2. Skaidrumo užtikrinimo sistema suteikia lankstumą įgyvendinant šio straipsnio nuostatas toms besivystančioms valstybėms, šio Susitarimo Šalims, kurioms jis būtinas, atsižvelgiant į jų pajėgumus. Šis lankstumas turi atsispindėti taikant šio straipsnio 13 dalyje nurodytą tvarką, procedūras bei gaires.

3. Skaidrumo užtikrinimo sistema turi būti sukurta patobulinant Konvencijoje numatytas priemones skaidrumui užtikrinti, pripažįstant specialias mažiausiai išsivysčiusių valstybių ir mažų besivystančių salų valstybių aplinkybes, ir ji turi būti įgyvendinta siekiant padėti, pernelyg nesikišant ir nebaudžiant, gerbiant nacionalinį suverenumą ir išvengiant per didelės naštos Šalims.

4. Konvencijoje numatytos priemonės skaidrumui užtikrinti, įskaitant nacionalinius pranešimus, dvimetes ataskaitas ir atnaujintas dvimetes ataskaitas, tarptautinį vertinimą ir peržiūrą bei tarptautines konsultacijas ir analizę, sudaro dalį tos patirties, kuria remiamasi rengiant šio straipsnio 13 dalyje numatytą tvarką, procedūras bei gaires.

5. Veiksmų skaidrumo užtikrinimo sistemos paskirtis – leisti aiškiai suvokti kovos su klimato kaita veiksmus, atsižvelgiant į Konvencijos 2 straipsnyje nustatytą tikslą, taip pat užtikrinant aiškumą ir stebint Šalių pažangą įgyvendinant savo individualius nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus pagal 4 straipsnį ir Šalių prisitaikymo įpareigojančius veiksmus pagal 7 straipsnį, įskaitant gerą patirtį, prioritetus, poreikius bei trūkumus, kad šia informacija būtų galima pasinaudoti atliekant 14 straipsnyje numatytos bendros pažangos vertinimą.

6. Paramos skaidrumo užtikrinimo sistemos paskirtis – užtikrinti aiškumą dėl paramos, kurią teikia ir gauna atitinkamos atskiros Šalys įgyvendindamos kovos su klimato kaita veiksmus pagal 4, 7, 9, 10 ir 11 straipsnius, ir, jei įmanoma, pateikti visapusišką visos suteiktos finansinės paramos apžvalgą, kad šia informacija būtų galima pasinaudoti atliekant 14 straipsnyje numatytos bendros pažangos vertinimą.

7. Kiekviena Šalis nuolat teikia šią informaciją:

a) nacionalinę dėl žmogaus veiklos iš taršos šaltinių išmesto ir šalinimo absorbentais pašalinto išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio apskaitos ataskaitą, parengtą pagal gerąja patirtimi pagrįstas metodikas, pripažintas Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ir sutartas Šalių konferencijoje, kuri yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas;

b) informaciją, leidžiančią stebėti pažangą, pasiektą įgyvendinant Šalies nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus ir pasiekiant jų tikslus pagal 4 straipsnį.

8. Kiekviena Šalis prireikus taip pat turėtų teikti informaciją dėl klimato kaitos poveikio ir prisitaikymo pagal 7 straipsnį.

9. Išsivysčiusios valstybės, šio Susitarimo Šalys, teikia, o kitos paramą teikiančios Šalys turėtų teikti informaciją apie besivystančiai valstybei, šio Susitarimo Šaliai, pagal 9–11 straipsnius suteiktą finansinę, technologijų perdavimo bei pajėgumų stiprinimo paramą.

10. Besivystančios valstybės, šio Susitarimo Šalys, turėtų teikti informaciją apie reikalingą ir gautą finansinę, technologijų perdavimo ir pajėgumų stiprinimo paramą, pagal 9–11 straipsnius.

11. Kiekvienos Šalies pagal šio straipsnio 7 ir 9 dalis pateiktą informaciją patikrina techniniai ekspertai, kaip nustatyta Sprendime 1/CP.21. Jei atsižvelgiant į besivystančios valstybės, šio Susitarimo Šalies, pajėgumus tai reikalinga, per patikrinimo procesą jai padedama nustatyti pajėgumų stiprinimo poreikius. Be to, kiekviena Šalis dalyvauja daugiašaliame pagalbinio pobūdžio 9 straipsnyje numatytų veiksmų įgyvendinimo pažangos ir savo nacionaliniu lygmeniu nustatytų įpareigojančių veiksmų įgyvendinimo ir jų tikslų pasiekimo vertinime.

12. Techniniai ekspertai, atlikdami šioje dalyje numatytą patikrinimą, įvertina Šalies teikiamą paramą, jei taikytina, ir tai, kaip ji įgyvendina savo nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus ir pasiekia jų tikslus. Atliekant patikrinimą Šaliai taip pat nurodoma, ką reikia tobulinti, ir patikrinama, ar informacija atitinka šio straipsnio 13 dalyje nurodytą tvarką, procedūras bei gaires, atsižvelgiant į Šaliai pagal šio straipsnio 2 dalį suteiktą lankstumą. Atliekant patikrinimą, ypatingas dėmesys skiriamas atitinkamiems besivystančių valstybių, šio Susitarimo Šalių, pajėgumams ir aplinkybėms.

13. Šalių konferencija, kuri yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas, per savo pirmąją sesiją, remdamasi Konvencijoje numatytą skaidrumo užtikrinimo priemonių taikymo patirtimi ir išplėdama šio straipsnio nuostatas, pagal poreikį patvirtina bendrą tvarką, procedūras bei gaires veiksmų ir pagalbos skaidrumui užtikrinti.

14. Besivystančioms valstybėms teikiama parama šiam straipsniui įgyvendinti.

15. Be to, nuolat remiamas besivystančių valstybių, šio Susitarimo Šalių, skaidrumo užtikrinimo pajėgumų stiprinimas.

14 straipsnis

1. Šalių konferencija, kuri yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas, periodiškai apžvelgia šio Susitarimo įgyvendinimą, kad įvertintų pažangą, padarytą siekiant ilgalaikių šio Susitarimo tikslų („bendros pažangos įvertinimas“). Šalių konferencija šį kompleksinio ir pagalbinio pobūdžio vertinimą atlieka įvertindama švelninimą, prisitaikymą bei įgyvendinimo ir paramos priemones ir atsižvelgdama į lygybę ir pažangiausias turimas mokslo žinias.

2. Šalių konferencija, kuri yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas, savo pirmąją bendros pažangos įvertinimą atlieka 2023 m., o vėliau kas penkerius metus, jei Šalių konferencija, kuri yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas, nenusprendžia kitaip.

3. Bendros pažangos įvertinimo rezultatais Šalys remiasi nacionaliniu lygmeniu nustatytu būdu atnaujindamos ir tobulindamos savo veiksmus bei paramą pagal atitinkamas šio Susitarimo nuostatas, taip pat gerindamos tarptautinį bendradarbiavimą kovojant su klimato kaita.

15 straipsnis

1. Šiuo Susitarimu nustatomas mechanizmas, kurio paskirtis – padėti įgyvendinti šio Susitarimo nuostatas ir skatinti jų laikymąsi.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytą mechanizmą sudaro pagalbinio pobūdžio ekspertų komitetas, kurio veikla yra skaidri, nepriešiška ir ne baudžiamąjį pobūdžio. Komitetas ypatingą dėmesį skiria atitinkamiems valstybių, šio Susitarimo Šalių, pajėgumams ir aplinkybėms.

3. Komitetas veikia vadovaudamasis per Šalių konferencijos, kuri yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas, pirmąją sesiją patvirtinta tvarka bei procedūromis ir kasmet atsiskaito Šalių konferencijai, kuri yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas.

16 straipsnis

1. Aukščiausioji Konvencijos struktūra – Šalių konferencija yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas.

2. Tos Konvencijos Šalys, kurios nėra šio Susitarimo Šalys, gali dalyvauti bet kurios Šalių konferencijos, kuri yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas, darbe stebėtojo teisėmis. Kai Šalių konferencija yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas, sprendimus pagal šį Susitarimą priima tik šio Susitarimo Šalys.

3. Kai Šalių konferencija yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas, bet koks Šalių konferencijos biuro narys, atstovaujantis Konvencijos Šaliai bet tuo metu nebūdamas Susitarimo Šalies atstovas, pakeičiamas papildomu nariu, kurį renka Susitarimo Šalys iš savo tarpo.

4. Šalių konferencija, kuri yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas, nuolat vertina šio Susitarimo įgyvendinimą ir pagal savo įgaliojimus priima sprendimus, būtinus veiksmingam jo įgyvendinimui skatinti. Ji atlieka jai šiuo Susitarimu paskirtas funkcijas ir:

a) steigia tokius pagalbinius komitetus, kokių reikia šiam Susitarimui įgyvendinti; ir

b) atlieka bet kokias kitas funkcijas, kurių prireikia šiam Susitarimui įgyvendinti.

5. Šalių konferencijos darbo tvarkos taisyklės ir pagal Konvenciją taikomos finansinės procedūros *mutatis mutandis* taikomos pagal šį Susitarimą, jei kitaip bendru sutarimu nenusprendžia Šalių konferencija, kuri yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas.

6. Šalių konferencijos, kuri yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas, pirmąją sesiją Sekretoriatas sušaukia kartu su Šalių konferencijos pirmąja sesija, kurią planuojama surengti išgaliojus šiam Susitarimui. Vėlesnės eilinės Šalių konferencijos, kuri yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas, sesijos rengiamos kartu su eilinėms Šalių konferencijos sesijomis, jeigu Šalių konferencija, kuri yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas, nenusprendžia kitaip.

7. Neeilinės Šalių konferencijos, kuri yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas, sesijos rengiamos, kai Šalių konferencija, kuri yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas, mano, jog to reikia, arba bet kurios Šalies rašytiniu prašymu, jei per šešis mėnesius nuo tos dienos, kai Sekretoriatas pranešė apie šį prašymą Šalims, jam pritaria bent trečdalis Šalių.

8. Jungtinės Tautos ir jų specializuotos agentūros bei Tarptautinė atominės energetikos agentūra, taip pat bet kuri jos valstybė narė ar stebėtoja, kuri nėra Konvencijos narė, gali būti atstovaujama Šalių konferencijos, kuri yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas, sesijose stebėtojo teisėmis. Bet kokiai nacionalinei ar tarptautinei, vyriausybinei ar nevyriausybinei įstaigai ar agentūrai, turinčiai kompetenciją Susitarime reglamentuojamais klausimais ir informavusiai Sekretoriatą apie savo pageidavimą būti atstovaujama Šalių konferencijos, kuri yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas, sesijoje stebėtojo teisėmis, gali būti suteikta tokia teisė, išskyrus atvejus, kai tam prieštarauja ne mažiau kaip trečdalis dalyvaujančių Šalių. Stebėtojų priėmimui ir jų dalyvavimui taikomos šio straipsnio 5 dalyje nurodytos darbo tvarkos taisyklės.

17 straipsnis

1. Pagal Konvencijos 8 straipsnį įsteigtas Sekretoriatas yra ir šio Susitarimo sekretoriatas.
2. Konvencijos 8 straipsnio 2 dalis, kurioje nustatytos Sekretoriato funkcijos, ir Konvencijos 8 straipsnio 3 dalis dėl priemonių Sekretoriato veikimui užtikrinti, *mutatis mutandis* taikomos šiam Susitarimui. Be to, Sekretoriatas atlieka funkcijas, kurios jam priskirtos pagal šį Susitarimą, taip pat funkcijas, kurias atlikti jį įgaliojo Šalių konferencija, kuri yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas.

18 straipsnis

1. Pagal Konvencijos 9–10 straipsnius įsteigti Pagalbinis komitetas mokslinėms ir techninėms konsultacijoms ir Pagalbinis įgyvendinimo komitetas yra, atitinkamai, ir šio Susitarimo Pagalbinis komitetas mokslinėms ir techninėms konsultacijoms bei Pagalbinis įgyvendinimo komitetas. Konvencijos nuostatos dėl minėtų dviejų komitetų veikimo *mutatis mutandis* taikomos šiam Susitarimui. Pagalbinio komiteto mokslinėms ir techninėms konsultacijoms ir Pagalbinio įgyvendinimo komiteto posėdžiai rengiami kartu su, atitinkamai, Konvencijos Pagalbinio komiteto mokslinėms ir techninėms konsultacijoms ir Pagalbinio įgyvendinimo komiteto posėdžiais.
2. Konvencijos Šalys, kurios nėra šio Susitarimo Šalys, gali stebėtojo teisėmis dalyvauti bet kurios pagalbinių komiteto sesijos darbe. Kai pagalbiniai komitetai yra šio Susitarimo pagalbiniai komitetai, sprendimai pagal šį Susitarimą priimami tik šio Susitarimo Šalių.
3. Kai pagal Konvencijos 9–10 straipsnius įsteigti pagalbiniai komitetai atlieka savo funkcijas sprenddami su šiuo Susitarimu susijusius klausimus, bet kuris minėtų pagalbinių komitetų biurų narys, atstovaujantis Konvencijos Šaliai, bet tuo metu nebūdamas Susitarimo Šalies atstovas, pakeičiamas papildomu nariu, kurį renka Susitarimo Šalys iš savo tarpo.

19 straipsnis

1. Pagalbiniai komitetai ar kitos pagal Konvenciją įsteigtos institucinės struktūros, neminimos šiame Susitarime, naudojamos šio Susitarimo tikslais, jei taip nusprendžia Šalių konferencija, kuri yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas. Šalių konferencija, kuri yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas, nustato tokių pagalbinių komitetų ar struktūrinių vienetų funkcijas.
2. Šalių konferencija, kuri yra ir šio Susitarimo Šalių susirinkimas, gali tokiems papildomiems komitetams ir institucinėms struktūroms teikti papildomas konsultacijas.

20 straipsnis

1. Šis Susitarimas teikiamas pasirašyti valstybėms bei regioninėms ekonominės integracijos organizacijoms, Konvencijos Šalims, ir turi būti jų ratifikuotas, priimtas ar patvirtintas. Susitarimas teikiamas pasirašyti Jungtinių Tautų būstinėje Niujorke nuo 2016 m. balandžio 22 d. iki 2017 m. balandžio 21 d. Prie šio Susitarimo bus galima prisijungti nuo kitos dienos po to, kai baigiasi jo pasirašymo laikotarpis. Ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentai deponuojami depozitarui.

2. Bet kuri regioninės ekonominės integracijos organizacija, kurios nė viena valstybė narė nėra šio Susitarimo Šalis, tapusi šio Susitarimo Šalimi, privalo laikytis visų šiame Susitarime nustatytų įpareigojimų. Jei tokių organizacijų viena ar daugiau valstybių narių yra šio Susitarimo Šalys, tokia organizacija ir jos valstybės narės nusprendžia, kokia atsakomybė kiekvienai jų tenka vykdant šiame Susitarime nustatytus įpareigojimus. Tokiais atvejais tokia organizacija ir jos valstybės narės neturi teisės naudotis teisėmis pagal šį Susitarimą vienu ir tuo pačiu metu.

3. Savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentuose regioninės ekonominės integracijos organizacijos nurodo savo kompetenciją šiuo Susitarimu reglamentuojamais klausimais. Tokios organizacijos apie savo kompetencijos esminius pasikeitimus taip pat praneša depozitarui, kuris savo ruožtu apie tai praneša Šalims.

21 straipsnis

1. Šis Susitarimas įsigalioja trisdešimtą dieną po to, kai ne mažiau kaip 55 Konvencijos Šalys, kurių bendras pasauliniu mastu išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis sudaro bent 55 proc., deponavo savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentus.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas „bendras pasauliniu mastu išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis“ – tai kiekis pagal naujausius duomenis, Konvencijos Šalių pateiktus šio Susitarimo priėmimo dieną arba anksčiau.

3. Kiekvienai valstybei ar regioninės ekonominės integracijos organizacijai, kuri ratifikuoja, priima ar patvirtina šį Susitarimą arba prie jo prisijungia po to, kai šio straipsnio 1 dalyje nurodytos įsigaliojimo sąlygos yra įvykdytos, šis Susitarimas įsigalioja trisdešimtą dieną nuo tos dienos, kai ji deponuoja savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentus.

4. Taikant šio straipsnio 1 dalį, bet koks dokumentas, kurį deponuoja regioninės ekonominės integracijos organizacija, nelaikomas tų dokumentų, kuriuos deponuoja organizacijos valstybės narės, papildomu dokumentu.

22 straipsnis

Konvencijos 15 straipsnio nuostatos dėl Konvencijos pakeitimų priėmimo *mutatis mutandis* taikomos šiam Susitarimui.

23 straipsnis

1. Konvencijos 16 straipsnio nuostatos dėl Konvencijos priedų priėmimo ir pakeitimų *mutatis mutandis* taikomos šiam Susitarimui.

2. Šio Susitarimo priedai yra neatskiriama jo dalis ir, jei aiškiai nenustatyta kitaip, nuoroda į šį Susitarimą kartu reiškia nuorodą į bet kurį jo priedą. Galima priimti tik tokius priedus, kuriuose nurodomi tik mokslinio, techninio, procedūrinio ar administracinio pobūdžio sąrašai, formatai ar kitokia aprašomoji medžiaga.

24 straipsnis

Konvencijos 14 straipsnis dėl ginčų sprendimo taikomas šiam Susitarimui *mutatis mutandis*.

25 straipsnis

1. Kiekviena Šalis turi po vieną balsą, išskyrus atvejus, nustatytus šio straipsnio 2 dalyje.

2. Regioninės ekonominės integracijos organizacijos savo kompetencijos klausimais naudojasi teise turėti tiek balsų, kiek jos turi valstybių narių, šio Susitarimo Šalių. Tokia organizacija savo balsavimo teise nesinaudoja, jei kuri nors jos valstybė narė pasinaudoja savo teise, ir atvirkščiai.

26 straipsnis

Šio Susitarimo depozitaras yra Jungtinių Tautų Generalinis Sekretorius.

27 straipsnis

Šiam Susitarimui negali būti taikomos jokios išlygos.

28 straipsnis

1. Praėjus trejiems metams po to, kai šis Susitarimas įsigaliojo kuriai nors Šaliai, ta Šalis bet kuriuo metu gali pasitraukti iš šio Susitarimo pateikusi depozitarui pranešimą raštu.
2. Toks pasitraukimas įsigalioja praėjus vieniems metams nuo tada, kai depozitaras gauna pranešimą apie denonsavimą, arba vėliau, kaip nurodyta pranešime apie pasitraukimą.
3. Laikoma, kad Šalis, pasitraukusi iš Konvencijos, taip pat pasitraukia ir iš šio Susitarimo.

29 straipsnis

Šio Susitarimo originalas, kurio tekstai anglų, arabų, ispanų, kinų, prancūzų ir rusų kalbomis yra autentiški, deponuojamas Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui.

PRIMTA du tūkstančiai penkioliktųjų metų gruodžio dvyliktą dieną Paryžiuje.

TAI PATVIRTINDAMI, toliau nurodyti tinkamai įgalioti asmenys pasirašė šį Susitarimą.

Pagal Paryžiaus susitarimo 20 straipsnio 3 dalį pateikiama Sąjungos deklaracija

Europos Sąjungos narės šiuo metu yra šios valstybės: Belgijos Karalystė, Bulgarijos Respublika, Čekijos Respublika, Danijos Karalystė, Vokietijos Federacinė Respublika, Estijos Respublika, Airija, Graikijos Respublika, Ispanijos Karalystė, Prancūzijos Respublika, Kroatijos Respublika, Italijos Respublika, Kipro Respublika, Latvijos Respublika, Lietuvos Respublika, Liuksemburgo Didžioji Hercogystė, Vengrija, Maltos Respublika, Nyderlandų Karalystė, Austrijos Respublika, Lenkijos Respublika, Portugalijos Respublika, Rumunija, Slovėnijos Respublika, Slovakijos Respublika, Suomijos Respublika, Švedijos Karalystė ir Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė.

Europos Sąjunga pareiškia, kad pagal Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač jos 191 straipsnį ir 192 straipsnio 1 dalį, ji yra kompetentinga sudaryti tarptautinius susitarimus – taip pat vykdyti iš jų kylančias pareigas – kurie padeda siekti šių tikslų:

- išlaikyti, saugoti ir gerinti aplinkos kokybę;
- saugoti žmonių sveikatą;
- apdairiai ir racionaliai naudoti gamtos išteklius;
- remti tarptautinio lygio priemones, skirtas regioninėms ar pasaulinėms aplinkos problemoms spręsti, visų pirma kovai su klimato kaita.

Europos Sąjunga pareiškia, kad 2015 m. kovo 6 d. pateiktuose numatomuose nacionaliniu lygmeniu nustatytuose įpareigojančiuose veiksmuose nurodytus įsipareigojimus Sąjunga ir jos valstybės narės vykdys drauge, kiekviena – pagal savo kompetenciją.

Europos Sąjunga pagal Susitarimo 20 straipsnio 3 dalį ir toliau reguliariai teiks informaciją apie bet kokius esminius pakeitimus, susijusius su jos kompetencija.

REGLAMENTAI

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2016/1842

2016 m. spalio 14 d.

kuriuo iš dalies keičiamos Reglamento (EB) Nr. 1235/2008 nuostatos dėl elektroninio importuojamų ekologiškų produktų patikrinimo sertifikato ir tam tikrų kitų elementų ir Reglamento (EB) Nr. 889/2008 nuostatos dėl konservuotiems ir perdirbtiems ekologiškiems produktams taikomų reikalavimų ir informacijos perdavimo

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2007 m. birželio 28 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 834/2007 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo ir panaikinantį Reglamentą (EEB) Nr. 2092/91 ⁽¹⁾, ypač į jo 38 straipsnio a, d ir e punktus,

kadangi:

- (1) Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1235/2008 ⁽²⁾ nustatytos išsamios ekologiškų produktų importo iš trečiųjų šalių taisyklės;
- (2) Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1235/2008 nustatytas laikotarpis, per kurį kontrolės įstaigos ir institucijos turi pateikti prašymus dėl atitikties pripažinimo pagal Reglamento (EB) Nr. 834/2007 32 straipsnį. Atsižvelgiant į tai, kad nuostatų dėl reikalavimus atitinkančių produktų importo įgyvendinimas vis dar vertinamas, o susijusios rekomendacijos, pavyzdžiai, klausimynai ir reikiama elektroninių duomenų perdavimo sistema, vis dar kuriami, kontrolės įstaigų ir kontrolės institucijų prašymų teikimo terminas turėtų būti pratęstas;
- (3) iš patirties žinoma, kad valstybių narių ekologiškų produktų siuntų tikrinimo prieš juos išleidžiant į laisvą apyvartą Sąjungoje praktika skiriasi. Kad kontrolė būtų vykdoma nuosekliai ir veiksmingai, reikėtų patikslinti, kokių rūšių tikrinimus būtina atlikti tikrinant siuntas, atsižvelgiant į rizikos įvertinimą, kurį reikia atlikti pagal Reglamento (EB) Nr. 834/2007 27 straipsnio 3 dalį. Taip pat tikslinga reformuluoti už siuntų tikrinimą ir patikrinimo sertifikatų tvirtinimą atsakingų institucijų apibrėžtį, patikslinant, kad tos institucijos yra kompetentingos institucijos, atsakingos už oficialią ekologiškų produktų srities kontrolę ir paskirtos pagal Reglamento (EB) Nr. 834/2007 27 straipsnio 1 dalį;
- (4) taip pat pastebėta, kad kontrolės įstaigos ir kontrolės institucijos taiko skirtingą importuoti numatytų produktų klasifikavimo pagal Reglamento (EB) Nr. 1235/2008 III ir IV prieduose nurodytas kategorijas praktiką. Siekiant suvienodinti klasifikaciją pagal minėtas produktų kategorijas, reikėtų nustatyti tam tikras apibrėžtis, kurios ūkio subjektams suteiktų daugiau aiškumo ir teisinio tikrumo, taip užtikrinant, kad kontrolės įstaigos ir kontrolės institucijos taikytų vienodas įgyvendinimo taisykles, ir palengvinant kompetentingų institucijų vykdomą priežiūrą;
- (5) siekiant paprastumo ir suderinamumo su higienos taisyklėmis, kai produktų kategorijose nurodoma, kad jie neperdirbti arba perdirbti, šių terminų reikšmė turėtų atitikti Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 852/2004 ⁽³⁾ pateiktas perdirbtų ir neperdirbtų produktų apibrėžtis. Tačiau reikėtų patikslinti, kad nustatant, ar produktas perdirbtas, ar ne, ženklinimo ir pakavimo veiksmai reikšmės neturi;
- (6) Reglamento (EB) Nr. 834/2007 32 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodyti importo modeliai vienas kitam prieštarauja. Jei pagal Reglamento (EB) Nr. 834/2007 33 straipsnio 2 dalį pripažįstamas trečiosios šalies lygiavertiškumas,

⁽¹⁾ OL L 189, 2007 7 20, p. 1.

⁽²⁾ 2008 m. gruodžio 8 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1235/2008, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 834/2007 įgyvendinimo taisyklės dėl ekologiškų produktų importo iš trečiųjų šalių (OL L 334, 2008 12 12, p. 25).

⁽³⁾ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 852/2004 dėl maisto produktų higienos (OL L 139, 2004 4 30, p. 1).

pagal 33 straipsnio 3 dalį tos šalies kontrolės įstaigos arba kontrolės institucijos pripažinti nereikia. Todėl Reglamento (EB) Nr. 1235/2008 10 straipsnio 2 dalies b punkte nustatyta, kad kontrolės įstaigą arba instituciją pagal Reglamento (EB) Nr. 834/2007 33 straipsnio 3 dalį galima pripažinti tik tada, jei ta šalis nepripažinta pagal Reglamento (EB) Nr. 834/2007 33 straipsnio 2 dalį. Tačiau, kad nesusidarytų ekologiškų produktų importo kliūčių, turėtų būti galima pripažinti pripažintos trečiosios šalies kontrolės įstaigas ir kontrolės institucijas, jei importuojamas produktas nepatenka į tos trečiosios šalies pripažinimo aprėptį. Todėl reikėtų performuluoti dabartinę Reglamento (EB) Nr. 1235/2008 10 straipsnio 3 dalyje numatytą leidžiančią nukrypti nuostatą, joje atsižvelgiant į taikomą praktiką nurodyti produktus, o ne produktų kategorijas;

- (7) remiantis Reglamentu (EB) Nr. 834/2007, iš trečiosios šalies importuotus produktus į Sąjungos rinką pateikti kaip ekologiškus galima, jei konkrečiai jiems suteiktas patikrinimo sertifikatas, išduotas pripažintos trečiosios šalies kompetentingos institucijos arba kontrolės institucijos ar įstaigos arba pripažintos kontrolės institucijos ar įstaigos;
- (8) pagal Ateities ekologinės gamybos Europos Sąjungoje veiksmų plano ⁽¹⁾ 12 veiksmą Komisija sukūrė elektroninio sertifikavimo importuojant ekologiškus produktus sistemą, kuri yra į Komisijos sprendime 2003/24/EB ⁽²⁾ numatytą integruotą kompiuterinę veterinarijos sistemą TRACES integruotas modulis;
- (9) norint įvesti elektroninio sertifikavimo sistemą ir užtikrinti, kad ji tinkamai veiktų, reikia iš dalies pakeisti tam tikras Reglamento (EB) Nr. 1235/2008 nuostatas. Todėl reikėtų patikslinti atitinkamos valstybės narės muitinės įstaigos išleidimo į laisvą apyvartą taisykles ir patikrinimo sertifikato išdavimo ir tvirtinimo darbo eigą, įskaitant patikrinimo sertifikato ir muitinės deklaracijos sąsajos tikrinimą. Atsižvelgiant į tai, reikėtų patikslinti ir patikrinimo sertifikato išdavimo ir tvirtinimo taikant specialias muitinės procedūras darbo eigą. Kad elektroninė sistema galėtų tinkamai veikti, tikslinga nurodyti pripažintų kontrolės įstaigų ir institucijų e. pašto adresus;
- (10) siekiant užtikrinti į Sąjungą importuojamų ekologiškų produktų atitiktį reikalavimams, būtina patikslinti, kad paprastai patikrinimo sertifikatą išduodanti kontrolės įstaiga arba kontrolės institucija yra kontrolės įstaiga arba kontrolės institucija, kuri tvirtina produkto gamintoją arba perdirbėją. Jei paruošimo, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 834/2007 2 straipsnio i punkte, tikslais paskutinį veiksmą atliekantis ūkio subjektas yra kitas nei pirminis produkto gamintojas ar perdirbėjas, patikrinimo sertifikatą turėtų išduoti paskutinį veiksmą tikrūs kontrolės įstaiga arba kontrolės institucija. Be to, būtina patikslinti, kad Reglamento (EB) Nr. 1235/2008 III priede išvardytos kontrolės įstaigos arba kontrolės institucijos patikrinimo sertifikatus gali išduoti tik pagal jų pripažinimo sąlygas, o išvardytosios minėto reglamento IV priede gali išduoti tik tų produktų ir kilmės, kurie prie jų nurodyti, patikrinimo sertifikatus;
- (11) iš patirties žinoma, kad taikoma skirtinga patikrinimo sertifikatą išduodančios kontrolės įstaigos arba kontrolės institucijos atliktinų patikrų praktika. Todėl būtina konkrečiai nurodyti, kokias patikras reikia atlikti prieš išduodant sertifikatą. Kontrolės įstaigos ir kontrolės institucijos patikrinimo sertifikatą turėtų išduoti tik patikrinusios visus dokumentus ir, jei įvertinus riziką reikia, fiziškai patikrinusios atitinkamus produktus. Jei tikrinami perdirbti žemės ūkio produktai, Reglamento (EB) Nr. 1235/2008 III priede išvardytos kontrolės įstaigos ir institucijos turėtų patikrinti, ar kontrolės sistemai pagal atitinkamos trečiosios šalies pripažinimo sąlygas pateiktos visos jų sudedamosios dalys, o to reglamento IV priede išvardytos kontrolės įstaigos ir kontrolės institucijos turėtų patikrinti, ar sudedamąsias dalis patikrino ir patvirtino pagal Sąjungos teisės aktus pripažintos kontrolės įstaigos arba kontrolės institucijos, arba ar jos pagamintos Sąjungoje. Taip pat būtina konkrečiai nurodyti, kokias patikras turi atlikti Reglamento (EB) Nr. 1235/2008 IV priede išvardytos kontrolės įstaigos arba kontrolės institucijos, kurios sertifikuoja paskutinių gamybos grandinės etapų ūkio subjektus, pvz., tuos, kurie produktus tik ženklina arba pakuoja. Tokiais atvejais reikėtų patikrinti, ar atitinkamus produktus patikrino ir patvirtino tame priede išvardytos kontrolės įstaigos arba kontrolės institucijos, taip pat, ar pripažinta atitinkama jų kilmės šalis ir produkto kategorija;
- (12) reikėtų nustatyti, kokios institucijos atsakingos už prieigos prie TRACES teisių suteikimą ir atnaujinimą elektroninio patikrinimo sertifikato išdavimo tikslais. Be to, reikėtų nustatyti taisykles, kuriomis būtų užtikrinta, kad TRACES esanti informacija ir su ja susiję metaduomenys būtų autentiški, vientisi ir tinkami naudoti per visą laikotarpį, kurį juos reikia saugoti;

⁽¹⁾ COM(2014) 179 final.

⁽²⁾ 2002 m. gruodžio 30 d. Komisijos sprendimas 2003/24/EB dėl integruotos kompiuterinės veterinarijos sistemos sukūrimo (OL L 8, 2003 1 14, p. 44).

- (13) taip pat reikėtų priimti nuostatą dėl veiksmingų ir našių informacijos tarp valstybių narių institucijų mainų tais atvejais, kai nustatoma pažeidimų, ypač jei produktai paženklininti kaip ekologiški, tačiau patikrinimo sertifikatas prie jų nepridedamas;
- (14) kadangi 2015 m. birželio 30 d. baigėsi paskutinių valstybių narių išduotų importo leidimų galiojimas, iš Reglamento (EB) Nr. 1235/2008 reikėtų išbraukti visas nuorodas į importo leidimus;
- (15) reikėtų skirti laiko ūkio subjektams ir valstybėms narėms pritaikyti savo procedūras prie TRACES išduodamo elektroninio patikrinimo sertifikato. Todėl būtina nustatyti pereinamąjį laikotarpį, per kurį ir toliau būtų galima išduoti ir tvirtinti popierinės formos patikrinimo sertifikatus;
- (16) siekiant užtikrinti, kad elektroninis patikrinimo sertifikatas tinkamai veiktų, o ypač patikslinti, kad pertvarkymo laikotarpio produktams trečiosioms šalims suteiktas pripažinimas negalioja, suderinti su produktų iš pripažintų trečiųjų šalių kilmės susijusių formuluotę ir pakeisti C produktų kategoriją, į ją įtraukiant dumblius, įskaitant mikrodumblius, tikslinga nekeičiant pirmiau trečiosioms šalims ir kontrolės įstaigoms arba institucijoms suteiktų pripažinimų aprėpties iš dalies pakeisti tam tikrus Reglamento (EB) Nr. 1235/2008 III ir IV priedų elementus;
- (17) remiantis Jungtinių Valstijų pateikta informacija, toje trečiojoje šalyje nuo 2014 m. spalio mėn. draudžiama siekiant išvengti bakterinės degligės antibiotikais apdoroti obuolius ir kriaušes. Todėl būtų pagrįsta išbraukti atitinkamą apribojimą iš Reglamento (EB) Nr. 1235/2008 III priedo A ir D produktų kategorijų;
- (18) atsižvelgiant į lygiavertiškumo nustatymo sistemos įgyvendinimo patirtį, būtina pritaikyti Reglamento (EB) Nr. 1235/2008 V ir VI prieduose nustatytus patikrinimo sertifikato ir jo ištraukų pavyzdžius, juose pateikiant informaciją apie produkto gamintoją arba perdirbėją, taip pat nurodant atitinkamą kilmės šalį, jei ji skiriasi nuo produktą eksportuojančios šalies;
- (19) Komisijos reglamentu (EB) Nr. 889/2008 ⁽¹⁾ nustatytos išsamios ekologiškų produktų gamybos, ženklavimo ir kontrolės taisyklės;
- (20) į Reglamentą (EB) Nr. 1235/2008 įterpus naujas sąvokų „perdirbtas“ ir „neperdirbtas“ apibrėžtis būtų galima manyti, kad kai kurie Reglamento (EB) Nr. 834/2007 2 straipsnio 1 punkte pateiktoje „paruošimo“ apibrėžtyje nurodyti veiksmai nėra laikomi reikalaujančiais perdirbimo, ir Reglamento (EB) Nr. 889/2008 26 straipsnyje nustatytos pašarų ir maisto produktų gamybos taisyklės taptų neaiškios. Todėl reikėtų reformuluoti atsargumo priemonių, kurių imamasi siekiant išvengti taršos neleistinomis medžiagomis arba produktais, taip pat sumaišymo arba sukeitimo su neekologiškais produktais rizikos, taisykles, kad būtų aišku, kad, jei tinkama, jos taikomos konservavimo veiklą vykdančioms ūkio subjektams. Šiuo tikslu taip pat tikslinga įtraukti terminų „konservavimas“ ir „perdirbimas“ apibrėžtis;
- (21) informacija apie importuojamas siuntas pagal Reglamentą (EB) Nr. 889/2008 taip pat turėtų būti perduodama per TRACES;
- (22) kad elektroninio sertifikavimo sistema tinkamai veiktų, reikia, kad valstybių narių Komisijai teikiamoje informacijoje apie kompetentingas institucijas ir kontrolės įstaigas arba institucijas būtų nurodyti e. pašto adresai ir interneto svetainės. Tikslinga nustatyti naują galutinį tokios informacijos pateikimo terminą;
- (23) todėl reglamentus (EB) Nr. 1235/2008 ir (EB) Nr. 889/2008 reikėtų atitinkamai iš dalies pakeisti;
- (24) siekiant užtikrinti sklandų perėjimą prie naujosios elektroninio sertifikavimo sistemos, šį reglamentą reikėtų pradėti taikyti praėjus šešiesiems mėnesiams nuo jo paskelbimo dienos. Tačiau C produktų kategorijos pakeitimas, į ją įtraukiant dumblius, įskaitant mikrodumblius, turėtų būti taikomas nuo dienos, kai pradeda taikyti atitinkama Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2016/673 ⁽²⁾, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 889/2008, nuostata, kuria mikrodumblius leidžiama naudoti maisto reikmėms;

⁽¹⁾ 2008 m. rugėjo 5 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 889/2008, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 834/2007 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklavimo įgyvendinimo taisyklės dėl ekologinės gamybos, ženklavimo ir kontrolės (OL L 250, 2008 9 18, p. 1).

⁽²⁾ 2016 m. balandžio 29 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2016/673, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 889/2008, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 834/2007 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklavimo įgyvendinimo taisyklės dėl ekologinės gamybos, ženklavimo ir kontrolės (OL L 116, 2016 4 30, p. 8).

(25) šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka Ekologinės gamybos reguliavimo komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 1235/2008 pakeitimas

Reglamentas (EB) Nr. 1235/2008 iš dalies keičiamas taip:

1) 2 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 5 ir 6 punktai pakeičiami taip:

„5) siuntos tikrinimas – pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 882/2004 (*) nustatytą oficialią kontrolės sistemą atitinkamų valstybių narių kompetentingų institucijų atliekamas tikrinimas, kurio metu, prieš išleidžiant siuntą į laisvą apyvartą Sąjungoje pagal šio reglamento 13 straipsnį, sistemingai tikrinant dokumentus, atsitiktine tvarka tikrinant tapatumą ir, jei tinka įvertinus riziką, atliekant fizines patikras įvertinama, ar siunta atitinka Reglamento (EB) Nr. 834/2007, Reglamento (EB) Nr. 889/2008 ir šio reglamento reikalavimus;

6) atitinkama valstybės narės kompetentinga institucija – muitinės įstaiga, maisto saugos tarnyba arba kita pagal Reglamento (EB) Nr. 834/2007 27 straipsnio 1 dalį valstybės narės paskirta institucija, atsakinga už siuntų tikrinimą ir patikrinimo sertifikatų tvirtinimą;

(*) 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 882/2004 dėl oficialios kontrolės, kuri atliekama siekiant užtikrinti, kad būtų įvertinama, ar laikomasi pašarus ir maistą reglamentuojančių teisės aktų, gyvūnų sveikatos ir gerovės taisyklių (OL L 165, 2004 4 30, p. 1).“;

b) įterpiami šie 8–11 punktai:

„8) akvakultūros produktai – akvakultūros produktai, apibrėžti Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1380/2013 (*) 4 straipsnio 1 dalies 34 punkte;

9) neperdirbtas – neperdirbtas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 852/2004 (**) 2 straipsnio 1 dalies n punkte nurodytoje neperdirbtų produktų apibrėžtyje vartojama prasme, neatsižvelgiant į pakavimo ar ženklavimo veiksmus;

10) perdirbtas – perdirbtas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 852/2004 2 straipsnio 1 dalies o punkte nurodytoje perdirbtų produktų apibrėžtyje vartojama prasme, neatsižvelgiant į pakavimo ar ženklavimo veiksmus;

11) įvežimo punktas – išleidimo į laisvą apyvartą punktas.

(*) 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1380/2013 dėl bendros žuvininkystės politikos, kuriuo iš dalies keičiami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1954/2003 ir (EB) Nr. 1224/2009 bei panaikinami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2371/2002 ir (EB) Nr. 639/2004 bei Tarybos sprendimas 2004/585/EB (OL L 354, 2013 12 28, p. 22).

(**) 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 852/2004 dėl maisto produktų higienos (OL L 139, 2004 4 30, p. 1).“;

2) 4 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Komisija, gavusi susijusios kontrolės įstaigos arba kontrolės institucijos atstovo prašymą, parengtą pagal Komisijos vadovaujantis 17 straipsnio 2 dalimi pateiktą prašymo pavyzdį, svarsto, ar reikėtų kontrolės įstaigą arba kontrolės instituciją pripažinti ir įtraukti į 3 straipsnyje nurodytą sąrašą. Sudarant pirmąjį sąrašą atsižvelgiama tik į tinkamai parengtus prašymus, gautus iki 2017 m. spalio 31 d.“;

3) 7 straipsnio 2 dalies e ir f punktai pakeičiami taip:

- „e) kontrolės institucijos ar institucijų ir kontrolės įstaigos ar įstaigų, kurias d punkte nurodyta kompetentinga institucija yra pripažinusi tinkamomis vykdyti kontrolę, pavadinimas (-ai), adresas (-ai), e. pašto adresas (-ai), interneto adresas (-ai) ir kodas (-ai);
- f) institucijos ar institucijų ir kontrolės įstaigos ar įstaigų, kurioms pavesta trečiojoje šalyje išduoti importui į Sąjungą būtinus sertifikatus, pavadinimas (-ai), adresas (-ai), e. pašto adresas (-ai), interneto adresas (-ai) ir kodas (-ai);“;

4) 9 straipsnio 1 dalies a punktas pakeičiamas taip:

- „a) jei po to, kai trečioji šalis buvo įtraukta į priede nurodytą sąrašą, kaip nors pakeičiamos joje galiojančios priemonės arba jų įgyvendinimas, ypač šalies kontrolės sistema, ta trečioji šalis apie tai nedelsiant praneša Komisijai; apie visus 7 straipsnio 2 dalies d, e arba f punktuose nurodytos informacijos pasikeitimus nedelsiant pranešama Komisijai naudojant Reglamento (EB) Nr. 889/2008 94 straipsnio 1 dalyje nurodytą kompiuterinę sistemą;“;

5) 10 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:

- „3. Nukrypstant nuo 2 dalies b punkto, iš trečiųjų šalių, kurios įtrauktos į 7 straipsnyje nurodytą pripažintų trečiųjų šalių sąrašą, kilę produktai, kuriems tai trečiajai šaliai suteiktas pripažinimas netaikomas, gali būti išvardyti šiame straipsnyje numatyta sąrašė.“;

6) 13 straipsnis pakeičiamas taip:

„13 straipsnis

Patikrinimo sertifikatas

1. Reglamento (EB) Nr. 834/2007 1 straipsnio 2 dalyje minimi ir pagal to reglamento 33 straipsnį importuoti produktai gali būti išleisti į laisvą apyvartą Sąjungoje, jei:

- a) atitinkamoms valstybių narių kompetentingoms institucijoms pateikiamas patikrinimo sertifikato originalas;
- b) atitinkamos valstybių narių kompetentingos institucijos patikrina siuntą ir patvirtina patikrinimo sertifikatą ir
- c) muitinės deklaracijoje dėl išleidimo į laisvą apyvartą nurodomas patikrinimo sertifikato numeris, kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013 (*) 158 straipsnio 1 dalyje.

Siuntas tikrina ir patikrinimo sertifikatus tvirtina atitinkama tos valstybės narės, kurioje siunta išleidžiama į laisvą apyvartą Sąjungoje, kompetentinga institucija.

Valstybės narės nustato įvežimo į jų teritoriją punktus ir apie juos praneša Komisijai.

2. Patikrinimo sertifikatą išduoda atitinkama kontrolės institucija arba kontrolės įstaiga, patvirtina atitinkama valstybės narės kompetentinga institucija ir pildo pirmasis gavėjas pagal V priede pateiktą pavyzdį ir pastabas, naudodamasis Komisijos sprendimu 2003/24/EB (**) įsteigta elektronine prekybos kontrolės ir ekspertizės sistema TRACES.

Patikrinimo sertifikato originalas – atspausdinta ir pasirašyta užpildyto elektroninio TRACES sertifikato kopija arba TRACES sistemoje pažangiuoju elektroniniu parašu (apibrėžtu Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 910/2014 (***) 3 straipsnio 11 dalyje) arba elektroniniu parašu, kuriuo vienodai užtikrinamos parašui priskiriamos funkcijos taikant tokias pačias taisykles ir sąlygas, kaip nustatytosios Komisijos nuostatose dėl elektroninių ir skaitmeninių dokumentų, išdėstytose Komisijos sprendimo 2004/563/EB, Euratomas (****) priede, pasirašytas patikrinimo sertifikatas.

Jei patikrinimo sertifikato originalas yra atspausdinta ir pasirašyta užpildyto elektroninio TRACES sertifikato kopija, kontrolės institucijos, kontrolės įstaigos, atitinkamos valstybių narių kompetentingos institucijos ir pirmasis gavėjas kiekviename patikrinimo sertifikato išdavimo, patvirtinimo ir gavimo etape tikrina, ar ši kopija atitinka TRACES nurodytą informaciją.

3. Kad būtų patvirtintas, patikrinimo sertifikatas turi būti išduotas susijusio gaminio gamintojo arba perdirbėjo kontrolės institucijos arba kontrolės įstaigos arba, jei paruošimo tikslais paskutinį veiksmą atliekantis ūkio subjektas yra kitas nei produkto gamintojas arba perdirbėjas, ūkio subjekto, kuris atlieka paskutinį veiksmą Reglamento (EB) Nr. 834/2007 2 straipsnio i punkte apibrėžto paruošimo tikslais, kontrolės institucijos arba kontrolės įstaigos.

Ta kontrolės institucija arba įstaiga yra:

- a) šio reglamento III priede įrašyta susijusių produktų ir trečiosios šalies, iš kurios šie produktai kilę, arba, jei taikytina, kurioje atliktas paskutinis veiksmas paruošimo tikslais, kontrolės institucija arba kontrolės įstaiga arba
- b) šio reglamento IV priede įrašyta susijusių produktų ir trečiosios šalies, iš kurios šie produktai kilę arba kurioje atliktas paskutinis veiksmas paruošimo tikslais, kontrolės institucija arba kontrolės įstaiga.

4. Patikrinimo sertifikatą išduodanti kontrolės institucija arba kontrolės įstaiga jį išduoda ir 18 sertifikato langelyje pateiktą deklaraciją pasirašo tik patikrinusi dokumentus, remdamasi visais susijusiais patikrinimo dokumentais, visų pirma įskaitant susijusių produktų gamybos planą, transporto ir komercinius dokumentus ir, jei įvertinus riziką tinka, atlikus fizinę siuntos patikrą.

Tačiau perdirbtų produktų atveju, jei patikrinimo sertifikatą išduodanti kontrolės institucija arba kontrolės įstaiga yra III priede įrašyta kontrolės institucija arba įstaiga, ji patikrinimo sertifikatą išduoda ir 18 sertifikato langelyje esančią deklaraciją pasirašo tik patikrinusi, kad visas ekologiškas sudedamasis produkto dalis patikrino ir patvirtino susijusios tame priede įrašytos trečiosios šalies pripažinta kontrolės institucija arba kontrolės įstaiga, arba, jei patikrinimo sertifikatą išduodanti kontrolės institucija arba kontrolės įstaiga yra IV priede įrašyta kontrolės institucija arba įstaiga, ji patikrinimo sertifikatą išduoda ir 18 sertifikato langelyje esančią deklaraciją pasirašo tik patikrinusi, kad visas ekologiškas tokių produktų sudedamasis dalis patikrino ir patvirtino III arba IV priede įrašyta kontrolės institucija arba kontrolės įstaiga arba kad jos pagamintos ir patvirtintos Sąjungoje pagal Reglamentą (EB) Nr. 834/2007.

Jei paruošimo tikslais paskutinį veiksmą atliekantis ūkio subjektas yra kitas nei produkto gamintojas arba perdirbėjas, patikrinimo sertifikatą išduodanti ir į IV priedą įrašyta kontrolės institucija arba kontrolės įstaiga patikrinimo sertifikatą išduoda ir sertifikato 18 langelyje esančią deklaraciją pasirašo tik patikrinusi dokumentus, remdamasi visais susijusiais patikrinimo dokumentais, įskaitant transporto ir komercinius dokumentus, patikrinusi, kad pagal Reglamento (EB) Nr. 834/2007 33 straipsnio 3 dalį susijusiems produktams ir susijusiai šaliai pripažinta kontrolės įstaiga arba kontrolės institucija patikrino ir patvirtino susijusio produkto gamybą arba perdirbimą, taip pat, kad ji atliko, jei įvertinus riziką manė esant tinkama, fizinę siuntos patikrą.

Komisijai arba valstybės narės kompetentingai institucijai paprašius patikrinimo sertifikatą pagal antrą ir trečią pastraipą išduodanti kontrolės institucija arba kontrolės įstaiga nedelsdama pateikia visų ekologiškos gamybos grandinės ūkio subjektų ir jų veiklą kontroliavusių kontrolės institucijų arba kontrolės įstaigų sąrašą.

5. Patikrinimo sertifikatą sudaro vienas originalas.

Pirmasis gavėjas arba, kai tinka, importuotojas gali pasidaryti patikrinimo sertifikato kopiją, kad galėtų informuoti kontrolės institucijas arba kontrolės įstaigas pagal Reglamento (EB) Nr. 889/2008 83 straipsnį. Ant visų tokių kopijų atspausdinama arba uždedamas spaudas „KOPIJA“.

6. Atliekant siuntos patikrą, atitinkamos valstybės narės kompetentingos institucijos 20 langelyje patvirtina patikrinimo sertifikato originalą ir jį grąžina sertifikatą pateikusiam asmeniui.

7. Gavęs siuntą, pirmasis gavėjas užpildo patikrinimo sertifikato 21 langelį, tuo patvirtindamas, kad siuntos priėmimas buvo atliktas Reglamento (EB) Nr. 889/2008 34 straipsnyje nustatyta tvarka.

Tada pirmasis gavėjas sertifikato originalą siunčia sertifikato 11 langelyje nurodytam importuotojui Reglamento (EB) Nr. 834/2007 33 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodytais tikslais.

- (*) 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (OL L 269, 2013 10 10, p. 1).
- (**) 2002 m. gruodžio 30 d. Komisijos sprendimas 2003/24/EB dėl integruotos kompiuterinės veterinarijos sistemos sukūrimo (OL L 8, 2003 1 14, p. 44).
- (***) 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB (OL L 257, 2014 8 28, p. 73).
- (****) 2004 m. liepos 7 d. Komisijos sprendimas 2004/563/EB, Euratomas, iš dalies keičiantis jos darbo tvarkos taisykles (OL L 251, 2004 7 27, p. 9).“;

7) Įterpiami šie 13a–13d straipsniai:

„13a straipsnis

Force majeure ir išimtinės aplinkybės

1. Jei dėl *force majeure* arba išimtinių aplinkybių elektroninė sistema neveikia, ypač jei tai nutinka dėl sistemos gedimo arba ryšio sutrikimų, patikrinimo sertifikatus ir jų ištraukas pagal 13 straipsnio 3–7 dalis galima išduoti ir tvirtinti nenaudojant TRACES pagal šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalis ir remiantis V arba VI priede pateiktais pavyzdžiais ir pastabomis. Kompetentingos institucijos, kontrolės institucijos, kontrolės įstaigos ir ūkio subjektai apie tai nedelsiant praneša Komisijai, o sistemai vėl pradėjus veikti ne vėliau kaip per dešimt kalendorinių dienų įveda visus reikiamus duomenis į TRACES.

2. Jei patikrinimo sertifikatas išduodamas nenaudojant TRACES, jis sudaromas viena iš oficialių Sąjungos kalbų ir pildomas (išskyrus antspaudus ir parašus) tik didžiosiomis raidėmis arba spausdinamas.

Patikrinimo sertifikatas sudaromas išmuitinimo valstybės narės valstybine kalba arba viena iš jos valstybinių kalbų. Kai reikia, atitinkamos valstybės narės kompetentingos institucijos gali paprašyti patikrinimo sertifikato vertimo į savo valstybinę kalbą arba vieną iš jų.

Sertifikatas negalioja, jeigu jame yra padaryta nesankcionuotų pakeitimų arba jeigu jo tekstas buvo keistas trinant.

3. Patikrinimo sertifikatą išduodanti kontrolės institucija arba kontrolės įstaiga kiekvienam išduodamam sertifikatui suteikia eilės numerį ir chronologine tvarka veda išduotų sertifikatų registrą, be to, vėliau jį susieja su TRACES suteiktu eilės numeriu.

4. Kai patikrinimo sertifikatas išduodamas ir tvirtinamas nenaudojant TRACES, 15 straipsnio 1 ir 5 dalių antroji ir trečioji pastraipos netaikomos.

13b straipsnis

Importuotojas

Importuotojas muitinės deklaracijoje dėl išleidimo į laisvą apyvartą nurodo patikrinimo sertifikato numerį, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 952/2013 158 straipsnio 1 dalyje.

13c straipsnis

Prieigos teisės

Už prieigos prie TRACES teisių suteikimą kompetentingoms institucijoms, apibrėžtoms Reglamento (EB) Nr. 834/2007 2 straipsnio n punkte, pagal to reglamento 33 straipsnio 2 dalį pripažintų trečiųjų šalių kompetentingoms institucijoms ir šio reglamento III arba IV priede įrašytoms kontrolės institucijoms ir kontrolės įstaigoms ir už tų teisių atnaujinimą atsako Komisija. Prieš suteikdama prieigos prie TRACES teises Komisija patikrina susijusių kompetentingų institucijų, kontrolės institucijų ir kontrolės įstaigų tapatybę.

Už priegios prie TRACES teisių suteikimą Sąjungos ūkio subjektams, kontrolės institucijoms ir kontrolės įstaigoms yra atsakingos kompetentingos institucijos, apibrėžtos Reglamento (EB) Nr. 834/2007 2 straipsnio n punkte. Prieš suteikdamos priegios prie TRACES teises kompetentingos institucijos patikrina susijusių ūkio subjektų, kontrolės institucijų ir kontrolės įstaigų tapatybę. Valstybės narės paskiria vieną už šios srities bendradarbiavimo ir ryšių su Komisija koordinavimą atsakingą instituciją.

Apie suteiktas priegios teises kompetentingos institucijos praneša Komisijai. Komisija šias priegios teises aktyvuoja TRACES sistemoje.

13d straipsnis

Informacijos vientisumas ir įskaitomumas

TRACES apsaugomas pagal šį reglamentą užkoduotos informacijos vientisumas.

Visų pirma teikiamos šios garantijos:

- a) kiekvieną vartotoją galima neabejotinai atpažinti; joje įdiegtos veiksmingos priegios teisę kontroliuojančios priemonės siekiant apsaugoti nuo neteisėtos, tyčinės ar neleidžiamos priegios prie informacijos, bylų ir metaduomenų ir jų panaikinimo, turinio ar buvimo vietos pakeitimo;
 - b) joje įdiegtos fizinės apsaugos sistemos, apsaugančios nuo įsiterpimų ir aplinkai kenkiančių įvykių, ir priemonės, apsaugančios programas nuo elektroninių nusikaltimų;
 - c) išsaugoti duomenys joje apsaugomi tiek fiziškai, tiek programiškai saugioje aplinkoje;
 - d) joje informacija įvairiomis priemonėmis apsaugota nuo neteisėtų pakeitimų; taip pat joje įdiegti dokumentų vientisumo tikrinimo mechanizmai, leidžiantys patikrinti, ar informacija laikui bėgant nebuvo pakeista;
 - e) joje yra kiekvieno svarbaus procedūros etapo audito seka;
 - f) joje yra patikimos duomenų formato konvertavimo ir perkėlimo procedūros, kuriomis užtikrinama, kad su informacija būtų galima susipažinti ir kad ji būtų įskaitoma visą reikalaujamą saugojimo laikotarpį;
 - g) joje yra pakankamai išsamūs ir nauji funkciniai ir techniniai dokumentai apie sistemos veikimą ir savybes, o organizacinės įstaigos, atsakingos už funkcinės ir (arba) technines specifikacijas, su tokiais dokumentais gali bet kada susipažinti.“;
- 8) 14 straipsnis iš dalies keičiamas taip:
- a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Jei iš trečiosios šalies gabenama siunta turi būti sandėliuojama muitinės sandėlyje arba yra laikinai įvežama perdirbti, kaip numatyta Reglamente (ES) Nr. 952/2013, ir jei siunta yra vieną arba kelis kartus ruošinama, kaip nurodyta antroje pastraipoje, prieš atliekant pirmąjį ruošimo veiksmą atitinkama valstybės narės kompetentinga institucija patikrina siuntą, kaip nurodyta šio reglamento 13 straipsnio 1 dalies pirmosios pastraipos b punkte. Patikrinimo sertifikato 19 laukelyje nurodomas muitinės deklaracijos, pateiktos atiduodant prekes sandėliuoti muitinės sandėlyje arba laikinai įvežant perdirbti, numeris.

Ruošimą gali sudaryti tik šių rūšių veiksmai:

- a) pakavimas arba perpakavimas arba
- b) ženklimas etiketėmis, kuriose informuojama apie naudotą ekologinės gamybos metodą.

Atlikus šį paruošimą, prieš išleidžiant siuntą į laisvą apyvartą, jai taikomos šio reglamento 13 straipsnio 1 dalyje nurodytos priemonės.

Po šios procedūros, jei reikia, patikrinimo sertifikato originalas grąžinamas sertifikato 11 langelyje nurodytam siuntos importuotojui Reglamento (EB) Nr. 834/2007 33 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodytais tikslais.“;

b) 2 dalis iš dalies keičiama taip:

i) antra pastraipa pakeičiama taip:

„Atlikus minėtą siuntos suskirstymą į partijas, patikrinimo sertifikato 11 langelyje nurodytas importuotojas per TRACES sistemą atitinkamai valstybės narės kompetentingai institucijai pateikia patikrinimo sertifikato ištrauką pagal VI priede pateiktą pavyzdį ir pastabas. Patikrinusi partiją, atitinkama valstybės narės kompetentinga institucija patvirtina patikrinimo sertifikato ištrauką 13 langelyje, nurodydama, ar ją galima išleisti į laisvą apyvartą. Partijas tikrina ir patikrinimo sertifikatų ištraukas tvirtina atitinkama tos valstybės narės, kurioje partija išleidžiama į laisvą apyvartą Sąjungoje, kompetentinga institucija.“;

ii) ketvirta pastraipa išbraukiama;

9) 15 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis papildoma šiomis antra ir trečia pastraipomis:

„Jei atitinkamai valstybės narės kompetentingai institucijai patikrinus siuntą aptinkama pažeidimų arba netikslumų, dėl kurių atsakoma patvirtinti sertifikatą ir išleisti produktus į laisvą apyvartą, minėtoji institucija nedelsdama per TRACES sistemą praneša apie rastą pažeidimą arba netikslumą Komisijai ir kitoms valstybėms narėms.

Valstybės narės užtikrina veiksmingą ir našų oficialią kontrolę vykdančių kompetentingų institucijų veiklos koordinavimą, kad informacija apie aptiktas Reglamento (EB) Nr. 834/2007 1 straipsnio 2 dalyje nurodytas produktų siuntas, prie kurių nurodytos su ekologinės gamybos metodu susijusios sąlygos, tačiau dėl kurių nedeklaruotas ketinimas importuoti pagal Reglamentą (EB) Nr. 834/2007, būtų keičiamasi nedelsiant. Apie tokius nustatytus atvejus atitinkama valstybės narės kompetentinga institucija nedelsdama praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms per TRACES sistemą.“;

b) straipsnis papildomas šia 5 dalimi:

„5. Importuotojas, pirmasis gavėjas arba jų kontrolės institucija arba kontrolės įstaiga informaciją apie su importuotais produktais susijusius pažeidimus ir neatitikimus siunčia atitinkamų valstybių narių kompetentingoms institucijoms per Reglamento (EB) Nr. 889/2008 94 straipsnio 1 dalyje nurodytą kompiuterinę sistemą naudojant TRACES.“;

10) 17 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Prireikus 1 dalyje nurodyta kompiuterine sistema galima naudotis šiame reglamente nurodytiems prašymams, dokumentams ir informacijai kaupiti.“;

11) 18 straipsnio antra pastraipa pakeičiama taip:

„Į pirmąjį pripažintų šalių sąrašą įtraukiamos Argentina, Australija, Kosta Rika, Indija, Izraelis (*), Naujoji Zelandija ir Šveicarija. Jame nenurodomi šio reglamento 7 straipsnio 2 dalies f punkte nurodyti kodai. Šie kodai įtraukiami iki 2010 m. liepos 1 d., atnaujinus sąrašą pagal 17 straipsnio 2 dalį.

(*) Toliau suprantamas kaip Izraelio Valstybė, neįskaitant nuo 1967 m. birželio mėn. Izraelio administracijos kontroliuojamų teritorijų, t. y. Golano aukštumų, Gazos Ruožo, Rytų Jeruzalės ir likusios Vakarų Kranto dalies.“;

12) 19 straipsnis išbraukiamas;

13) Įterpiamas šis 19a straipsnis:

„19a straipsnis

Patikrinimo sertifikatų, išduotų ne TRACES sistemoje, naudojimo pereinamojo laikotarpio taisyklės

Iki 2017 m. spalio 19 d. patikrinimo sertifikatai, kaip nurodyta 13 straipsnio 1 dalies a punkte, ir jų ištraukos, kaip nurodyta 14 straipsnio 2 punkte, gali būti išduodami ir tvirtinami pagal 13 straipsnio 3–7 punktus nenaudojant TRACES sistemos pagal 13a straipsnio 1, 2 ir 3 dalis ir remiantis V arba VI prieduose pateiktais pavyzdžiais ir pastabomis.“;

- 14) III priedas iš dalies keičiamas pagal šio reglamento I priedą;
- 15) IV priede produktų kategorijų sąrašė „C. Akvakultūros produktai ir jūros dumbliai“ pakeičiama „C. Neperdirbti akvakultūros produktai ir jūros dumbliai“;
- 16) V priedas pakeičiamas šio reglamento II priedo tekstu;
- 17) VI priedas pakeičiamas šio reglamento III priedo tekstu.

2 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 889/2008 pakeitimas

Reglamentas (EB) Nr. 889/2008 iš dalies keičiamas taip:

- 1) 2 straipsnis papildomas šiais t ir u punktais:

„t) konservavimas – bet koks su produktais atliekamas veiksmas, išskyrus ūkininkavimą ir derliaus nuėmimą, kuris nelaikomas perdirbimu, kaip apibrėžta u punkte, įskaitant visus veiksmus, nurodytus Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 852/2004 (*) 2 straipsnio 1 dalies n punkte ir išskyrus produkto pakavimo arba ženklavimo veiksmus;

u) perdirbimas – bet koks Reglamento (EB) Nr. 852/2004 2 straipsnio 1 dalies m punkte nurodytas veiksmas, įskaitant Reglamento (EB) Nr. 834/2007 19 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytų medžiagų panaudojimą. Perdirbimu nelaikomi pakavimo ir ženklavimo veiksmai.

(*) 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 852/2004 dėl maisto produktų higienos (OL L 139, 2004 4 30, p. 1).“;

- 2) II antraštinės dalies pavadinimas pakeičiamas taip:

„II ANTRAŠTINĖ DALIS

EKOLOGIŠKŲ PRODUKTŲ GAMYBOS, KONSERVAVIMO, PERDIRBIMO, PAKAVIMO, VEŽIMO IR LAIKYMO TAISYKLĖS“;

- 3) II antraštinės dalies 3 skyriaus pavadinimas pakeičiamas taip:

„3 SKYRIUS

Konservuoti ir perdirbti produktai“;

- 4) 26 straipsnis pakeičiamas taip:

„26 straipsnis

Produktų konservavimo ir perdirbtų pašarų ir maisto produktų gamybos taisyklės

1. Produktus konservuojantys arba perdirbtus pašarus ar maisto produktus gaminantys ūkio subjektai nustato ir atnaujina atitinkamas procedūras, pagrįstas sistemingu svarbiausių perdirbimo etapų nustatymu.

Tokių procedūrų taikymas turi užtikrinti, kad konservuoti arba perdirbti produktai visada atitiktų ekologinės gamybos taisykles.

2. Ūkio subjektai laikosi 1 dalyje nurodytų procedūrų ir jas įgyvendina. Visų pirma ūkio subjektai:

- a) imasi atsargumo priemonių, kad būtų išvengta taršos neleistinomis medžiagomis arba produktais rizikos;

- b) taiko tinkamas valymo priemones, stebi jų veiksmingumą ir šias priemones registruoja;
- c) užtikrina, kad neekologiški produktai nebūtų pateikiami į rinką su nuoroda į ekologinį gamybos būdą.
3. Jei atitinkamame paruošimo skyriuje ruošiami arba laikomi ir neekologiški produktai, ūkio subjektas:
- a) nenutrūksta ir iki pabaigos atlieka gamybinius veiksmus, susijusius su kuria nors ekologiškų produktų serija, atskirtus patalpoje arba kitu laiku nei panašius gamybinius veiksmus, atliekamus su neekologiškais produktais;
- b) laiko ekologiškus produktus prieš gamybinius veiksmus ir po jų atskirtus kitoje patalpoje ar kitu laiku nei neekologiškus produktus;
- c) kontrolės institucijai arba kontrolės įstaigai praneša apie a ir b punktuose nurodytus veiksmus ir veda naujinamą visų atliktų veiksmų ir perdirbtų kiekių žurnalą, su kuriuo galima susipažinti;
- d) imasi būtinų priemonių, kurios užtikrintų partijų identifikavimą ir padėtų išvengti sumaišymo arba sukeitimo su neekologiškais produktais;
- e) atlieka gamybinius veiksmus su ekologiškais produktais tik tinkamai išvalęs gamybos įrenginius.
4. Priedai, perdirbimo medžiagos ir kitos medžiagos bei sudedamosios dalys, naudojamos pašarams arba maisto produktams gaminti, ir bet koks taikomas perdirbimas, pavyzdžiui, rūkymas, turi atitikti gerosios gamybos praktikos principus.“;
- 5) 84 straipsnis papildomas šia trečia pastraipa:
- „Pirmojoje ir antrojoje pastraipose nurodytą informaciją importuotojas perduoda naudodamas Komisijos sprendimu 2003/24/EB (*) įsteigtą elektroninę prekybos kontrolės ir ekspertizės sistemą (TRACES).
- (*) 2002 m. gruodžio 30 d. Komisijos sprendimas 2003/24/EB dėl integruotos kompiuterinės veterinarinės sistemos sukūrimo (OL L 8, 2003 1 14, p. 44).“;

6) 94 straipsnio 1 dalis iš dalies keičiama taip:

a) a ir b punktai pakeičiami taip:

„a) iki 2017 m. birželio 30 d. – Reglamento (EB) Nr. 834/2007 35 straipsnio a punkte nurodytą informaciją, įskaitant e. pašto adresą ir interneto adresą, o vėliau bet kokią jos pasikeitimą;

b) iki 2017 m. birželio 30 d. – Reglamento (EB) Nr. 834/2007 35 straipsnio b punkte nurodytą informaciją, įskaitant adresą, e. pašto adresą ir interneto adresą, o vėliau bet kokią jos pasikeitimą;“;

b) papildoma tokiu nauju e punktu:

„e) iki 2017 m. birželio 30 d. – atitinkamų valstybės narės kompetentingų institucijų, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 1235/2008 2 straipsnio 6 punkte, pavadinimą, adresą, e. pašto adresą ir interneto adresą, o vėliau bet kokius šių duomenų pasikeitimus.“

3 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja septintą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2017 m. balandžio 19 d. Tačiau 1 straipsnio 2 punktą taikomas nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos, o 1 straipsnio 15 punktą taikomas nuo 2017 m. gegužės 7 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2016 m. spalio 14 d.

Komisijos vardu
Pirmininkas
Jean-Claude JUNCKER

I PRIEDAS

Reglamento (EB) Nr. 1235/2008 III priedas iš dalies keičiamas kaip nurodyta toliau.

- 1) Po antraštės „TREČIŲJŲ ŠALIŲ SĄRAŠAS IR 7 STRAIPSNYJE NURODYTOS SUSIJUSIOS SPECIFIKACIJOS“ įterpiama ši pastaba:

„Pastaba. Pagal Reglamento (EB) Nr. 834/2007 17 straipsnio 1 dalies f punktą, perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo laikotarpiu užauginti gyvūnai ir pagaminti gyvūniniai produktai Sąjungos rinkai su to reglamento 23 ir 24 straipsniuose nurodytomis nuorodomis, naudojamomis ženklinant ir reklamuojant produktus, neteikiami. Todėl tokie produktai nepripažįstami kaip B ir D kategorijų produktai ir jokių trečiųjų šiame priede išvardytų šalių atveju.“

- 2) Su Argentina, Australija, Kosta Rika, Indija, Izraeliu, Japonija, Šveicarija, Tunisu ir Naująja Zelandija susijusiuose įrašuose išbraukiama išnaša „(!) Jūros dumbliai neįtraukti.“

- 3) Su Argentina susijęs įrašas iš dalies keičiamas taip:

a) 1 punkte išbraukiami B ir D produktų kategorijoms taikomi apribojimai;

b) 2 punktas pakeičiamas taip:

„2. **Kilmė:** Argentinoje išauginti A, B ir F kategorijų produktai ir Argentinoje perdirbti D kategorijos produktai, kuriuose yra Argentinoje išaugintų ekologiškų ingredientų.“

- 4) Su Australija susijusio įrašo 2 punktas pakeičiamas taip:

„2. **Kilmė:** Australijoje išauginti A ir F kategorijų produktai ir Australijoje perdirbti D kategorijos produktai, kuriuose yra Australijoje išaugintų ekologiškų ingredientų.“

- 5) Su Kosta Rika susijęs įrašas iš dalies keičiamas taip:

a) apribojimas „Tik perdirbti augalininkystės produktai“ pakeičiamas į „Tik perdirbti augaliniai produktai“;

b) 2 punktas pakeičiamas taip:

„2. **Kilmė:** Kosta Rikoje išauginti A ir F kategorijų produktai ir Kosta Rikoje perdirbti D kategorijos produktai, kuriuose yra Kosta Rikoje išaugintų ekologiškų ingredientų.“

- 6) Su Izraeliu susijusio įrašo 2 punktas pakeičiamas taip:

„2. **Kilmė:** Izraelyje išauginti A ir F kategorijų produktai ir Izraelyje perdirbti D kategorijos produktai, kuriuose yra Izraelyje išaugintų ekologiškų ingredientų arba ekologiškų ingredientų, kurie į Izraelį importuoti iš:

— Sąjungos

— arba trečiosios šalies, kurioje taikoma sistema, pripažinta lygiaverte pagal Reglamento (EB) Nr. 834/2007 33 straipsnio 2 dalį.“

- 7) Su Japonija susijusio įrašo 2 punktas pakeičiamas taip:

„2. **Kilmė:** Japonijoje išauginti A ir F kategorijų produktai ir Japonijoje perdirbti D kategorijos produktai, kuriuose yra Japonijoje išaugintų ekologiškų ingredientų arba ekologiškų ingredientų, kurie į Japoniją importuoti iš:

— Sąjungos

— arba iš trečiosios šalies, kurią Japonija pripažino kaip trečiąją šalį, kurioje produktai buvo pagaminti ir tikrinami pagal taisykles, lygiavertes Japonijos teisės aktuose nurodytoms taisyklėms.“

8) Su Šveicarija susijęs įrašas iš dalies keičiamas taip:

a) 1 punkte išbraukiamas B produktų kategorijai taikomas apribojimas;

b) 2 punktas pakeičiamas taip:

„2. **Kilmė:** Šveicarijoje išauginti A ir F kategorijų produktai ir Šveicarijoje perdirbti D ir E kategorijų produktai, kuriuose yra Šveicarijoje išaugintų ekologiškų ingredientų arba ekologiškų ingredientų, kurie į Šveicariją importuoti iš:

— Sąjungos

— arba iš trečiosios šalies, kurią Šveicarija pripažino kaip trečiąją šalį, kurioje produktai buvo pagaminti ir tikrinami pagal taisykles, lygiavertes Šveicarijos teisės aktuose nurodytoms taisyklėms.“

9) Su Tūnizu susijusio įrašo 2 punktas pakeičiamas taip:

„2. **Kilmė:** Tūnise išauginti A ir F kategorijų produktai ir Tūnise perdirbti D kategorijos produktai, kuriuose yra Tūnise išaugintų ekologiškų ingredientų.“

10) Iš su Jungtinėmis Valstijomis susijusio įrašo 1 punkto išbraukiami A ir D produktų kategorijoms taikomi apribojimai.

11) Su Naująja Zelandija susijęs įrašas iš dalies keičiamas taip:

a) 1 punkte išbraukiami B ir D produktų kategorijoms taikomi apribojimai;

b) 2 punktas pakeičiamas taip:

„2. **Kilmė:** Naujojoje Zelandijoje išauginti A, B ir F kategorijų produktai ir Naujojoje Zelandijoje perdirbti D kategorijos produktai, kuriuose yra Naujojoje Zelandijoje išaugintų ekologiškų ingredientų arba ekologiškų ingredientų, kurie į Naująją Zelandiją importuoti iš:

— Sąjungos

— arba trečiosios šalies, kurioje taikoma sistema, pripažinta lygiaverte pagal Reglamento (EB) Nr. 834/2007 33 straipsnio 2 dalį,

— arba trečiosios šalies, kurios gamybos ir patikrinimų taisyklės, remiantis šios šalies kompetentingos institucijos pagal MAF nustatytas nuostatas pateiktomis garantijomis ir informacija, pripažintos lygiavertėmis MAF Oficialiai ekologiško maisto garantijų programai, su sąlyga, kad importuojami tik ekologiški ingredientai, kuriuos ketinama įtraukti į Naujojoje Zelandijoje paruoštų D kategorijos produktų sudėtį, neviršijant 5 % importuotų žemės ūkio kilmės produktų ribos.“

12) Su Korėjos Respublika susijusio įrašo 2 punktas pakeičiamas taip:

„2. **Kilmė:** Korėjos Respublikoje perdirbti D kategorijos produktai, kuriuose yra Korėjos Respublikoje išaugintų ekologiškų ingredientų arba ekologiškų ingredientų, kurie į Korėjos Respubliką importuoti iš:

— Sąjungos

— arba iš trečiosios šalies, kurią Korėjos Respublika pripažino kaip trečiąją šalį, kurioje produktai buvo pagaminti ir tikrinami pagal taisykles, lygiavertes Korėjos Respublikos teisės aktuose nustatytoms taisyklėms.“

II PRIEDAS

„V PRIEDAS

I EUROPOS SAJUNGĄ ĮVEŽAMŲ
EKOLOGIŠKŲ PRODUKTŲ PATIKRINIMO SERTIFIKATAS

1. Išdavusioji kontrolės įstaiga arba institucija (pavadinimas, adresas ir kodas)	2. Tarybos reglamento (EB) Nr. 834/2007 — 33 straipsnio 2 dalis ☐ arba — 33 straipsnio 3 dalis ☐										
3. Patikrinimo sertifikato eilės numeris	4. Eksportuotojas (pavadinimas ir adresas)										
5. Produkto gamintojas arba perdirbėjas (pavadinimas ir adresas)	6. Kontrolės įstaiga arba kontrolės institucija (pavadinimas, adresas ir kodas)										
7. Kilmės šalis	8. Eksportuojanti šalis										
9. Išmuitinimo šalis / įvežimo punktas	10. Šalis gavėja										
11. Importuotojas (pavadinimas, adresas ir EORI kodas)	12. Pirmasis gavėjas Sąjungoje (pavadinimas ir adresas)										
13. Produktų aprašymas <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 15%;">KN kodas</th> <th style="width: 25%;">Prekės pavadinimas</th> <th style="width: 20%;">Pakuočių skaičius</th> <th style="width: 20%;">Partijos numeris</th> <th style="width: 20%;">Grynasis svoris</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>		KN kodas	Prekės pavadinimas	Pakuočių skaičius	Partijos numeris	Grynasis svoris					
KN kodas	Prekės pavadinimas	Pakuočių skaičius	Partijos numeris	Grynasis svoris							
14. Konteinerio numeris	15. Plombos numeris	16. Bendras svoris (bruto)									
17. Transporto priemonės iki įvežimo į Sąjungą punkto Transporto rūšis Identifikavimas Tarptautinis vežimo dokumentas											

18. 1 langelyje nurodytos patikrinimo sertifikatą išdavusios kontrolės institucijos arba kontrolės įstaigos deklaracija.

Patvirtinama, kad šis patikrinimo sertifikatas yra išduotas remiantis atliktais patikrinimais, kaip nustatyta Reglamento (EB) Nr. 1235/2008 13 straipsnio 4 dalyje, ir kad pirmiau nurodyti produktai yra gauti laikantis ekologiškų produktų gamybos ir kontrolės taisyklių, kurios laikomos lygiavertėmis pagal Reglamentą (EB) Nr. 834/2007.

Data

Įgaliotojo asmens vardas, pavardė ir parašas

Išdavusios institucijos arba įstaigos antspaudas

19. Muitinis sandėliavimas

Laikinis įvežimas perdirbti

Ūkio subjekto pavadinimas ir adresas

Kontrolės įstaiga arba kontrolės institucija (pavadinimas, adresas ir kodas)

Muitinės deklaracijos, pateiktos atiduodant prekes sandėliuoti muitinės sandėlyje arba laikinai įvežant perdirbti, numeris

20. Atitinkama valstybės narės kompetentinga institucija patikrino siuntą.

Institucija ir valstybė narė

Data

Įgaliotojo asmens vardas, pavardė ir parašas

Antspaudas

21. Pirmojo gavėjo deklaracija.

Patvirtinama, kad produktų priėmimas buvo atliktas taip, kaip nustatyta Reglamento (EB) Nr. 889/2008 34 straipsnyje.

Įmonės pavadinimas

Data

Įgaliotojo asmens vardas, pavardė ir parašas

Pastabos

- 1 langelis: trečiosios šalies kontrolės įstaigos arba institucijos, kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 1235/2008 13 straipsnio 3 dalyje, pavadinimas, adresas ir kodas. Ši įstaiga taip pat pildo 4–18 langelius.
- 2 langelis: šiame langelyje nurodomos su šio patikrinimo sertifikato išdavimu ir naudojimu susijusios Reglamento (EB) Nr. 834/2007 nuostatos; pažymėkite atitinkamą nuostatą.
- 3 langelis: TRACES sistemos automatiškai priskirtas patikrinimo sertifikato eilės numeris, kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 1235/2008 13 straipsnio 2 dalyje, išskyrus atvejus, kai taikytina 13a straipsnio 3 dalis.
- 4 langelis: ūkio subjekto, kuris eksportuoja produktus iš 8 langelyje nurodytos šalies, pavadinimas ir adresas. Eksportuotojas – ūkio subjektas, kuris su 13 langelyje nurodytais produktais atlieka paskutinį veiksmą paruošimo tikslais, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 834/2007 2 straipsnio i punkte, ir užplombuoja juos tinkamose pakuotėse arba konteineriuose pagal Reglamento (EB) Nr. 889/2008 34 straipsnį.
- 5 langelis: ūkio subjektas (-ai), kuris (-ie) 7 langelyje nurodytoje trečiojoje šalyje pagamino arba perdirbo produktus.
- 6 langelis: kontrolės įstaiga (-os) arba institucija (-os), stebinti (-čios), ar produktų gamyba ir perdirbimas atitinka 7 langelyje nurodytos šalies ekologinės gamybos taisykles.
- 7 langelis: kilmės šalis – tai šalis arba šalys, kurioje (-ose) pagamintas, užaugintas arba perdirbtas produktas.
- 8 langelis: eksportuojanti šalis – šalis, kurioje su produktais atlikti paskutiniai veiksmai paruošimo tikslais, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 834/2007 2 straipsnio i punkte, ir jie užplombuoti tinkamose pakuotėse arba konteineriuose.
- 9 langelis: išmuitinimo šalis – šalis, kurioje siunta išleidžiama į laisvą apyvartą Europos Sąjungoje. Įvežimo punktas – išleidimo į laisvą apyvartą punktas, nustatomas pagal Jungtinių Tautų prekybos ir transportavimo vietos kodą (UN/LOCODE, penkių raidžių seka).
- 10 langelis: šalis gavėja – tai pirmojo gavėjo Europos Sąjungoje šalis.
- 11 langelis: importuotojo pavadinimas, adresas ir ekonominių operacijų vykdytojo registravimo ir identifikavimo kodas (EORI), kaip nustatyta Reglamento (ES) Nr. 952/2013 9 straipsnyje. Importuotojas – fizinis arba juridinis asmuo Europos Sąjungoje, kuris pats arba jo atstovas pateikia siuntą išleidimui į laisvą apyvartą Europos Sąjungoje.
- 12 langelis: pirmojo siuntos gavėjo Europos Sąjungoje pavadinimas ir adresas. Pirmasis gavėjas – fizinis arba juridinis asmuo, kuriam pristatoma siunta ir kur ji toliau ruošiama ir (arba) parduodama. Pirmasis gavėjas taip pat pildo 24 langelį.
- 13 langelis: produktų aprašymas, įskaitant atitinkamų produktų Kombinuotosios nomenklatūros kodus (jei įmanoma, 8 skaitmenų lygmenis), prekės pavadinimą, pakuočių skaičių (dėžių, dėžučių, maišų, maišelių, kibirų ir pan. skaičių), partijos numerį ir grynąjį svorį.
- 14 langelis: neprivalomas.
- 15 langelis: neprivalomas.
- 16 langelis: bendras svoris (bruto), nurodomas atitinkamais vienetais (neto masės kg, litrais ir pan.).
- 17 langelis: į įvežimo punktą atvykstančios transporto priemonės.
Transporto rūšis – lėktuvas, laivas, geležinkelis, kelių transporto priemonė, kita.
Transporto priemonės identifikavimas: lėktuvo atveju – skrydžio numeris, laivo atveju – laivo pavadinimas, gabenimo geležinkeliu atveju – traukinio ir vagono identifikacinis numeris, kelių transporto atveju – transporto priemonės registracijos numeris ir, jei yra, priekabos registracijos numeris.
Jei produktai gabenami keltu, nurodykite laivą ir kelių transporto priemonę, taip pat pateikite kelių transporto priemonės ir pagal tvarkaraštį kursuojančio kelto identifikacinius duomenis.
- 18 langelis: patikrinimo sertifikatą išdavusios kontrolės institucijos arba kontrolės įstaigos deklaracija. Parašo ir antspaudo spalva turi skirtis nuo spausdinto teksto spalvos.
- 19 langelis: pildo atitinkama valstybės narės kompetentinga institucija arba importuotojas.
- 20 langelis: pildo atitinkama valstybės narės kompetentinga institucija, jei taikytina, prieš siuntos ruošimą arba skirstymą Reglamento (EB) Nr. 1235/2008 14 straipsnyje nustatytais aplinkybėmis ir atlikdama siuntos patikrą pagal 13 straipsnio 1 dalį.
- 21 langelis: priimdamas produktus pildo pirmasis gavėjas, atlikęs Reglamento (EB) Nr. 889/2008 34 straipsnyje nustatytą patikrinimą.“

III PRIEDAS

„VI PRIEDAS

I EUROPOS SĄJUNGĄ IVEŽAMŲ EKOLOGIŠKŲ PRODUKTŲ PATIKRINIMO SERTIFIKATO IŠTRAUKA Nr. ...

1. Pagrindinį patikrinimo sertifikatą išdavusioji kontrolės įstaiga arba institucija (pavadinimas, adresas ir kodas)	2. Tarybos reglamento (EB) Nr. 834/2007 — 33 straipsnio 2 dalis ☐ arba — 33 straipsnio 3 dalis ☐
3. Pagrindinio patikrinimo sertifikato eilės numeris	4. Ūkio subjektas, suskirstęs pirminę siuntą į partijas (pavadinimas ir adresas)
5. Kontrolės įstaiga arba kontrolės institucija (pavadinimas, adresas ir kodas)	6. Importuotojas (pavadinimas, adresas ir EORI kodas)
7. Kilmės šalis	8. Eksportuojanti šalis
9. Išmuitinimo šalis/ivežimo punktas	10. Šalis gavėja
11. Partijos, gautos suskirsčius siuntą, gavėjas (pavadinimas ir adresas)	
12. Produktų aprašymas KN kodai Pakuočių skaičius Partijos grynasis svoris ir pirminės siuntos grynasis svoris	
13. Patikrinimo sertifikato ištrauką tvirtinančios atitinkamos valstybės narės kompetentingos institucijos deklaracija. Ištrauka atitinka pirmiau nurodytą partiją, kuri buvo gauta suskirsčius patikrinimo sertifikato originale (eilės numeris pateikiamas 3 langelyje) nurodytą siuntą. Institucija ir valstybė narė Data Įgaliotojo asmens vardas, pavardė ir parašas Antspaudas	

14. Partijos gavėjo deklaracija

Patvirtinama, kad partijos priėmimas buvo atliktas taip, kaip nustatyta Reglamento (EB) Nr. 889/2008 33 straipsnyje.

Bendrovės pavadinimas

Data

Įgaliotojo asmens vardas, pavardė ir parašas

Pastabos

Ištrauka Nr.: ištraukos numeris atitinka partijos, gautos suskirsčius pirminę siuntą, numerį.

1 langelis: pagrindinį patikrinimo sertifikatą išdavusios trečiosios šalies kontrolės įstaigos arba institucijos pavadinimas, adresas ir kodas.

2 langelis: šiame langelyje nurodomos su šios ištraukos išdavimu ir naudojimu susijusios Reglamento (EB) Nr. 834/2007 nuostatos; reikia pažymėti, kokia tvarka buvo įvežama pagrindinė siunta; žr. pagrindinio patikrinimo sertifikato 2 langelį.

3 langelis: TRACES sistemos automatiškai priskirtas pagrindinio sertifikato eilės numeris, kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 1235/2008 13 straipsnio 2 dalyje, išskyrus atvejus, kai taikytina 13a straipsnio 3 dalis.

4 langelis: ūkio subjektas, kuris fiziškai suskirsto pirminę siuntą į partijas, arba už tokį suskirstymą atsakingas ūkio subjektas.

5 langelis: už siuntą suskirsčiusio ūkio subjekto patikrinimą atsakinga kontrolės įstaiga arba institucija.

6, 7 ir 8 langeliai: žr. pagrindinio patikrinimo sertifikatą.

9 langelis: išmuitinimo šalis – šalis, kurioje siunta išleidžiama į laisvą apyvartą Europos Sąjungoje. Įvežimo punktas – išleidimo į laisvą apyvartą punktas, nustatomas pagal Jungtinių Tautų prekybos ir transportavimo vietos kodą (UN/LOCODE, penkių raidžių seka).

10 langelis: šalis gavėja – tai pirmojo gavėjo Europos Sąjungoje šalis.

11 langelis: partijos (gautos atlikus skirstymą) gavėjas Europos Sąjungoje.

12 langelis: produktų aprašymas, įskaitant atitinkamų produktų Kombinuotosios nomenklatūros kodus (jei įmanoma, 8 skaitmenų lygmenis), pakuočių skaičių (dėžių, dėžučių, maišų, maišelių, kibirų ir pan. skaičių) ir tinkamais vienetais išreikštą grynąjį svorį (neto masės kg, litrais ir pan.) ir pagrindinio patikrinimo sertifikato 13 langelyje nurodytą grynąjį svorį.

13 langelis: pildo atitinkama valstybės narės kompetentinga institucija kiekvienai partijai, gautai atlikus suskirstymą, kaip nustatyta Reglamento (EB) Nr. 1235/2008 14 straipsnio 2 dalyje.

14 langelis: pildoma priimant partiją, gavėjui atlikus Reglamento (EB) Nr. 889/2008 33 straipsnyje nustatytas patikras.“

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2016/1843**2016 m. spalio 18 d.****dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 882/2004 taikymo pereinamojo laikotarpio priemonių, susijusių su oficialiųjų laboratorijų, atliekančių oficialius trichinelių tyrimus, akreditavimu****(Tekstas svarbus EEE)**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 882/2004 dėl oficialios kontrolės, kuri atliekama siekiant užtikrinti, kad būtų įvertinama, ar laikomasi pašarus ir maistą reglamentuojančių teisės aktų, gyvūnų sveikatos ir gerovės taisyklių ⁽¹⁾, ypač į jo 63 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą,

kadangi:

- (1) Reglamentu (EB) Nr. 882/2004 numatoma nemažai taisyklių ir procedūrų, kuriomis reikia vadovautis atliekant oficialią kontrolę, pakeitimų. Jis taikomas nuo 2006 m. sausio 1 d. Tačiau kai kurių tų taisyklių ir procedūrų taikymas nuo minėtos dienos tam tikrais atvejais būtų sukėlęs praktinių sunkumų;
- (2) Reglamentu (EB) Nr. 882/2004 reikalaujama, kad oficialios kontrolės metu paimtų mėginių tyrimus atliekančios laboratorijos būtų akredituotos laikantis tam tikrų jame nurodytų Europos standartų. Tačiau Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 702/2013 ⁽²⁾ nustatytos tam tikros pereinamojo laikotarpio priemonės, įskaitant laboratorijoms skirtą nuo to reikalavimo nukrypti leidžiančią nuostatą, kad būtų sudaryta galimybė sklandžiai pereiti prie naujų taisyklių ir procedūrų. Įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 702/2013 taikomas iki 2016 m. gruodžio 31 d.;
- (3) 2009 m. liepos 28 d. Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai apie patirtį, įgytą taikant 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentus (EB) Nr. 852/2004, (EB) Nr. 853/2004 ir (EB) Nr. 854/2004 (higienos reglamentus) ⁽³⁾, siekiama pateikti faktinę informaciją apie patirtį, įgytą 2006 m., 2007 m. ir 2008 m. visoms suinteresuotosioms šalims įgyvendinant higienos teisės aktų paketą, įskaitant problemas, su kuriomis susidurta“ (toliau – ataskaita);
- (4) ataskaitoje taip pat aptariama patirtis, įgyta taikant pereinamojo laikotarpio priemones, įskaitant nurodytąsias Reglamente (EB) Nr. 882/2004. Ataskaitoje nurodyta, kad vis dar kyla sunkumų dėl skerdyklose esančių laboratorijų akreditavimo;
- (5) 2013 m. gegužės 6 d. Komisija priėmė pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl oficialios kontrolės ir kitos oficialios veiklos, kuria siekiama užtikrinti maisto ir pašarų srities teisės aktų bei gyvūnų sveikatos ir gerovės, augalų sveikatos, augalų dauginamosios medžiagos ir augalų apsaugos produktų taisyklių taikymą ⁽⁴⁾. Tuo pasiūlymu numatoma panaikinti Reglamentą (EB) Nr. 882/2004 ir nustatoma galima nukrypti leidžianti nuostata dėl oficialiųjų laboratorijų, kurios užsiima tik trichinelių aptikimu mėsoje, akreditavimo;
- (6) todėl šiuo reglamentu turėtų būti numatytos tolesnės pereinamojo laikotarpio priemonės, kol bus priimtas naujasis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas;
- (7) todėl reikėtų numatyti tolesnį pereinamąjį laikotarpį, kuriuo ir toliau turėtų būti taikomos Įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 702/2013 nustatytos susijusios pereinamojo laikotarpio priemonės;

⁽¹⁾ OL L 165, 2004 4 30, p. 1.

⁽²⁾ 2013 m. liepos 22 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 702/2013 dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 882/2004 taikymo pereinamojo laikotarpio priemonių, susijusių su oficialiųjų laboratorijų, atliekančių oficialius trichinelių tyrimus, akreditavimu, kuriuo iš dalies keičiamas Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1162/2009 (OL L 199, 2013 7 24, p. 3).

⁽³⁾ COM(2009) 403 final.

⁽⁴⁾ COM(2013) 265 final.

- (8) šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatinio komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Šiuo reglamentu nustatomos Reglamento (EB) Nr. 882/2004 taikymo pereinamojo laikotarpio nuo 2017 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. priemonės.

2 straipsnis

Nukrypdama nuo Reglamento (EB) Nr. 882/2004 12 straipsnio 2 dalies, kompetentinga institucija gali paskirti laboratoriją, atliekančią oficialius trichinelių tyrimus ir veikiančią skerdykloje ar laukinių gyvūnų mėsos perdirbimo įmonėje, tačiau neakredituotą pagal šios pastraipos a punkte nurodytą Europos standartą, jei ši laboratorija kompetentingai institucijai pateikia pakankamų garantijų, kuriomis įrodoma, kad laboratorijos vykdomų oficialios kontrolės mėginių tyrimų kokybės kontrolės sistema yra įdiegta.

3 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja trečią dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas taikomas nuo 2017 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2016 m. spalio 18 d.

Komisijos vardu
Pirmininkas
Jean-Claude JUNCKER

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2016/1844**2016 m. spalio 18 d.****kuriuo nustatomos standartinės importo vertės, skirtos tam tikrų vaisių ir daržovių įvežimo kainai nustatyti**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007 ⁽¹⁾,atsižvelgdama į 2011 m. birželio 7 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 543/2011, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 1234/2007 taikymo vaisių bei daržovių ir perdirbtų vaisių bei daržovių sektoriuose taisyklės ⁽²⁾, ypač į jo 136 straipsnio 1 dalį,

kadangi:

- (1) Įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 543/2011, atsižvelgiant į daugiašalių derybų dėl prekybos Urugvajaus raunde rezultatus, nustatomi kriterijai, pagal kuriuos Komisija nustato standartinės importo iš trečiųjų šalių vertes produktams ir laikotarpiams, nurodytiems jo XVI priedo A dalyje;
- (2) remiantis Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 543/2011 136 straipsnio 1 dalimi, standartinė importo vertė apskaičiuojama kiekvieną darbo dieną atsižvelgiant į kintančius kasdienius duomenis. Todėl šis reglamentas turėtų įsigalioti jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 543/2011 136 straipsnyje minimos standartinės importo vertės yra nustatytos šio reglamento priede.

2 straipsnisŠis reglamentas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2016 m. spalio 18 d.

Komisijos vardu
Pirmininko pavedimu
Jerzy PLEWA

Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinio direktorato generalinis
direktorius

⁽¹⁾ O L L 347, 2013 12 20, p. 671.

⁽²⁾ O L L 157, 2011 6 15, p. 1.

PRIEDAS

Standartinės importo vertės, skirtos kai kurių vaisių ir daržovių įvežimo kainai nustatyti

(EUR/100 kg)

KN kodas	Trečiosios šalies kodas ⁽¹⁾	Standartinė importo vertė
0702 00 00	MA	133,9
	ZZ	133,9
0707 00 05	TR	145,2
	ZZ	145,2
0709 93 10	TR	154,9
	ZZ	154,9
0805 50 10	AR	91,3
	CL	95,5
	TR	85,9
	UY	51,6
	ZA	73,6
	ZZ	79,6
	0806 10 10	BR
EG		169,2
TR		151,7
ZZ		199,8
0808 10 80	AR	191,8
	AU	196,9
	BR	124,9
	CL	154,2
	NZ	137,0
	ZA	117,5
	ZZ	153,7
	0808 30 90	CN
TR		134,9
ZZ		105,0

⁽¹⁾ Šalių nomenklatūra nustatyta 2012 m. lapkričio 27 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1106/2012, kuriuo dėl šalių ir teritorijų nomenklatūros atnaujinimo įgyvendinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 471/2009 dėl Bendrijos statistikos, susijusios su išorės prekyba su ES nepriklausančiomis šalimis (OL L 328, 2012 11 28, p. 7). Kodas „ZZ“ atitinka „kitas šalis“.

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2016/1845**2016 m. spalio 18 d.****kuriuo nustatomas paskirstymo koeficientas, taikytinas paraiškoms dėl pagalbos pieno gamybai mažinti pagal Deleguotąjį reglamentą (ES) 2016/1612**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007 ⁽¹⁾,atsižvelgdama į 2016 m. rugsėjo 8 d. Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) 2016/1612, kuriuo skiriama pagalba pieno gamybai mažinti ⁽²⁾, ypač į jo 4 straipsnio 2 dalį,

kadangi:

- (1) Deleguotajame reglamente (ES) 2016/1612 numatyta skirti pagalbą pieno gamintojams, savanoriškai išsipareigojusiesiems trijų mėnesių laikotarpiu mažinti karvių pieno gamybos apimtį. Pagalba mokama remiantis pagalbos paraiškėmis. Kai bendras priimtose ir patikimose pagalbos paraiškose nurodytas kiekis viršija bendrą didžiausią to reglamento 1 straipsnio 1 dalyje nurodytą kiekį, valstybės narės kiekvienoje paraiškoje nurodytam kiekiui turi taikyti paskirstymo koeficientą;
- (2) 2016 m. lapkričio, gruodžio mėn. ir 2017 m. sausio mėn. laikotarpiui pateiktose pagalbos paraiškose nurodyti kiekiai viršija bendrą didžiausią kiekį. Todėl turi būti nustatytas paskirstymo koeficientas;
- (3) siekiant skubiai įgyvendinti Deleguotąjį reglamentą (ES) 2016/1612, šis reglamentas turėtų įsigalioti kitą dieną po jo paskelbimo,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Paskirstymo koeficientas, taikytinas paraiškose dėl pagalbos karvių pieno gamybai mažinti nurodytam kiekiui 2016 m. lapkričio, gruodžio mėn. ir 2017 m. sausio mėn. laikotarpiu pagal Deleguotąjį reglamentą (ES) 2016/1612 yra 0,12462762.

*2 straipsnis*Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2016 m. spalio 18 d.

*Komisijos vardu**Pirmininko pavedimu*

Jerzy PLEWA

Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinio direktorato generalinis direktorius⁽¹⁾ O L L 347, 2013 12 20, p. 671.⁽²⁾ O L L 242, 2016 9 9, p. 4.

SPRENDIMAI

KOMISIJOS SPRENDIMAS (ES) 2016/1846

2016 m. liepos 4 d.

dėl priemonės SA.41187 (2015/C) (ex 2015/NN), kurią Vengrija įgyvendino dėl tabako pramonės įmonėms taikomos sveikatos priežiūros įmokos

(pranešta dokumentu Nr. C(2016) 4049)

(Tekstas autentiškas tik vengrų kalba)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 108 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą, ypač į jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

pakvietusi suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas pagal minėtas nuostatas ⁽¹⁾ ir atsižvelgdama į jų pastabas,

kadangi:

1. PROCEDŪRA

- (1) 2015 m. kovo mėn. Komisija sužinojo apie naują sveikatos priežiūros įmoką, kurią Vengrija nustatė tabako pramonės įmonėms. 2015 m. balandžio 13 d. Komisija raštu paprašė Vengrijos pateikti informaciją dėl šios priemonės ir informavo Vengrijos valdžios institucijas apie svarstymą paskelbti įsakymą sustabdyti šią priemonę pagal Tarybos Reglamento (EB) Nr. 659/1999 ⁽²⁾ 11 straipsnio 1 dalį.
- (2) 2015 m. gegužės 12 d. Vengrija raštu atsakė į šį prašymą pateikti informaciją. Tačiau Vengrija nepateikė jokių pastabų dėl Komisijos svarstymo paskelbti įsakymą dėl priemonės sustabdymo.
- (3) 2015 m. liepos 15 d. Komisija informavo Vengriją, kad ji nusprendė pradėti procedūrą, aprašytą Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – Sutartis) 108 straipsnio 2 dalyje, dėl tabako pramonės įmonėms taikomos sveikatos priežiūros įmokos (toliau – sprendimas pradėti procedūrą). Sprendime pradėti procedūrą Komisija taip pat nurodė nedelsiant sustabdyti priemonės taikymą.
- (4) Sprendimas pradėti procedūrą paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ⁽³⁾. Šiuo sprendimu Komisija paragino suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas dėl priemonės.
- (5) Komisija gavo dviejų suinteresuotųjų šalių pastabas. 2015 m. spalio 20 d. Komisija perdavė šias pastabas Vengrijai, suteikdama galimybę atsakyti. Vengrija į šias pastabas neatsakė.

2. IŠSAMUS PRIEMONĖS APRAŠYMAS

- (6) 2014 m. gruodžio 16 d. Vengrijos parlamentas priėmė 2014 m. Įstatymą Nr. XCIV dėl sveikatos priežiūros įmokos, 2015 m. taikomos tabako pramonės įmonėms (toliau – Įstatymas). Įstatymu įvedamas mokestis, vadinamas sveikatos priežiūros įmoka, kuriuo apmokestinama iš tabako gaminių gamybos ir prekybos Vengrijoje

⁽¹⁾ OL C 277, 2015 8 21, p. 24.

⁽²⁾ 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 659/1999, nustatantis išsamias Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, 1999 3 27, p. 1).

⁽³⁾ Žr. 1 išnašą.

gaunama metinė apyvarta ir kuris taikomas kartu su esamais verslo mokesčiais Vengrijoje, konkrečiau, su įmonių pajamų mokesčiu. Mokesčiu apmokestinami įgaliotieji tabako gaminių sandėlių savininkai, importuotojai ir registruotieji prekyautojai. Įstatyme numatytas tikslas – surinkti lėšų sveikatos priežiūros sistemai finansuoti ir jas panaudoti sveikatos priežiūros paslaugų kokybei gerinti.

- (7) Sveikatos priežiūros mokestis mokamas nuo iš tabako gaminių gamybos ir prekybos Vengrijoje gaunamos metinės ankstesnių mokesčių metų apyvartos, jeigu apyvarta iš šios veiklos sudaro bent 50 % įmonės visos metinės apyvartos. Išlaidų atskaičiavimas nenumatytas, išskyrus tam tikras mokesčių metų investicines išlaidas. Sveikatos priežiūros mokestis yra progresinis. Taikoma įmoka priklauso nuo metinės mokesčių mokėtojo apyvartos, kaip nurodyta toliau.
- Kai apyvartos dalis mažesnė nei 30 mlrd. HUF: 0,2 % (mažiausia apyvartos dalis – 30 mln. HUF)
 - Kai apyvartos dalis yra 30–60 mlrd. HUF: 2,5 %
 - Kai apyvartos dalis viršija 60 mlrd. HUF: 4,5 %
- (8) Pagal Įstatymo 6 skyriaus 6 dalį mokesčinis išpareigojimas mokėti sveikatos priežiūros įmoką gali būti sumažintas daugiausia 80 % mokėtinos įmokos, jei įmonė vykdo investicijas, kurios atitinka 2000 m. Įstatymo Nr. C dėl apskaitos (*) 3 straipsnio 4 dalies 7 punkte pateiktą apibrėžtį. Įmokos sumažinimo suma lygi 30 % sumos, į apskaitą įtrauktos kaip mokesčių metų investicijos, ir valstybės arba ES subsidijos sumos, naudojamos investiciniam projektui įgyvendinti, teigiamam skirtumui.
- (9) Įstatyme numatyta, kad mokesčių deklaracija turi būti pateikta iki 2015 m. birželio 30 d., o sveikatos priežiūros mokestis turi būti sumokėtas per 30 dienų po šio termino.
- (10) Įstatymas įsigaliojo 2015 m. vasario 1 d. ir pagal jo pirminę versiją turėjo būti taikomas laikinai – iki 2015 m. gruodžio 31 d. 2015 m. birželio 24 d. Vengrijos oficialiajame leidinyje paskelbtas Įstatymo pakeitimas, kuriuo nustatyta, kad sveikatos priežiūros mokestis bus mokamas nuolat.

3. OFICIALI TYRIMO PROCEDŪRA

3.1. Pagrindas pradėti oficialią tyrimo procedūrą

- (11) Komisija pradėjo oficialią tyrimo procedūrą, nes padarė preliminarią išvadą, kad progresinė sveikatos priežiūros įmokos struktūra (tarifai ir apyvartos ribos) ir nuostatos dėl mokesčio išpareigojimo sumažinimo tuo atveju, jeigu vykdomos investicijos (toliau bendrai vadinamos ginčijamomis priemonėmis), yra neteisėta ir nesuderinama valstybės pagalba.
- (12) Komisija buvo tos nuomonės, kad Įstatyme nustatytais progresiniais mokesčio tarifais įmonės yra diferencijuojamos pagal jų apyvartą, todėl mažesnės apyvartos įmonėms suteikiamas atrankusis pranašumas. Komisija nebuvo įsitikinusi, kad įmonės, kurių apyvarta gerokai didesnė, gali turėti įtakos produktų rinkai ir daryti tiek didesnę neigiamą su rūkymu susijusį poveikį sveikatai, kad būtų pateisinamas tokių progresinių mokesčio tarifų, kokius nustatė Vengrijos valdžios institucijos, taikymas.
- (13) Taip pat Komisija buvo tos nuomonės, kad galimybė sumažinti mokesčių mokėtojų mokesčių išpareigojimą tuo atveju, jeigu vykdomos investicijos, suteikia atrankinį pranašumą tokias investicijas vykdančioms įmonėms. Be to, Komisija pastebėjo, kad galimybė sumažinti mokesčių išpareigojimą tuo atveju, jei vykdomos investicijos, kuriomis siekiama didinti įmonės gamybos ir prekybos pajėgumus, yra nesuderinama su nustatytu sveikatos priežiūros mokesčio tikslu rinkti lėšas sveikatos priežiūros sistemai paremti ir sveikatos priežiūros paslaugų kokybei pagerinti, atsižvelgiant į tai, kad rūkymas yra svarbus veiksnys, susijęs su daugelio ligų išsivystymu ir išlaidų sveikatos priežiūrai padidėjimu.

(*) Pagal šį Įstatymą investicijos apima materialiojo turto pirkimą arba kūrimą, materialiojo turto gamybą savo įmonėje, veiklą, vykdomą siekiant įrengti arba naudoti materialųjį turtą, iki jo įrengimo arba pirmojo įprasto panaudojimo išgytą naudoti pagal paskirtį (transportavimą, muitinį įforminimą, tarpininkavimo veiklą, veiklos pagrindų nustatymą, įrengimą ir kitą veiklą, susijusią su materialiojo turto įsigijimu, įskaitant dizainą, paruošimą, sutvarkymą, skolinimą ir draudimą); investicijos taip pat apima veiklą, vykdomą esamam materialiajam turtui atnaujinti, jo paskirčiai pakeisti, jam konvertuoti arba jo naudojimo trukmei arba pajėgumams padidinti, bei kitą pirmiau nurodytą bei su ja susijusią veiklą.

- (14) Todėl Komisija padarė preliminarią išvadą, kad ginčijamos priemonės nėra pateisinamos nei dėl savo pobūdžio, nei dėl bendrosios mokesčių struktūros, taip pat nėra suderinamos su vidaus rinka.

3.2. Suinteresuotųjų šalių pastabos

- (15) Komisija gavo pastabas iš dviejų suinteresuotųjų šalių, kurios palaikė sprendimą pradėti procedūrą ir sutiko su Komisijos preliminariu valstybės pagalbos vertinimu. Jos išreiškė susirūpinimą dėl galimų įstatymo pakeitimų ir kitų panašių priemonių, kurias gali įgyvendinti Vengrijos valdžios institucijos.
- (16) Viena iš suinteresuotųjų šalių pabrėžė, kad mokestinio išpareigojimo sumažinimas tuo atveju, jeigu vykdomos tam tikros investicijos, būtų taikomas tik Vengrijoje vykdomoms investicijoms, nes, remiantis Vengrijos akcizo mokesčio įstatymu, įmonė turi būti įkurta ir valdoma Vengrijoje, kad ji turėtų licenciją parduoti arba gaminti tabako gaminius Vengrijoje. Todėl su įstatymo tikslais susijusios investicijos yra investicijos, kurias Vengrijoje vykdo arba vietinio kapitalo Vengrijos įmonės, arba Vengrijoje įsikūrę tarptautinių užsienio įmonių filialai.

3.3. Vengrijos valdžios institucijų pozicija

- (17) Vengrijos valdžios institucijos nesutinka su Komisijos išvadomis, kad ginčijamos priemonės yra valstybės pagalba. Iš esmės jos teigia, kad priemonės nėra atrankiosios. Dėl mokesčio tarifų progresyvumo Vengrijos valdžios institucijos teigia, kad viešųjų prievolių atveju bazinė sistema nustatoma bendrai pagal mokesčio bazę ir mokesčio tarifą (įskaitant progresinių mokesčių tarifų sistemą) ir kad tokios pat faktinės padėties įmonių apyvarta yra tokia pat. Šiuo atžvilgiu pagal progresinę tarifų sistemą, pagal kurią taikomos mokesčio ribos, vienodos prognozuojamos mokesčio bazės subjektams taikomas toks pat tarifas, o apskaičiuota mokesčio suma yra identiška. Todėl, Vengrijos valdžios institucijų nuomone, progresinė mokesčio tarifų sistema nesukuria diferenciacijos, nes tokios pat teisinės ir faktinės padėties įmonėms taikomi tokie pat mokesčio tarifai, todėl ši sistema nėra atranki.
- (18) Dėl mokestinio išpareigojimo sumažinimo tuo atveju, jei vykdomos investicijos, Vengrijos valdžios institucijos teigia, kad įstatyme investicijos neskirstomos pagal jų tipą ar vertę, tad jokių skirtumų tarp investicinės veiklos vykdytojų nėra. Tokios pat vertės investicijas vykdančių įmonių teisinė ir faktinė padėtis yra tokia pat. Pabrėžiama, kad sumažinimas netaikomas tik Vengrijoje vykdomoms investicijoms ir kad atliekant skaičiavimus gali būti atsižvelgiama į visų investicijų vertę. Vengrijos valdžios institucijos taip pat pažymi, kad investicijų vertė skaičiuojama atsižvelgiant į investicijų apibrėžimą ir investicijų vertės skaičiavimą, pateiktą apskaitos įstatyme, kuris neįeina į įstatymo dėl tabako pramonės įmonių sveikatos priežiūros įmokų taikymo sritį.

3.4. Vengrijos pastabos dėl suinteresuotųjų šalių pastabų

- (19) Vengrija neatsakė į suinteresuotųjų šalių pastabas, kurios jai buvo perduotos raštu 2015 m. spalio 20 d.

4. PAGALBOS ĮVERTINIMAS

4.1. Valstybės pagalbos buvimas pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį

- (20) Pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį „išskyrus tuos atvejus, kai Sutartys nustato kitaip, valstybės narės arba iš jos valstybės ištekliais bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su vidaus rinka, kai ji daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai“.
- (21) Todėl pagal šią nuostatą priemonę pripažįstant kaip pagalbą, ji turi atitikti visas šias sąlygas: i) priemonė turi būti priskiriama valstybės priemonėms ir finansuojama iš valstybės išteklių; ii) ji turi suteikti pranašumą jos gavėjui; iii) šis pranašumas turi būti atrankusis; iv) priemonė turi iškraipyti konkurenciją arba kelti grėsmę ją iškraipyti ir turi daryti įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai.

4.1.1. Valstybės ištekliai ir priskyrimas valstybės priemonėms

- (22) Kad priemonė būtų laikoma valstybės pagalba, ji turi būti finansuojama iš valstybės išteklių ir turi būti priskirta valstybės narės priemonėms.
- (23) Kadangi ginčijamos priemonės kilo iš Vengrijos parlamento Įstatymo, jos aiškiai priskiriamos Vengrijos valstybės priemonėms.
- (24) Kalbant apie priemonės finansavimą iš valstybės išteklių, kai taikant priemonę valstybė atsisako pajamų, kurias įprastomis aplinkybėmis ji turėtų rinkti iš įmonės, ši sąlyga taip pat tenkinama ⁽⁵⁾. Šiuo atveju Vengrijos valstybė atsisako lėšų, kurias turėtų surinkti iš mažesnės apyvartos įmonių (mažesnių įmonių), jei joms būtų taikoma tokia pat sveikatos priežiūros įmoka, kaip ir didesnės apyvartos įmonėms (didesnėms įmonėms).

4.1.2. Pranašumas

- (25) Pagal Europos Sąjungos teismų praktiką pagalbos sąvoka apima ne tik dideles išmokas, bet ir priemones, įvairiais būdais mažinančias mokesčius, kurie paprastai įtraukiami į įmonės biudžetą ⁽⁶⁾. Pranašumas gali būti suteikiamas įvairiais įmonės mokesčių naštos sumažinimo būdais, konkrečiau, sumažinant taikomą mokesčio tarifą, mokesčio bazę arba mokėtino mokesčio sumą ⁽⁷⁾. Nors mokesčių mažinimo priemonė nėra susijusi su didelių valstybės lėšų pervedimu, ji suteikia pranašumą dėl to, kad įmonėms, kurioms taikoma ši priemonė, užtikrinama palankesnė finansinė padėtis nei kitiems mokesčių mokėtojams. Be to, dėl jos valstybė praranda pajamų ⁽⁸⁾.
- (26) Įstatymu nustatomi progresiniai apmokestinimo tarifai, taikomi metinei iš tabako gaminių gamybos ir prekybos Vengrijoje gaunamai apyvartai, atsižvelgiant į ribas, į kurias patenka įmonės apyvarta. Dėl šių tarifų progresyvumo procentinė mokesčio dalis, kuria apmokestinama įmonės apyvarta, laipsniškai didėja, atsižvelgiant į ribas, į kurias ši apyvarta patenka. Dėl to mažesnės apyvartos įmonės (mažesnės įmonės) apmokestinamos kur kas mažesniu vidutiniu tarifu nei didelės apyvartos įmonės (didesnės įmonės). Mažos apyvartos įmonės apmokestinus šiuo gerokai mažesniu vidutiniu tarifu, sumažėja joms taikomi mokesčiai, palyginti su didelės apyvartos įmonėmis, todėl mažesnėms įmonėms suteikiamas didesnis pranašumas, palyginti su didesnėmis įmonėmis, kaip tai suprantama pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį.
- (27) Be to, galimybė pagal Įstatymą sumažinti įmonės mokesstinį įsipareigojimą iki 80 % tuo atveju, jeigu mokesčiais metais vykdomos investicijos, suteikia pranašumo įmonėms, kurios vykdo tokias investicijas, nes sumažėja jų mokesčio bazė ir mokesčių našta, palyginti su įmonėmis, kurios su tokiu sumažinimu susijusio pranašumo įgyti negali.

4.1.3. Atrankumas

- (28) Priemonė laikoma atrankiąja, jei ji yra palankesnė tam tikroms įmonėms arba tam tikrų prekių gamybai, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje. Teisingumo Teismas apibrėžė, kad taikant fiskalines schemas priemonės atrankumas iš principo turi būti vertinamas trijų etapų analizės būdu ⁽⁹⁾. Pirma, nustatoma bendra arba įprasta valstybėje narėje taikoma mokesčių sistema: bazinė sistema. Antra, turėtų būti nustatoma, ar konkrečia priemone nenukrypstama nuo tos sistemos, nes pagal ją skiriami ekonominės veiklos vykdytojai, kurių

⁽⁵⁾ Byla C-83/98 P, *Prancūzija prieš Ladbroke Racing Ltd ir Komisiją*, ES: C: 2000:248, 48–51 punktai. Priemonė, leidžianti tam tikroms įmonėms taikyti mažesnius mokesčius arba atidėti jų mokėjimą, paprastai taip pat gali būti laikoma valstybės pagalba, žr. sujungtas bylas C-78/08–C-80/08 *Paint Graphos ir kt.*, 46 punktas.

⁽⁶⁾ Byla C-143/99, *Adria-Wien Pipeline*, ES: C: 2001:598, 38 punktas.

⁽⁷⁾ Žr. bylą C-66/02, *Italija prieš Komisiją*, ES: C: 2005:768, 78 punktas; bylą C-222/04, *Cassa di Risparmio di Firenze ir kt.*, ES: C: 2006:8, 132 punktas; bylą C-522/13, *Ministerio de Defensa ir Navantia*, ES: C: 2014:2262, 21–31 punktai. Taip pat žr. Komisijos pranešimo 9 punktą dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo su tiesioginiu verslo apmokestinimu susijusioms priemonėms (OL C 384, 1998 12 10, p. 3).

⁽⁸⁾ Sujungtos bylos C-393/04 ir C-41/05, *Air Liquide Industries Belgium* ES: C: 2006:403 ir ES: C: 2006:216, 30 punktas ir byla C-387/92, *Banco Exterior de España*, ES: C: 1994:100, 14 punktas.

⁽⁹⁾ Žr., pvz., bylą C-279/08 P, *Komisija prieš Nyderlandus (NOx)*, ES:C:2011:551; bylą C-143/99, *Adria-Wien Pipeline*, ES: C: 2001:598, sujungtas bylas C-78/08 iki C-80/08, *Paint Graphos ir kt.*, ES:C:2011:550, bylą C-308/01, *GIL Insurance*, ES:C:2004:252.

faktinė ir teisinė padėtis, atsižvelgiant į tai sistemai būdingus tikslus, yra panaši. Jeigu aptariama priemonė nuo bazinės sistemos nenukrypsta, ji nėra atranki. Tačiau jeigu nukrypsta (taigi ta priemonė yra *prima facie* atranki), trečiajame analizės etape reikia nustatyti, ar bazinės mokesčių sistemos pobūdis arba bendroji struktūra pateisina tą nukrypstančią priemonę ⁽¹⁰⁾. Jeigu sistemos pobūdis arba bendroji struktūra pateisina *prima facie* atrankią priemonę, ji nebus laikoma atrankiąja, taigi nepateks į Sutarties 107 straipsnio 1 dalies taikymo sritį.

4.1.3.1. Bazinė sistema

- (29) Šiuo atveju bazinė sistema – tai specialios sveikatos priežiūros įmokos taikymas įmonėms, atsižvelgiant į jų iš tabako gaminių gamybos ir prekybos Vengrijoje gaunamą apyvartą. Komisija nemano, kad progresinių sveikatos priežiūros įmokos tarifų struktūra gali sudaryti šios bazinės sistemos dalį.
- (30) Teisingumo Teismas nusprendė ⁽¹¹⁾, kad ne visada pakanka apsiriboti atrankumo analize nustatant, ar priemonė nenukrypsta nuo bazinės valstybės narės nustatytos sistemos. Taip pat būtina įvertinti, ar šios sistemos ribas valstybė narė nustatė nuosekliai, ar, priešingai, akivaizdžiai sutartiniu arba šališku būdu, kad šios ribos būtų palankesnės tam tikroms įmonėms. Priešingu atveju, vietoj to, kad nustatytų bendrąsias taisykles, taikomas visoms įmonėms, iš kurių leidžianti nuo sistemos nukrypti nuostata numatyta tik tam tikroms įmonėms, valstybė narė to paties rezultato galėtų pasiekti apeidama valstybės pagalbos taisykles ir pakoreguodama bei sujungdama jas taip, kad jas taikant skirtingoms įmonėms būtų taikomi skirtingi mokesčiai ⁽¹²⁾. Labai svarbu paminėti, kad šiuo atžvilgiu Teisingumo Teismas nuosekliai laikėsi nuomonės, kad Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje valstybės intervencijos priemonės neskirstomos pagal jų priežastis arba tikslus, tačiau jos apibrėžiamos pagal jų poveikį, neatsižvelgiant į naudojamus metodus ⁽¹³⁾.
- (31) Metinės apyvartos, gaunamos iš tabako gaminių gamybos ir prekybos Vengrijoje, apmokestinimas fiksuotu mokesčiu yra tinkama priemonė siekiant surinkti lėšų, skirtų sveikatos priežiūros sistemai finansuoti, tačiau Įstatymu įvesta progresinių mokesčių struktūra atrodo sąmoningai Vengrijos sukurta tam, kad būtų palankesnė tam tikroms įmonėms. Pagal šiuo Įstatymu įvestą progresinių mokesčių struktūrą mokesčius mokančioms įmonėms taikomi skirtingi mokesčio tarifai, laipsniškai didėjantys iki 4,5 %. Jie priklauso nuo ribų, į kurias patenka įmonių apyvartos. Todėl sveikatos priežiūros įmoką mokančioms įmonėms taikomi skirtingi vidutiniai mokesčio tarifai, kurie priklauso nuo jų apyvartos lygio (jei jis viršija Įstatymu nustatytas ribas).
- (32) Kadangi kiekviena įmonė apmokestinama skirtingu tarifu, Komisija negali nustatyti vieno bazinio sveikatos priežiūros įmokos tarifo. Vengrija taip pat nepateikė jokio konkretaus tarifo kaip bazinio arba įprasto tarifo ir nepaaiškino, kodėl didesnės apyvartos įmonėms taikomas didesnis tarifas turėtų būti pateisinamas išimtinėmis aplinkybėmis, arba kodėl mažesnės apyvartos įmonėms turėtų būti taikomi mažesni tarifai.
- (33) Pagal Įstatymu įvestą progresinių tarifų struktūrą skirtingos įmonės moka skirtingo apmokestinimo lygio mokesčius (išreikštus kaip jų bendrosios metinės apyvartos dalis) atsižvelgiant į jų dydį, nes įmonės gautos apyvartos suma iki tam tikro lygio koreliuoja su tos įmonės dydžiu. Tačiau nustatytas sveikatos priežiūros įmokos tikslas yra surinkti lėšų, skirtų sveikatos priežiūros sistemai finansuoti ir sveikatos priežiūros paslaugų kokybei Vengrijoje pagerinti, atsižvelgiant į tai, kad rūkymas yra svarbus veiksnys, susijęs su daugelio ligų išsivystymu ir išlaidų sveikatos priežiūrai padidėjimu. Komisijos nuomone, progresinių sveikatos priežiūros įmokos tarifų struktūra neatspindi ryšio tarp neigiamo tabako gaminių gamintojų ir prekyautojų sukeliama poveikio sveikatai ir jų apyvartos.
- (34) Atsižvelgdama į šį tikslą, Komisija laikosi nuomonės, kad visų sveikatos priežiūros įmoką mokančių veiklos vykdytojų teisinė ir faktinė padėtis yra panaši neatsižvelgiant į jų apyvartos lygį, o Vengrija nepateikė jokio įtikinamo pagrindimo, susijusio su šių tipų įmonių skirstymu apmokestinant jas sveikatos priežiūros įmoka.

⁽¹⁰⁾ Komisijos pranešimas dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo su tiesioginiu verslo apmokestinimu susijusioms priemonėms.

⁽¹¹⁾ Sujungtos bylos C-106/09 P ir C-107/09 P, *Komisija ir Ispanija prieš Gibraltarą Vyriausybę ir Jungtinę Karalystę*, ES:C:2011:732.

⁽¹²⁾ Ten pat, 92 punktas.

⁽¹³⁾ Byla C-487/06 P, *British Aggregates prieš Komisiją*, ES:C:2008:757, 85 ir 89 punktai bei minėta teismų praktika ir byla C-279/08 P, *Komisija prieš Nyderlandus (NOx)*, ES:C:2011:551, 51 punktas.

Komisija šiuo atžvilgiu remiasi 42–48 toliau pateiktomis konstatuojamosiomis dalimis. Todėl Vengrija sąmoningai įvedė sveikatos priežiūros įmoką, kuria savavališkai nustatytų palankesnes sąlygas tam tikroms įmonėms, t. y. mažesnės apyvartos įmonėms (mažesnėms įmonėms), ir nustatytų nepalankias sąlygas kitoms, t. y. didesnėms įmonėms ⁽¹⁴⁾.

- (35) Todėl bazinė sistema savo pobūdžiu yra atrankioji ir nėra pateisinama atsižvelgiant į sveikatos priežiūros įmokos tikslą – surinkti lėšų Vengrijos sveikatos priežiūros sistemai finansuoti. Šiuo atveju tinkama bazinė sistema yra sveikatos priežiūros įmokos taikymas Vengrijoje veikiančioms įmonėms pagal jų apyvartą, į šią sistemą neįtraukiant progresinių tarifų struktūros.

4.1.3.2. Nukrypimas nuo bazinės sistemos

- (36) Vykdam antrąjį etapą, būtina nustatyti, ar priemone nenukrypstama nuo bazinės sistemos tam tikrų įmonių, kurių faktinė ir teisinė padėtis esminio bazinės sistemos tikslo atžvilgiu panaši, naudai.
- (37) Kaip paaiškinta 31 konstatuojamojoje dalyje, esminis sveikatos priežiūros mokesčio tikslas yra finansuoti sveikatos priežiūros sistemą ir pagerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę Vengrijoje. Kaip toliau paaiškinta 34 konstatuojamojoje dalyje, visi veiklos vykdytojai, susiję su tabako gaminių gamyba ir prekyba, turi būti laikomi užimančiais panašią teisinę ir faktinę padėtį šio tikslo atžvilgiu, nepaisant jų dydžio ir apyvartos lygio.
- (38) Sveikatos priežiūros įmokos tarifų struktūros progresyvumas skatina įmonių, užsiimančių tabako gaminių gamyba ir prekyba Vengrijoje, diferencijavimą pagal jų dydį.
- (39) Iš tiesų dėl Įstatymu nustatytų tarifų progresyvumo įmonės, kurių apyvarta patenka į mažesnių normų ribas, apmokestinamos gerokai mažesniais mokesčiais nei įmonės, kurių apyvarta patenka į didesnių normų ribas. Dėl to mažesnės apyvartos įmonėms taikomi tiek gerokai mažesni ribiniai mokesčių tarifai, tiek gerokai mažesni vidutiniai mokesčių tarifai, palyginti su didelės apyvartos įmonėmis, tad už tą pačią veiklą jos apmokestinamos gerokai mažesniais mokesčiais. Todėl Komisija mano, kad Įstatymu įvesta progresinių tarifų sistema nukrypsta nuo bazinės sistemos, pagal kurią sveikatos priežiūros įmoka taikoma visiems su tabako gaminių gamyba ir prekyba Vengrijoje susijusiems veiklos vykdytojams, tačiau suteikiant palankesnes sąlygas mažesnės apyvartos įmonėms.
- (40) Be to, dėl galimybės pagal Įstatymą sumažinti įmonės mokesstinį išpareigojimą iki 80 % tuo atveju, jeigu mokesstiniais metais vykdomos investicijos, įmonės diferencijuojamos pagal tai, ar vykdo investicijas, ar ne. Tačiau, atsižvelgiant į esminį pirmiau nustatytą sveikatos priežiūros mokesčio tikslą, investicinę veiklą vykdydžiusios įmonės ir investicinės veiklos nevykdžiusios įmonės užima panašią faktinę ir teisinę padėtį, nes tai, kad įmonė investuoja, nepadaeda sumažinti neigiamų išorinių rūkymo sukeltų padarinių. Priešingai, galimybė sumažinti įmonės mokesstinį išpareigojimą tuo atveju, jei vykdomos investicijos, kuriomis siekiama padidinti įmonės gamybos ir prekybos pajėgumus, atrodo nesuderinama su esminiu sveikatos priežiūros mokesčio tikslu. Todėl Komisija mano, kad Įstatymo nuostatos, numatančios mokesstinio išpareigojimo sumažinimą tuo atveju, jeigu vykdomos investicijos, diferencijuoja panašią faktinę ir teisinę padėtį užimančias įmones esminio sveikatos priežiūros įmokos tikslo atžvilgiu ir taip skatina nukrypimą nuo bazinės sistemos.
- (41) Todėl Komisija mano, kad priemonės yra *prima facie* atrankios.

⁽¹⁴⁾ Sujungtos bylos C-106/09 P ir C-107/09 P, *Komisija ir Ispanija prieš Gibraltarą Vyriausybę ir Jungtinę Karalystę*, ES:C:2011:732. Taip pat žr. (analogine tvarka) bylą C-385/12, *Hervis Sport- és Divatkereskedelmi Kft.*, ES:C:2014:47, kurioje Teisingumo Teismas nusprendė: „SESV 49 ir SESV 54 straipsnius reikia aiškinti taip, kad pagal juos draudžiamas valstybės narės teisės aktas dėl mažmeninės prekybos parduotuvių apyvartos mokesčio, kuriuo bendrovių grupei priklausantys apmokestinamieji asmenys, „susijusios įmonės“, kaip tai suprantama pagal šį teisės aktą, įpareigojami sudėti savo apyvartą, kad būtų taikomas ypač progresinis tarifas, ir paskui pasidalyti gautą mokesčio sumą pagal jų realią apyvartą, jei (tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas) apmokestinamieji asmenys, kuriems taikoma didžiausia specialiojo mokesčio riba, daugeliu atvejų „susiję“ su bendrovėmis, kurių buveinės yra kitoje valstybėje narėje“.

4.1.3.3. Pagrindimas

- (42) Priemonė, kuria nukrypstama nuo bazinės sistemos, nėra atranki, jei ją pateisina sistemos pobūdis arba bendroji struktūra. Šiuo atveju ji yra jai būdingų mechanizmų, būtinų sistemos veikimui ir veiksmingumui užtikrinti, rezultatas ⁽¹⁵⁾. Tokį pagrindimą pateikti turi valstybė narė. Šiuo tikslu valstybės narės negali remtis išorės politikos tikslais, kaip antai regioninės, aplinkosaugos ar pramonės politikos tikslais, kad pagrįstų nevienodų sąlygų įmonėms taikymą tam tikroje sistemoje.
- (43) Vengrijos valdžios institucijos tvirtino, kad sveikatos priežiūros įmoka yra mokama už pavojų sveikatai keliančių gaminių gamybą ir prekybą ir nėra susijusi su ekonominės veiklos vykdytojų pelnu, nes mokesčio tarifas koreguojamas pagal apmokestinamųjų subjektų veiklos pajėgumus. Vengrijos valdžios institucijų nuomone, įmonių gebėjimą mokėti ir jų sukuriama riziką laipsniškai atspindi jų dalis ir pirmavimas rinkoje bei į kainas orientuota veikla, o ne jų pelningumas. Pelnas, kaip įmokos pagrindas, yra pats netinkamiausias veiksnys sveikatai daromai žalai, kurią vykdydami savo veiklą sukelia įmoką mokantys subjektai, išreikšti. Be to, palyginti su mažos apyvartos įmonėmis, įmonės, kurių apyvarta ir dalis rinkoje gerokai didesnė, didesnę įtaką gali daryti produktų rinkai, o ne skirtumui tarp jų apyvartos lygių. Todėl, atsižvelgiant į įmokos tikslą, tai taip pat reiškia, kad ekonominės veiklos vykdytojas, tabako gaminių rinkoje gaunantis didesnę apyvartą, taip pat sukels proporcingai didesnę neigiamą su rūkymu susijusį poveikį sveikatai.
- (44) Šiuo atveju atsižvelgdama į reikšmingą santykinį progresinio mokesčio tarifo didėjimą, Komisija nemano, kad gebėjimas mokėti gali būti laikomas pagrindiniu apyvartos mokesčio principu. Skirtingai nei taikant pelno mokesčius ⁽¹⁶⁾, taikant apyvartos mokesčius, neatsižvelgiama į išlaidas, patirtas tai apyvartai pasiekti. Todėl nesant specialių priešingai įrodančių įrodymų, atrodo abejotina, kad vien tik pasiektos apyvartos suma (nepaisant patirtų išlaidų) atspindėtų įmonės gebėjimą mokėti. Be to, Komisija nėra įsitikinusi, kad didesnės apyvartos įmonės, palyginti su mažesnės apyvartos įmonėmis, gali paveikti produktų rinką ir automatiškai daryti tiek didesnę neigiamą su rūkymu susijusį poveikį sveikatai, kad būtų pateisinamas progresinių mokesčio tarifų taikymas pagal apyvartą, kaip priimta Įstatymu.
- (45) Bet kuriuo atveju Komisija mano, kad net jei gebėjimas mokėti ir neigiamas poveikis sveikatai galėtų būti laikomi būdingais apyvarta pagrįstos sveikatos priežiūros įmokos principais, būtų pateisinamas tik tiesinio mokesčio tarifas, nebent įrodoma, kad gebėjimas mokėti ir neigiamas poveikis sveikatai laipsniškai didėja didėjant apyvartai. Komisija mano, kad progresiniai apyvartos mokesčių tarifai gali būti pateisinami tik tuo atveju, jei konkrečiam su mokesčiu susijusiam tikslui pasiekti iš tiesų būtini progresiniai tarifai, t. y. pavyzdžiui, jei įrodoma, kad išoriniai padariniai, atsiradę dėl mokesčiais apmokestintos veiklos, taip pat laipsniškai didėja. Progresyvumo modelis taip pat turi būti pagrįstas. Ypač svarbu, kad būtų paaiškinta, kodėl didesnė nei 60 mlrd. HUF apyvarta daro 22 kartus didesnę poveikį sveikatai nei 30 mlrd. HUF nesiekianti apyvarta. Tokio pagrindimo Vengrija nepateikė.
- (46) Komisija nėra įsitikinusi, kad žala sveikatai, kurią sukelia tabako gaminių gamyba ir prekyba jais, laipsniškai didėja kartu su gaunama apyvarta ir atsižvelgiant į pagal priemonę taikomą didėjančią mokesčio tarifą. Be to, sąlyga, kad iš tabako gaminių gamybos ir prekybos gauta apyvarta turi sudaryti ne mažiau nei 50 % bendrosios metinės įmonės, kuriai turi būti taikoma sveikatos priežiūros įmoka, gautos apyvartos, taip pat atrodo prieštaraujanti, kad mokesčių progresyvumą būtų galima pagrįsti tabako gaminių poveikiu sveikatai. Atsižvelgiant į mokesčio tikslą, šis reikalavimas reikštų, kad tabako gaminiai, kuriais prekiauja įmonės, kurių iš tabako gaminių gamybos ir prekybos gauta apyvarta sudaro mažiau nei 50 % bendros apyvartos, neturi neigiamo poveikio sveikatai kaip kad gaminiai, kuriais prekiauja didesnę apyvartą iš tabako gaminių gaunančios įmonės. Todėl šis reikalavimas atrodo nesuderinamas su tariamu priemone siekiamu tikslu.
- (47) Kalbant apie mokesčio išipareigojimo sumažinimą tuo atveju, jeigu vykdomos investicijos, jis negali būti pateisinamas nei mokesčių sistemos pobūdžiu, nei bendrąja struktūra. Komisija mano, kad galimybė sumažinti mokesčių išipareigojimą daugiausia 80 % tuo atveju, jeigu vykdomos investicijos, yra nesuderinama su esminiu sveikatos priežiūros mokesčio tikslu. Sveikatos priežiūros mokesčio tikslas yra gauti lėšų, skirtų sveikatos

⁽¹⁵⁾ Žr., pvz., sujungtas bylas C-78/08–C-80/08, *Paint Graphos ir kt.*, ES:C:2011:550, 69 punktą.

⁽¹⁶⁾ Žr. Komisijos pranešimą dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo su tiesioginiu verslo apmokestinimu susijusioms priemonėms, 24 punktą. Pareiškimas dėl persikirstymo tikslo, kuriuo galima pagrįsti progresinį mokesčio tarifą, aiškiai susijęs tik su pelno arba (grynųjų) pajamų mokesčiu, o ne su apyvartos mokesčiu.

priežiūros sistemai finansuoti ir sveikatos priežiūros paslaugų kokybei pagerinti, atsižvelgiant į tai, kad rūkymas yra svarbus veiksnys, susijęs su daugelio ligų išsivystymu ir išlaidų sveikatos priežiūrai padidėjimu. Todėl Komisija mano, kad galimybė sumažinti mokestinį išpareigojimą tuo atveju, jeigu vykdomos investicijos, kuriomis siekiama padidinti įmonės gamybos ir prekybos pajėgumus, yra nesuderinama su šiuo tikslu, nes, kaip jau minėta 40 konstatuojamojoje dalyje, tokios investicijos greičiau padidintų įmonės gamybos ir prekybos pajėgumus kartu su neigiamais išoriniais padariniais, kuriuos siekiama mažinti sveikatos priežiūros mokesčiu. Be to, taikant apyvartos apmokestinimą pagrįstą įmoką, neturi būti atsižvelgiama į jokias išlaidas.

- (48) Todėl Komisija nemano, kad priemonės gali būti pateisinamos mokesčių sistemos pobūdžiu arba bendrąja struktūra. Dėl šios priežasties priemonės turi būti laikomos kaip suteikiančios atrankųjį pranašumą tabako įmonėms, kurių apyvarta mažesnė (mažesnėms įmonėms), bei įmonėms, kurios vykdo investicijas, leidžiančias sumažinti su sveikatos priežiūros mokesčiu susijusį mokestinį išpareigojimą.

4.1.4. Konkurencijos iškreipimas ir poveikis Sąjungos vidaus prekybai

- (49) Pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį, kad priemonė būtų laikoma valstybės pagalba, ji turi iškreipti konkurenciją arba kelti grėsmę ją iškreipti ir turi daryti poveikį Sąjungos vidaus prekybai. Priemonės taikomos visoms įmonėms, apyvartą gaunančioms iš tabako gaminių gamybos ir prekybos Vengrijoje. Vengrijos tabako pramonė yra atvira konkurencijai, jai būdinga tai, kad joje veikia veiklos vykdytojai iš kitų valstybių narių bei tarptautiniai veiklos vykdytojai, todėl bet kokia pagalba sudarant palankesnes sąlygas tam tikriems pramonėje veikiantiems veiklos vykdytojams gali turėti įtakos Sąjungos vidaus prekybai. Jei taikant šias priemones mažesnės apyvartos įmonės ir įmonėms, vykdančioms tam tikras investicijas, sumažinamas mokestinis išpareigojimas, kurį priešingu atveju jos turėtų vykdyti, jei joms būtų taikoma tokia pat sveikatos priežiūros įmoka kaip didelės apyvartos įmonėms ir įmonėms, nevykdančioms jokių investicijų, šiomis priemonėmis suteikiama pagalba yra veiklos pagalba, sumažinanti šioms įmonėms taikomus mokesčius, kuriuos jos įprastai turėtų mokėti vykdydamos kasdienę valdymo arba įprastą veiklą. Teisingumo Teismas nuosekliai laikėsi nuomonės, kad veiklos pagalba iškreipia konkurenciją⁽¹⁷⁾, todėl bet kokia šioms įmonėms suteikiama pagalba turi būti laikoma kaip iškreipanti arba kelianti grėsmę iškreipti konkurenciją, stiprindama šių įmonių finansinę padėtį Vengrijos tabako rinkoje. Todėl priemonės iškreipia arba kelia grėsmę iškreipti konkurenciją ir daro poveikį Sąjungos vidaus prekybai.

4.1.5. Išvada

- (50) Kadangi visos sąlygos, nustatytos Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje, tenkinamos, Komisija mano, kad tabako pramonės įmonėms taikomas sveikatos priežiūros mokestis, kuriuo nustatoma progresinio tabako įmonėms taikomo mokesčio struktūra ir mokestinio išpareigojimo sumažinimas tuo atveju, jei vykdomos tam tikros investicijos, pagal šią nuostatą yra laikomas valstybės pagalba.

4.2. Pagalbos suderinamumas su vidaus rinka

- (51) Valstybės pagalba laikoma suderinama su vidaus rinka, jei ji patenka į bet kurią Sutarties 107 straipsnio 2 dalyje nurodytą kategoriją⁽¹⁸⁾, ir ji gali būti laikoma suderinama su vidaus rinka, jei Komisija nustato, jog ji patenka į bet kurią Sutarties 107 straipsnio 3 dalyje nurodytą kategoriją⁽¹⁹⁾. Tačiau atsakomybė teikti valstybės pagalbą, kuri būtų suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 2 dalį arba 107 straipsnio 3 dalį, tenka pagalbai teikiančiai valstybei narei⁽²⁰⁾.

⁽¹⁷⁾ Byla C-172/03, *Heiser*, ES:C:2005:130, 55 punktas. Taip pat žr. bylą C-494/06 P, *Komisija prieš Italiją ir Wam*, ES:C:2009:272, 54 punktas, bei minėtą teismų praktiką ir C-271/13 P, *Rousse Industry prieš Komisiją*, ES:C:2014:175, 44 punktas. Sąjungtos bylos C-71/09 P, C-73/09 P ir C-76/09 P, *Comitato Venezia vuole vivere' ir kt. prieš Komisiją*, ES:C:2011:368, 136 punktas. Taip pat žr. bylą C-156/98 *Vokietija prieš Komisiją*, ES:C:2000:467, 30 punktas, bei minėtą teismų praktiką.

⁽¹⁸⁾ SESV 107 straipsnio 2 dalyje numatytos išimtys: a) socialinio pobūdžio pagalba, teikiama atskiriems vartotojams; b) pagalba, skirta stichinių nelaimių arba ypatingų įvykių sukeltai žalai atitaisyti; c) pagalba, teikiama tam tikroms Vokietijos Federacinės Respublikos sritims.

⁽¹⁹⁾ SESV 107 straipsnio 3 dalyje numatytos išimtys: a) pagalba, skirta tam tikrų regionų plėtrai skatinti; b) pagalba, skirta tam tikriems visai Europai svarbiems projektams įgyvendinti arba padėti rimtai valstybės narės ekonominei krizei įveikti; c) pagalba, skirta tam tikrai ekonominei veiklai arba sritims plėtoti; d) pagalba, skirta kultūrai remti ir paveldui išsaugoti; e) Komisijos sprendimu nurodyta pagalba.

⁽²⁰⁾ Byla T-68/03, *Olympiaki Aeroporia Ypiresies prieš Komisiją*, ES:T:2007:253, 34 punktas.

- (52) Komisija pabrėžia, kad Vengrijos valdžios institucijos nepateikė argumentų, kodėl priemonės galėtų būti suderinamos su vidaus rinka, ir kad Vengrija nepateikė pastabų dėl sprendime pradėti procedūrą išreikštų abejonių, susijusių su priemonių suderinamumu. Komisija mano, kad nė viena iš išimčių, nurodytų minėtose Sutarties nuostatose, netaikoma, nes neatrodo, kad priemonėmis siekiama šiose nuostatose nurodytų tikslų. Todėl priemonės negali būti pripažintos suderinamomis su vidaus rinka.

4.3. Pagalbos susigrąžinimas

- (53) Tabako pramonės įmonėms taikoma sveikatos priežiūros įmoka Komisijos niekada nebuvo paskelbta arba pripažinta suderinama su vidaus rinka. Kadangi progresinė sveikatos priežiūros įmokos sistema ir nuostatos dėl mokestinio išipareigojimo sumažinimo tuo atveju, jeigu vykdomos tam tikros investicijos, yra laikomos valstybės pagalba pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį ir nauja pagalba pagal Tarybos reglamento (ES) 2015/1589 1 straipsnio c dalį ⁽²¹⁾ ir buvo įgyvendintos pažeidžiant sustabdymo pareigą, nustatytą Sutarties 108 straipsnio 3 dalyje, šios priemonės taip pat laikomos neteisėta pagalba pagal Reglamento (ES) 2015/1589 1 straipsnio f dalį.
- (54) Priemonės pripažinus neteisėta ir nesuderinama valstybės pagalba, ši pagalba turi būti susigrąžinta iš jos gavėjų pagal Reglamento (ES) 2015/1589 16 straipsnį.
- (55) Tačiau sprendime pradėti procedūrą Komisijai paskelbus įsakymą sustabdyti priemonę, Vengrija patvirtino, kad sustabdė sveikatos priežiūros įmokos taikymą tabako įmonėms.
- (56) Todėl taikant priemonės faktiškai nesuteikta jokia valstybės pagalba. Dėl šios priežasties jos susigrąžinti nereikia.

5. IŠVADA

- (57) Komisija mano, kad tabako pramonės įmonėms taikomas sveikatos priežiūros mokestis, kuriuo tabako įmonėms nustatoma progresinių mokesčių struktūra ir mokestinio išipareigojimo sumažinimas tuo atveju, jeigu vykdomos tam tikros investicijos, yra laikomas valstybės pagalba pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį ir kad Vengrija neteisėtai įgyvendino aptariamą pagalbos priemonę pažeisdama Sutarties 108 straipsnio 3 dalies nuostatas.
- (58) Šiuo sprendimu neatmetama galimybė nagrinėti priemonių suderinamumą su pagrindinėmis Sutartyje numatytais laisvėmis, ypač įsisteigimo laisve, kuri užtikrinama Sutarties 49 straipsnyje,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Tabako įmonėms taikomų progresinių mokesčių tarifų struktūra ir nuostatos dėl mokestinio išipareigojimo sumažinimo tuo atveju, jei vykdomos tam tikros investicijos, kurias Vengrija nustatė 2014 m. Įstatymu Nr. XCIV dėl tabako pramonės įmonėms taikomos sveikatos priežiūros įmokos, yra laikomos valstybės pagalba, kuri yra nesuderinama su vidaus rinka pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalį ir kurią Vengrija neteisėtai įgyvendino pažeisdama Sutarties 108 straipsnio 3 dalies nuostatas.

⁽²¹⁾ 2015 m. liepos 13 d. Tarybos reglamentas (ES) 2015/1589, nustatantis išsamias Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio taikymo taisykles (OL L 248, 2015 9 24, p. 9).

2 straipsnis

Individuali pagalba, suteikta pagal 1 straipsnyje nurodytą schemą, nėra laikoma pagalba, jei tuo metu, kai ji suteikiama, ji atitinka sąlygas, nustatytas reglamente, priimtame pagal Tarybos reglamentų (EB) Nr. 994/98 ⁽²²⁾ arba (ES) 2015/1588 ⁽²³⁾ 2 straipsnį (pagal tai, kuris taikytinas tuo metu, kai teikiama pagalba).

3 straipsnis

Individuali pagalba, suteikta pagal 1 straipsnyje nurodytą schemą, kuri tuo metu, kai ji suteikiama, atitinka sąlygas, nustatytas reglamente, priimtame pagal Reglamento (EB) Nr. 994/98, kuris panaikintas ir pakeistas Reglamentu (ES) 2015/1588, 1 straipsnį arba bet kurioje kitoje patvirtintoje pagalbos schemoje, yra suderinama su vidaus rinka, kai neviršijama didžiausia šios rūšies pagalbai taikoma pagalbos intensyvumo riba.

4 straipsnis

Vengrija nuo šio sprendimo priėmimo dienos nutraukia visų pagal 1 straipsnyje nurodytą pagalbos schemą dar neišmokėtų pagalbos sumų mokėjimą.

5 straipsnis

Vengrija užtikrina, kad šis sprendimas būtų įgyvendintas per keturis mėnesius nuo pranešimo apie šį sprendimą dienos.

6 straipsnis

1. Per du mėnesius nuo pranešimo apie šį sprendimą Vengrija pateikia išsamų priemonių, kurių jau imtasi ir kurių ketinama imtis siekiant įvykdyti šį sprendimą, aprašą.
2. Vengrija informuoja Komisiją apie nacionalinių priemonių, kurių ėmėsi šiam sprendimui įgyvendinti, taikymo eigą. Komisijos prašymu, ji nedelsdama pateikia informaciją apie priemones, kurių ėmėsi arba ketina imtis šiam sprendimui įgyvendinti.

7 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Vengrijai.

Priimta Briuselyje 2016 m. liepos 4 d.

Komisijos vardu
Margrethe VESTAGER
Komisijos narė

⁽²²⁾ 1998 m. gegužės 7 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 994/98 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo kai kurioms horizontalios valstybės pagalbos rūšims (OL L 142, 1998 5 14, p. 1).

⁽²³⁾ 2015 m. liepos 13 d. Tarybos reglamentas (ES) 2015/1588 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo kai kurioms horizontalios valstybės pagalbos rūšims (OL L 248, 2015 9 24, p. 1).

KOMISIJOS SPRENDIMAS (ES) 2016/1847**2016 m. liepos 4 d.****dėl valstybės pagalbos SA.41612 – 2015/C (ex SA.33584 (2013/C) (ex 2011/NN)), kurią Nyderlandai taikė Maastrichto profesionalų futbolo klubui MVV***(pranešta dokumentu Nr. C(2016) 4053)***(Tekstas autentiškas tik olandų kalba)****(Tekstas svarbus EEE)**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 108 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą (toliau – EEE susitarimas), ypač į jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

paprąšiusi suinteresuotųjų šalių pateikti savo pastabas pagal Sutarties ⁽¹⁾ 108 straipsnio 2 dalį ir atsižvelgdama į jų pastabas,

Kadangi:

1. PROCEDŪRA

- (1) 2010 m. Komisijai buvo pranešta, kad Nyderlandai Maastrichto profesionalų futbolo klubui MVV taikė pagalbos priemonę. 2010 ir 2011 m. Komisija taip pat gavo skundų dėl kitiems Nyderlandų profesionalų futbolo klubams, t. y. Tilburgo *Willem II*, Hertogenboso *FC Den Bosch*, Neimegeno NEC ir Eindhoveno PSV taikytų paramos priemonių. 2011 m. rugsėjo 2 d. raštu Nyderlandai pateikė Komisijai išsamią informaciją apie MVV taikytą priemonę.
- (2) 2013 m. kovo 6 d. raštu Komisija informavo Nyderlandus apie savo sprendimą dėl MVV, *Willem II*, *FC Den Bosch*, NEC ir PSV taikytų priemonių pradėti Sutarties 108 straipsnio 2 dalyje nustatytą procedūrą.
- (3) Komisijos sprendimas inicijuoti procedūrą (toliau – sprendimas pradėti procedūrą) buvo paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ⁽²⁾. Komisija pakvietė suinteresuotąsias šalis pateikti pastabas dėl aptariamų priemonių.
- (4) Nyderlandai pastabas, susijusias su procedūra, taikoma dėl MVV suteiktos priemonės, pateikė 2013 m. gegužės 31 d. ir 2013 m. lapkričio 12 d. raštuose. Nyderlandai 2014 m. kovo 26 d. raštu taip pat atsakė į prašymą pateikti papildomos informacijos. 2014 m. birželio 13 d. Komisijos tarnybos susitiko su Maastrichto savivaldybe. Po šio susitikimo buvo parengtas 2014 m. liepos 30 d. Nyderlandų raštas.
- (5) Komisija pastabų dėl MVV taikytų priemonių iš suinteresuotųjų šalių negavo.
- (6) Priėmus sprendimą pradėti procedūrą ir gavus Nyderlandų sutikimą, pavienių klubų tyrimai buvo atliekami atskirai. MVV tyrimas buvo registruotas bylos numeriu SA.41612.

⁽¹⁾ Komisijos sprendimas byloje SA.33584 (2013/C) (ex 2011/NN) – Pagalba kai kuriems Nyderlandų profesionalų futbolo klubams 2008–2011 m. – Kvietimas teikti pastabas pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 2 dalį (OL C 116, 2013 4 23, p. 19).

⁽²⁾ Žr. 1 išnašą.

2. IŠSAMUS PRIEMONĖS APRAŠYMAS

2.1. Priemonė ir jos gavėjas

- (7) Nacionalinė futbolo federacija *Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond* (toliau – KNVB) – tai skėtinė profesionalų ir mėgėjų futbolo varžybų organizacija. Profesionalų futbolas Nyderlanduose yra dviejų lygių sistema. Per 2014–2015 m. sezoną šiai sistemai priklausė 38 klubai, iš kurių 18 žaidė aukščiausiojoje lygoje (*eredivisie*) ir 20 – žemesnėje lygoje (*eerste divisie*).
- (8) Klubas *Maastrichtse Voetbal Vereniging*, nuo 2010–2011 m. vadinamas *Maatschappelijke Voetbal Vereniging Maastricht* (toliau – MVV), įsteigtas 1908 m. ir savo namų rungtynes žaidžia Maastrichto stadione *De Geusselt*. 2000 m. MVV iš aukščiausiosios lygos buvo perkeltas į žemesnę lygą. Europos turnyruose MVV nerungtyniauja nuo 1970 m.
- (9) MVV teisinė struktūra – fondas *Stichting MVV*. Pagal Nyderlandų pateiktą informaciją MVV yra mažoji įmonė⁽³⁾. Per 2009–2010 m. sezoną šiame klube dirbo 38 darbuotojai, per 2010–2011 m. sezoną – 35 darbuotojai. MVV apyvarta ir balansas per abu sezonus buvo gerokai mažesnis kaip 10 mln. EUR.
- (10) 2010 m. pirmąjį ketvirtį Maastrichto savivaldybė (toliau – savivaldybė) sužinojo, kad MVV kilo didelių finansinių sunkumų. MVV skolos išaugo iki 6,5 mln. EUR; iš šios sumos 1,7 mln. EUR sudarė pačios savivaldybės subordinuotoji paskola. 2010 m. balandžio mėn. rėmėjai, bendrovės ir finansuotojai (*Initiatiefgroup MVV Maastricht*) ėmėsi iniciatyvos užkirsti kelią MVV bankrotui. Ši iniciatyva apėmė verslo planą, kaip pagerinti MVV finansinę situaciją ir paversti MVV perspektyviu profesionalų futbolo klubu. Savivaldybė laikėsi šio plano. 2010 m. gegužės mėn. savivaldybė atsisakė savo 1,7 mln. EUR reikalavimo ir šis jos veiksmas buvo susitarimo su kreditoriais dalis, tačiau ne oficialios mokėjimų sustabdymo procedūros dalis. Įvykdžiusi su ilgalaikė nuoma susijusį 1,85 mln. EUR sandorį, savivaldybė taip pat nusipirko stadioną ir treniruočių kompleksą; jį naudojo tik MVV, tačiau jis nuosavybės teise priklausė trečiajam šaliai (fondui *Stichting Stadion Geusselt*). Ši kaina buvo pagrįsta išorės vertinimo ataskaita.
- (11) Nyderlandai pagal Sutarties 108 straipsnio 3 dalį Komisijai nepranešė apie ketinimą atsisakyti savo 1,7 mln. EUR reikalavimo MVV ir pirkti futbolo stadioną bei treniruočių kompleksą už 1,85 mln. EUR.

2.2. Pagrindas pradėti oficialią tyrimo procedūrą

- (12) Sprendime pradėti procedūrą Komisija padarė pirminę išvadą, kad savivaldybė naudodama valstybės išteklius užtikrino futbolo klubui MVV atrankųjį pranašumą, taigi suteikė jam pagalbą. Komisija laikėsi nuomonės, kad dėl abiejų priemonių buvo nuspręsta kartu ir jos yra glaudžiai susijusios. Komisija taip pat pareiškė mananti, kad pagalbos priemonės, taikomos profesionalų futbolo klubams, gali iškraipyti konkurenciją ir paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje. Remdamasi turima informacija Komisija negalėjo padaryti išvados dėl savivaldybės atlikto atleidimo nuo skolos ir nustatyti, ar šis savivaldybės veiksmas atitiko įprastą rinkos ekonomikos kreditoriaus veiklą. Komisija dėl stadiono ir treniruočių komplekso pirkimo iš trečiosios šalies negalėjo priėti prie išvados, ar savivaldybės veiksmai atitiko įprastą rinkos ekonomikos investuotojo veiklą, nes prieš atliekant pirkimą nebuvo parengtas patikimas verslo planas. Galiausiai Komisija paprašė išsamios informacijos apie savivaldybės taryboje padarytus pareiškimus, kad stadiono pirkimo pajamos bus perleistos trečiajam šaliai (fondui *Stadium De Geusselt*) siekiant apmokėti pirmenybines MVV skolų dalis, pvz., pensijų įmokas ir mokesčius.
- (13) Komisija pabrėžė, kad į keblią finansinę padėtį MVV buvo patekęs jau kelerius metus iki 2010 m. Per 2007–2008 m. sezoną MVV patyrė 0,15 mln. EUR nuostolių, o jo nuosavas kapitalas buvo neigiamas (minus

⁽³⁾ 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacijos 2003/361/EB dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžties (OL L 124, 2003 5 20, p. 36) 2 straipsnio 2 dalyje mažoji įmonė apibrėžta kaip įmonė, kurioje dirba mažiau kaip 50 asmenų ir kurios metinė apyvarta neviršija 10 mln. EUR.

2,7 mln. EUR). Per 2008–2009 m. sezoną MVV patyrė 1,1 mln. EUR nuostolių, o jo nuosavas kapitalas buvo minus 3,8 mln. EUR. Iki 2010 m. kovo mėn. susidarė papildomų 1,3 mln. EUR nuostolių ir nuosavas kapitalas sumažėjo iki minus 5,17 mln. EUR. 2010 m. balandžio mėn. MVV jau neįstengė mokėti atlyginimų, padengti kitų einamųjų išlaidų ir iš tiesų atsidūrė ties bankroto riba.

- (14) Remdamasi šia informacija sprendime pradėti procedūrą Komisija nurodė, kad tuo metu, kai klubui MVV buvo suteikta pagalba, jam buvo kilę finansinių sunkumų. Siekdama įvertinti pagalbos atitiktį 2004 m. Gairėms dėl valstybės pagalbos, skirtos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti⁽⁴⁾ (toliau – gairės), Komisija paprašė informacijos apie visų gairėse nustatytų reikalavimų laikymąsi.
- (15) Komisija, be jokios abejonės, negalėjo patikrinti, ar buvo laikomasi gairių 34–37 punktuose nustatytų restruktūrizavimo plano pobūdžio ir vykdymo sąlygų. Komisija taip pat negalėjo patikrinti, ar buvo imtasi gairių 38–42 punktuose apibrėžtų atitinkamų kompensavimo priemonių. Be to, turėjo būti įrodyta, ar pagalba buvo apribota mažiausia būtina suma, ar jos gavėjas pats sumokėjo atitinkamą įnašą į savo restruktūrizavimą ir ar buvo laikytasi principo „tik vieną ir paskutinį kartą“.

3. NYDERLANDŲ PATEIKTOS PASTABOS

- (16) Nyderlandai nesutiko, kad MVV taikytos priemonės buvo valstybės pagalba. Nyderlandų manymu, ties bankroto riba atsidūrusiai bendrovei antraeilį reikalavimą turinti savivaldybė veikė laikydama rinkos ekonomikos kreditoriaus principo, kai ji 2010 m. atsisakė savo reikalavimo. Valstybė narė tvirtino, kad kreditoriui vien tik pateikus oficialią paraišką ar prašymą skelbti bankrotą būtų nedelsiant skelbiamas bankrotas. Nyderlandų teigimu, tuo atveju, jeigu MVV būtų bankrutavęs, savivaldybė, ko gero, nebūtų atgavusi jokios savo subordinuotosios paskolos dalies. Reikalavimas buvo antraeilis, taigi – žemesnės kategorijos už maždaug 3 mln. EUR bendrą sumą sudarančius reikalavimus (tiek pirmenybinius (*preferente*), tiek negarantuotus (*concurrente*) kitų kreditorių reikalavimus). Nyderlandai teigė, kad todėl nebuvo jokios tikimybės gauti kokią nors kompensaciją už paskolą ir kad net *preferente* bei *concurrente* reikalavimų turintys kreditoriai pageidavo savo reikalavimus įtraukti į bendrąjį restruktūrizavimo planą. Kita vertus, jeigu savivaldybė nebūtų atsisakiusi savo reikalavimo 2010 m. gegužės mėn. ir taip būtų paskatinusi pradėti oficialią nemokumo procedūrą, MVV būtų kilusi grėsmė netekti licencijos žaisti profesionalų futbolą pagal KNVB taisykles. Nebūtų buvę galimybės šią licenciją perleisti kitam klubui.
- (17) Nyderlandai dėl stadiono *De Geusselt* ir treniruočių komplekso, kurį naudojo MVV, įsigijimo įrodinėjo, kad atliekant šį įsigijimą taikyta nepriklausomu tyrimu nustatyta vertė, todėl įsigijimas atitiko rinkos ekonomikos investuotojo principą. Šis vertinimas apėmė teisės į ilgalaikę nuomą ir žemėje stovinčių pastatų vertės nustatymą. Nyderlandai taip pat atkreipė dėmesį į strateginę stadiono vietą Mstrichte ir savivaldybės interesus, susijusius su esminiu (nauju) *De Geusselt* zonos, kurioje yra stadionas ir treniruočių kompleksas, užstatymu, kurio imtūsi savivaldybė.
- (18) Be to, Nyderlandai įrodinėjo, kad net tuo atveju, jeigu būtų laikoma, kad priemonėmis MVV suteiktas atrankusis pranašumas, jos nebūtų iškraipiusios konkurencijos ar paveikusios valstybių narių tarpusavio prekybos. Nyderlandai pabrėžė, kad MVV yra silpnas nacionalinis profesionalų futbolo klubas, todėl kažin ar tikėtina, kad jis galėtų dalyvauti Europos lygio varžybose. Nyderlandai taip pat tvirtino, jog Komisijai nepavyko įrodyti, kad pagalba MVV būtų iškraipiusi konkurenciją arba paveikusi prekybą kurioje nors iš sprendime pradėti procedūrą nurodytų rinkų.
- (19) Be to, Nyderlandai pateikė papildomą argumentą, kad net tuo atveju, jeigu priemonės galėtų būti laikomos pagalba, jos būtų suderinamos su vidaus rinka. Šie argumentai buvo pagrįsti, pirma, gairėmis, antra, atliktu suderinamumo vertinimu tiesiogiai remiantis Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c ir d punktais.

⁽⁴⁾ Komisijos komunikatas „Bendrijos gairės dėl valstybės pagalbos, skirtos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti“ (OL C 244, 2004 10 1, p. 2). Šių gairių taikymo trukmė buvo pratęsta priėmus Komisijos komunikatą dėl 2004 m. spalio 1 d. Bendrijos gairių dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti taikymo pratęsimo (OL C 296, 2012 10 2, p. 3).

4. PRIEMONIŲ VERTINIMAS

4.1. Valstybės pagalbos buvimas pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį

- (20) Pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį valstybės pagalba yra valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, kai ji daro poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai. Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje nustatytos visos sąlygos taikomos kartu, todėl, kad priemonę būtų galima laikyti valstybės pagalba, turi būti atsižvelgiama į jas visas.
- (21) Remdamasi sprendimu pradėti procedūrą Komisija įvertino 2010 m. gegužės 25 d. savivaldybės sprendimą atsisakyti 1,7 mln. EUR antraeilio reikalavimo klubui MVV ir pirkti stadioną *De Geusselt* ir MVV treniruočių kompleksą už 1,85 mln. EUR sumą. Nyderlandai įrodinėjo, kad taikant abi priemones buvo laikytasi rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančio veiklos vykdytojo principo (MEOP), todėl jos neturėtų būti laikomos susijusiomis su valstybės pagalba.
- (22) Atsižvelgdama į atitinkamą teismų praktiką⁽⁵⁾ Komisija laiko, kad abi priemonės, be jokios abejonės, yra susijusios. Kad galėtų padaryti šią išvadą, Komisija atsižvelgė į aptariamų priemonių taikymo laiką, jų tikslą ir MVV būklę savivaldybei nusprendus suteikti MVV paramą⁽⁶⁾. Komisija pabrėžia, pirma, kad abi priemonės buvo pateiktos kartu ir kad sprendimas dėl jų buvo priimtas tame pačiame 2010 m. gegužės 25 d. savivaldybės tarybos posėdyje. Abiejų priemonių tikslas – užtikrinti neatidėliotiną MVV gelbėjimą. Abi jos buvo aptartos viename pasiūlyme kaip savivaldybės pozicijos dalis dėl *Initiatiefgroep MVV Maastricht* rengiamo gelbėjimo plano. Todėl Komisija daro išvadą, kad abi priemonės jų tikslo ir tuometinės MVV būklės atžvilgiu yra glaudžiai susijusios, būtent jomis siekta užtikrinti MVV gelbėjimą turint omenyje akivaizdžiai rizikingą šio klubo finansinę padėtį.
- (23) Sprendimą dėl abiejų priemonių priėmė savivaldybė ir jos turėjo finansinių pasekmių šiai savivaldybei (3,55 mln. EUR). Vadinas, šioms priemonėms buvo naudoti valstybės ištekliai (šiai išvadai Nyderlandai neprieštaravo). Valstybės ištekliai gali būti perduodami įvairiais būdais, pvz., kaip tiesioginės dotacijos, paskolos, garantijos, tiesioginės investicijos į įmonių kapitalą ir išmokos natūra. Valstybės reikalavimų atsisakymas ir investavimas nesilaikant rinkos sąlygų taip pat yra valstybės išteklių perdavimas.
- (24) Be to, Nyderlandai ir savivaldybė tvirtina, kad atsisakydama savo reikalavimo savivaldybė veikė laikydamasi rinkos ekonomikos kreditoriaus principo ir įsigydama stadioną ir treniruočių kompleksą savivaldybė veikė laikydamasi rinkos ekonomikos investuotojo principo, taigi nesuteikė MVV nepagrįsto ekonominio pranašumo. Komisija nesutinka su šiuo požiūriu dėl toliau nurodytų priežasčių.
- (25) Jeigu įmonės finansinė būklė pagerėja tik įsikišus valstybei, galima daryti prielaidą, kad pranašumas buvo suteiktas. Norint įvertinti, ar šis pranašumas nederamas, įmonės, kuriai buvo taikyta priemonė, finansinė būklė turėtų būti palyginta su įmonės finansine būkle tuo atveju, jeigu priemonė nebūtų buvusi taikyta. Nekyla jokių abejonų, kad klubui MVV pritaikius aptariamą priemonę jo finansinė būklė smarkiai pagerėjo.

4.1.1. Subordinuotosios paskolos ir (arba) antraeilio reikalavimo atsisakymas

- (26) Pritaikius savivaldybės ir kitų svarbių kreditorių priimtas priemones MVV įstengė susitvarkyti balansą. Komisija pabrėžia, kad kiti svarbūs MVV kreditoriai, t. y. tie, kurių reikalavimo suma viršija 150 000 EUR, taip pat atsisakė savo reikalavimų, o smulkesni kreditoriai atsisakė dalies reikalavimų. Šie veiksmai, kuriais privačiosios šalys atsisakė 2,25 mln. EUR reikalavimų, ir savivaldybės veiksmai atlikti neatsižvelgiant į oficialią mokėjimų sustabdymo procedūrą. Tai, kad nebuvo oficialios sistemos, paaiškina, kodėl mažoji kreditorių dalis, kurių reikalavimo suma ne didesnė kaip 145 347 EUR, galiausiai neprisidėjo prie reikalavimų atsisakymo, nors kai kurie iš jų buvo žadėję prisidėti. Komisija taip pat pabrėžia faktą, kad kiti reikalavimai, kurių atsisakyma, nebuvo antraeiliai, palyginti su antraeilium savivaldybės reikalavimu. Nyderlandai tvirtina, kad oficialios procedūros

⁽⁵⁾ Sprendimas *Prancūzija/Komisija*, T-1/12, 37 ir paskesni punktai ir juose nurodyta teismo praktika (Sprendimas *BP Chemicals/Komisija*, T-11/95).

⁽⁶⁾ Sprendimas *BP Chemicals*, 171 punktas.

nebuvimas nelaikytinas jokių esminių skirtumų ta prasme, kad skolos savivaldybei panaikinimo rezultatas buvo tapatus rezultatui, kuris būtų buvęs pasiektas oficialiai nutraukus mokėjimo procedūrą pagal nacionalinį bankroto įstatymą, t. y. kad kiti kreditoriai galėjo būti priversti prisijungti prie kreditorių susitarimo, pagal kurį savivaldybė vienaip ar kitaip būtų netekusi visos (subordinuotosios) paskolos sumos.

- (27) Tačiau, kaip jau minėta sprendime pradėti procedūrą, Komisija pabrėžia, kad trys kreditoriai tik iš dalies atsisakė savo reikalavimų ir juos pakeitė reikalavimu dėl galimų būsimų perleidimo mokesčių, kurie klubui MVV sumokami už klubą paliekančius žaidėjus. Šiuo atžvilgiu Nyderlandai nurodė, kad šie trys kreditoriai turėjo pirmenybinių reikalavimų su garantija už 1,135 mln. EUR. Todėl, jeigu būtų skelbiama oficiali bankroto procedūra, jų galimybės patenkinti bent dalį savo reikalavimų būtų buvusios geresnės, palyginti su kitais kreditoriais, kurių reikalavimai nebuvo garantuoti, jau nekalbant apie savivaldybę su savo subordinuotuoju reikalavimu. Komisijos manymu, nors savivaldybės paskola nebuvo suteikta tomis pačiomis sąlygomis, privatus investuotojas nebūtų visiškai atsisakęs reikalavimo arba bent jau būtų užsitikrinęs – arba būtų mėginęs užsitikrinti – tam tikros rūšies (galimą) užstatą už tokios didelės paskolos sumos atsisakymą net tuo atveju, jeigu išmokėjimo galimybė būtų nedidelė. Be to, Komisija pabrėžia, kad savivaldybė būtų galėjusi užsitikrinti naudą iš kitų kreditorių, jeigu gelbėjimo planas taip pat iš tikrųjų būtų susietas su savivaldybės dalyvavimu. Taigi Komisija mano, jog tai, kad savivaldybė visiškai atsisakė paskolos be jokios sąlygos ar užstato, neatitinka rinkos ekonomikos kreditoriaus principo.
- (28) Nyderlandai dėl sprendimo jungtis prie kreditorių susitarimo, nesusijusio su oficialia mokėjimų sustabdymo procedūra, pabrėžė, kad oficialaus mokėjimų sustabdymo atveju KNVB būtų atšaukusi MVV licenciją žaisti profesionalų futbolą. Todėl oficialus mokėjimų sustabdymas nebuvo laikomas atitinkančiu savivaldybės, taip pat daugumos kitų kreditorių interesų. Tad šiuo atžvilgiu savivaldybės pozicija nesiskiria nuo kitų kreditorių pozicijos.
- (29) Atsižvelgdamos į minėtus aspektus, Nyderlandų valdžios institucijos remiasi ta sprendimo pradėti procedūrą dalimi, kurioje Komisija padarė išvadą, kad Arnheмо savivaldybės priemonės, kuriomis remiamas futbolo klubas *Vitesse*, nėra valstybės pagalba: laikantis vienodo požiūrio principo privaloma padėti vertinti taip pat, kaip įvertino Arnheмо savivaldybė, t. y. valstybės pagalba atitinka Sutarties 107 straipsnio 1 dalį, nes savivaldybės sprendimai būtų atitikę privataus kreditoriaus principą. Šiuo atžvilgiu Komisija pažymi, kad kiekvienas atvejis turi būti vertinamas remiantis individualiomis jo aplinkybėmis. Arnheмо ir *Vitesse* atveju vertinant su kreditorių susitarimu susietas sąlygas nustatyta, kad atitinkamos savivaldybės pozicijos buvo visiškai sulygintos su kitų kreditorių pozicijomis (kiekvienas turėtų gauti 12 % savo neapmokėto reikalavimo sumos) ir šios sąlygos nebuvo nustatytos Mastrochto ir MVV atveju: kiti (pirmenybiniai) kreditoriai už savo reikalavimo atsisakymą galėtų gauti tikėtinų pajamų iš žaidėjų perleidimo (tokios galimybės Mastrochto atveju nebuvo).
- (30) Taikant vertinimo sistemą, kad būtų nustatyta, ar buvo laikytasi rinkos ekonomikos investuotojo principo, į kitas Nyderlandų nurodytas su MVV bankroto socialinėmis ir ekonominėmis pasekmėmis susijusias priežastis galima neatsižvelgti.
- (31) Pirma, galimo MVV bankroto socialinės ir ekonominės pasekmės susijusios su savivaldybės, kuri yra valdžios institucija, vaidmeniu, o ne su privataus investuotojo pozicija. Nors savivaldybės pozicija dėl *De Geusselt* rajono galbūt buvo tokia pati kaip investuotojo į šį rajoną, kaip nurodyta 2010 m. gegužės 25 d. savivaldybės tarybos posėdžio protokole, šie interesai yra su kitais bendrosios politikos tikslais, pvz., su rajono infrastruktūros ir jo ekonominė plėtra, savivaldybės sporto politika ir savivaldybių partnerystė, kurioji ji dalyvauja, susijusio platesnio intereso dalis. Vadinasi, paskolos atsisakymas – tuo metu, kai ji buvo suteikta – nebuvo susietas arba buvo tik iš dalies susietas su privačiu komerciniu savivaldybės, kuri yra žemės savininkė arba įmonė, interesu. Bet kuriuo atveju, jeigu kas nors turėjo komercinių interesų, Nyderlandai nepateikė išsamios informacijos, kokie tie interesai galėjo būti. Antra, pažymėtina, kad vien tik atsisakius paskolos MVV nebūtų išgelbėtas nuo bankroto; būtų reikėję taikyti daugiau paramos priemonių, pvz., pirkti stadioną ir treniruočių kompleksą, ir Komisija mano, jog pastarasis veiksmas neatitiktų rinkos ekonomikos investuotojo principo. Kaip paaiškinta pirmiau, visos priemonės turi būti vertinamos kartu.
- (32) Dėl minėtų priežasčių Komisija daro išvadą, kad 2010 m. gegužės mėn. priimdama sprendimą atsisakyti savo 1,7 mln. EUR reikalavimo savivaldybė veikė ne kaip rinkos ekonomikos sąlygomis veikiantis veiklos vykdytojas. Ši išvada taip pat grindžiama tuo, kad paskolos atsisakymą būtina vertinti kartu su stadiono ir treniruočių komplekso pirkimu, kuris pagal Komisijos išvadą neatitinka rinkos ekonomikos investuotojo principo; žr. tolesnį paaiškinimą.

4.1.2. Stadiono ir treniruočių komplekso pirkimas

- (33) Savivaldybė ne tik atsisakė antraeilio reikalavimo futbolo klubui MVV – ji taip pat nusipirko stadioną *De Geusselt* ir klubo treniruočių kompleksą *Klein Geusselt* ir šis pirkimas taip pat yra bendrojo plano gelbėti ir restruktūrizuoti MVV dalis. Nyderlandai tvirtina, kad šis pirkimas nėra laikytinas valstybės pagalba, nes buvo atliktas rinkos sąlygomis. Argumentas grindžiamas Komisijos komunikatu dėl valstybės pagalbos elementų valdžios institucijoms parduodant žemę ⁽⁷⁾ (toliau – Žemės pardavimo komunikatas) ir rinkos ekonomikos investuotojo principu, pagal kurį su įmone susiję finansiniai valdžios institucijų dokumentai – tai yra dokumentai, kurie taip pat būtų priimtini kitiems veiklos vykdytojams tomis pačiomis sąlygomis, negali būti laikomi suteikiančiais pranašumą įmonei, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje. Kalbant apie Žemės pardavimo komunikatą, Nyderlandai pripažįsta, kad jis taikomas parduodant žemę, o ne perkant nekilnojamąjį turtą, tačiau, Nyderlandų manymu, jis iš tikrųjų taikomas pagal analogiją.
- (34) Komisija pažymi, kad 1,85 mln. EUR pirkimo kaina nustatyta remiantis išorės eksperto ataskaita, kuri buvo pateikta Komisijai (*Van Der Horst Taxaterus* vertintojų 2010 m. birželio mėn. ataskaita). Komisija taip pat pabrėžia, kad savivaldybė jau buvo žemės, kurioje stadionas pastatytas, savininkė. Ji nusipirko ne tik stadioną ir kitą turtą, bet ir žemės ilgalaikės nuomos teisę (*recht van erfpacht*). [...] ^(*) Į 1,85 mln. EUR kainą įtraukta treniruočių komplekso, nepaminto eksperto ataskaitoje, kaina. Pabrėžtina, kad eksperto ataskaitoje pirkėjo tapatybė nėra nurodyta.
- (35) Komisija pažymi, pirma, kad, be kitų priežasčių, dėl kurių savivaldybė pirkė stadioną, buvo atsižvelgiama į su „visuomenės sveikata“ ir „socialine sanglauda“ susijusius svarstymus, nes savivaldybė siekė išlaikyti ir plėtoti „sporto zoną“ *De Geusselt* rajone. ⁽⁸⁾ Priimdamas investavimo sprendimą, į šios politikos tikslus rinkos investuotojas nebūtų atsižvelgęs, vadinasi, savivaldybė negali būti prilyginama rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančiam veiklos vykdytojui. Antra, Komisija nesutinka, kad rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančiam veiklos vykdytojui būtų norėjęs įsigyti stadioną jo atkuriamąja verte. Futbolo stadionas, priešingai negu žemė ar kitos prekės, yra gamybinis objektas, kurį galima naudoti siekiant gauti pajamų, tačiau jį naudojant taip pat tenka dengti techninės priežiūros sąnaudas. Rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančiam veiklos vykdytojui šis stadioną pirkti tik remdamasis verslo planu, kuriame būtų patikimai pagrįsta, kad eksploatavimas bus pakankamai pelningas. Šiame verslo plane taip pat būtų nustatyta kaina, kurią pasiūlius investuotojas norėtų įsigyti stadioną. Savivaldybė tokio verslo plano nebuvo parengusi nei prieš pirkimą, nei tada, kai jau nusprendė įsigyti stadioną. Faktiškai 2010 m. gegužės mėn. savivaldybės vykdomasis organas savivaldybės tarybą informavo, kad turėtų būti parengtas stadiono būsimo naudojimo kaip daugiavertio objekto planas. Šis planas tarybai iš tikrųjų buvo pateiktas, tačiau 2010 m. gruodžio mėn. Komisija atkreipia dėmesį, kad 2010 m. gegužės mėn., kai buvo nuspręsta pirkti stadioną, savivaldybė apskaičiavo, jog metinės stadiono eksploatavimo sąnaudos siektų 380 000 EUR, o MVV turėtų mokėti metinį 75 000 EUR nuomos mokesį ⁽⁹⁾. 305 000 EUR skirtumas turėtų būti padengiamas pajamomis, gautomis organizuojant kitus renginius, arba jį turėtų apmokėti savivaldybė. Nors pirkimo kaina buvo nustatyta taip, kad būtų atsižvelgiama į galimus nuostolius dėl mažos klubui MVV nustatytos nuomos kainos, negalima daryti išvados, jog privatus rinkos dalyvis būtų sudaręs sutartį, susijusią su identifikuota didele nuostolių rizika. 2010 m. gruodžio mėn. savivaldybės tarybai pateiktoje ataskaitoje patvirtinama, kad „esant dabartinei padėčiai komercinis ar sąnaudas padengiantis stadiono naudojimas neįmanomas“. 2012 m. birželio mėn. savivaldybės audito tarnybos ⁽¹⁰⁾ parengtoje ataskaitoje nustatyta, kad stadiono eksploatavimas tebėra nuostolingas.
- (36) Be to, jeigu norima parduoti greitai, kaip nutiko MVV atveju, tikėtina, jog gavęs laiko pasirinkimo galimybę rinkos dalyvis ją išnaudotų siekdamas užsitikrinti tinkamesnę kainą, palyginti su vertintojo apskaičiuota verte. Savivaldybė į minėtą aplinkybę neatsižvelgė ir vertintojo nustatytą vertę tiesiog laikė „tikroviška“.
- (37) Šios išvados nepakeičia faktas, kad savivaldybė turėjo specialų su *De Geusselt* rajono užstatymo planais susijusį interesą. 2010 m. gelbėjimo plane Nyderlandai nepateikė jokio pirkimo plano ar skaičiavimo iki 2010 m. birželio mėn., skirto galimam pirkimui, kurį turėjo atlikti savivaldybė. Tokį vertinimą prieš pirkimą rinkos investuotojas vis dėlto veikiausiai būtų atlikęs.

⁽⁷⁾ OLC 209, 1997 7 10, p. 3.

^(*) Konfidenciali informacija.

⁽⁸⁾ 2010 m. gegužės 25 d. savivaldybės tarybos posėdžio protokolas, žr. 10 punktą. Taip pat iš 5 punkto aišku, kad savivaldybė, nors ir teigė, jog stadiono pirkimo priežastis – siekis įsitvirtinti nekilnojamojo turto rinkoje, taip pat mini kitus ekonominius ir socialinius tikslus, kurių nori pasiekti.

⁽⁹⁾ Nauja nuomos sutartis su MVV sudaryta 2010 m. birželio 21 d.

⁽¹⁰⁾ *Rekenkamer Maastricht: De relatie tussen de gemeente Maastricht en MVV.*

- (38) Įvertinusi visas minėtas priežastis Komisija daro išvadą, kad savivaldybė 2010 m., kai buvo priimtas sprendimas dėl priemonių perkant stadioną ir treniruočių kompleksą, neveikė taip, kaip rinkos ekonomikos sąlygomis būtų veikęs ekonominės veiklos vykdytojas.

4.1.3. Pagalbos poveikis MVV

- (39) MVV, pirma, buvo suteiktas pranašumas, nes jam buvo panaikinta jo skola, antra, MVV toliau galėjo žaisti futbolą savo namų stadione *De Geusselt*. Mėnesinis nuomos mokestis už neišimtinę abiejų objektų naudojimo teisę po to, kai juos nupirko savivaldybė, buvo 3 % MVV biudžeto, arba ne mažesnis kaip 75 000 EUR ⁽¹¹⁾. Komisija taip pat pabrėžia, kad pagal pirkimo sutarties sąlygas savivaldybės sumokėtą 1,85 mln. EUR sumą pardavėjas, trečioji šalis *Stichting Stadion De Geusselt* ⁽¹²⁾, turėtų naudoti MVV skoloms, susidariusioms nesumokėjus mokesčių, atlyginimų žaidėjams ir pensinių išpareigojimų, padengti; šioms skoloms susitarimas su kreditoriais netaikomas. Nurodžius paaiškinimą „Mastrichto savivaldybės įnašas“ (*Bijdrage Gemeente Maastricht*), ši 1,85 mln. EUR suma MVV sąskaitose registruota kaip neįprastos 2009–2010 m. sezono pajamos. *Stichting Stadion De Geusselt* atitekusios pardavimo pajamos iš tikrųjų turėjo būti naudojamos skoloms sumokėti ir MVV restruktūrizuoti (žr. 2010 m. birželio 9 d. fondo raštą savivaldybei).
- (40) Nyderlandai suabejojo bet kokios pagalbos poveikiu Europos lygiu futbolą neįleidžiančių klubų vidaus rinkai ir visų pirma MVV. Šiuo atžvilgiu Komisija pabrėžia, kad kiekvienais metais MVV yra galimas Europos futbolo turnyrų dalyvis. NET rungtyniaudamas antroje lygoje klubas iš esmės gali turėti įtakos nacionalinio futbolo taurės varžyboms, yra pajėgus laimėti šią taurę ir įgyti teisę kitais metais tapti Europos taurės varžybų dalyviu. Per trumpą laikotarpį į aukštesnę lygį gali pereiti net žemesnės kategorijos futbolo klubas ⁽¹³⁾. Komisija taip pat nurodo, kad profesionalų futbolo klubai ne tik dalyvauja futbolo varžybose, bet ir vykdo veiklą keliose rinkose, pvz., prekybos profesionaliais žaidėjais, reklamos, rėmimo, prekybos ar transliacijos teisių rinkose. Suteikus pagalbą profesionalų futbolo klubui, gali sustiprėti jo padėtis kiekvienoje iš šių rinkų, kurių dauguma gali aprėpti keletą valstybių narių. Todėl jeigu valstybės ištekliai naudojami profesionalų futbolo klubui suteikiant atrankų pranašumą, tikėtina, kad ši pagalba gali iškraipyti konkurenciją ir paveikti valstybių narių prekybą, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje ⁽¹⁴⁾. Kalbant konkrečiau apie MVV, 2010 m. keli MVV žaidėjai turėjo kitos valstybės narės, t. y. Belgijos, pilietybę.
- (41) Atsižvelgusi į minėtus argumentus Komisija daro išvadą, kad paskolos atsisakymas ir treniruočių komplekso bei stadiono pirkimas (už bendrą 3,55 mln. EUR sumą) yra Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje apibrėžta valstybės pagalba. Jos suderinamumas su vidaus rinka bus vertinamas tolesniuose skirsniuose.

4.2. Vertinimas pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą

- (42) Komisija turi įvertinti, ar MVV taikytas pagalbos priemonės galima laikyti suderinamomis su vidaus rinka. Pagal Teisingumo Teismo praktiką valstybė narė pateikia galimus suderinamumo argumentus ir įrodo, kad šių suderinamumo sąlygų yra laikomasi ⁽¹⁵⁾.
- (43) Aptariamoms pagalbos priemonėms atžvilgiu nėra taikoma nė viena Sutarties 107 straipsnio 2 dalyje nurodyta nukrypti leidžianti nuostata. Nyderlandai taip pat netvirtino, kad nukrypti leidžianti nuostata turėjo būti taikoma.
- (44) Dėl Sutarties 107 straipsnio 3 dalyje nurodytų nukrypti leidžiančių nuostatų Komisija pažymi, kad Sutarties 107 straipsnio 3 dalies a punkte numatytos leidžiančios nukrypti nuostatos negalima taikyti nė vienam Nyderlandų regionui. Taip pat aptariamomis pagalbos priemonėmis nėra remiamas bendrus Europos interesus atitinkantis svarbus projektas ir jas taikant nėra atitaisomi dideli Nyderlandų ekonomikos sutrikimai, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 3 dalies b punkte.

⁽¹¹⁾ Naujas ne mažesnis kaip 75 000 EUR nuomos mokestis buvo susietas su MVV apyvarta; jeigu MVV imtų geriau sektis, nuomos mokestis būtų didinamas. Pajamos iš stadiono nuomos mokesčio, jeigu stadionas būtų naudojamas kitoms reikmėms, taip pat turėtų atitekti savivaldybei.

⁽¹²⁾ Fondas, kuris, Nyderlandų nuomone, yra nepriklausomas ir nuo MVV, ir nuo Maastrichto savivaldybės.

⁽¹³⁾ Tokią galimybę iš tiesų patvirtino kitas Nyderlandų profesionalų futbolo klubas, *PEC Zwolle*, kuris 2010–2011 m. taip pat žaidė antroje lygoje. 2012–2013 m. PEC buvo perkeltas į pirmąją lygą ir 2013–2014 m. laimėjo nacionalinę futbolo taurę ir įgijo teisę 2014–2015 m. žaisti Europos lygiu.

⁽¹⁴⁾ 2013 m. kovo 20 d. Vokietijai skirti Komisijos sprendimai dėl *Multifunktionsarena der Stadt Erfurt* (byla SA.35135 (2012/N)), 12 punktas, ir *Multifunktionsarena der Stadt Jena* (byla SA.35440 (2012/N)), pranešimo santrauka paskelbta OL C 140, 2013 5 18, p. 1, ir 2013 m. spalio 2 d. dėl *Fußballstadion Chemnitz* (byla SA.36105 (2013/N)), pranešimo santrauka paskelbta OL C 50, 2014 2 21, p. 1.

⁽¹⁵⁾ Sprendimas, *Italija/Komisija*, C-364/90, ECLI:ES:C:1993:157, 20 punktas.

- (45) Kalbant apie Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punkte numatytą nukrypti leidžiančią nuostatą, t. y. pagalbą, kuria siekiama palengvinti tam tikros ekonominės veiklos plėtrą, jeigu ši pagalba netrikdo prekybos sąlygų taip, kad būtų prieštaraujama bendram interesui, Nyderlandai tvirtino, jog minėtą nukrypti leidžiančią nuostatą būtų galima taikyti, jeigu Komisija būtų nustaciusi, kad aptariamoms priemonėms laikytinos valstybės pagalba. Šiuo atžvilgiu Nyderlandai taip pat įrodinėjo, kad Komisijai atliekant analizę į Sutarties 107 straipsnio 3 dalies d punktą dėl kultūros rėmimo arba paveldo išsaugojimo privalėjo būti atsižvelgiama kartu su Sutarties 165 straipsniu.
- (46) Vertindama sporto sektoriaus sąvoką „ekonominės veiklos rūšių plėtra“ Komisija tinkamai atsižvelgia į Sutarties 165 straipsnio 1 dalį ir 165 straipsnio 2 dalies paskutinę įtrauką, kurioje nustatyta, kad Sąjunga prisideda prie Europos sporto reikalų skatinimo, kartu atsižvelgdama į jo specifinį pobūdį, savanoriška veikla paremtas struktūras bei jo socialinę ir švietimo funkciją. Tačiau Sutartyje vartojamos skirtingos sąvokos „sportas“ ir „kultūra“; todėl vertinant MVV suteiktos pagalbos suderinamumą Sutarties 107 straipsnio 3 dalies d punktu remtis negalima.
- (47) Siekdama pagalbos priemonės įvertinti pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą Komisija paskelbė nemažai reglamentų, programų, gairių ir komunikatų dėl pagalbos formų ir horizontaliųjų tikslų ar sektoriaus tikslų, kuriems pagalba yra skiriama. Kadangi tuo metu, kai klubui MVV taikytos priemonės, jam jau buvo kilę finansinių sunkumų, o pagalbą savivaldybė suteikė siekdama juos pašalinti, Komisija mano, kad tikslinga įvertinti, ar gali būti taikomi gairėse⁽¹⁶⁾ nurodyti kriterijai. Šiuo atžvilgiu Komisija pabrėžia, kad gairės apima ir profesionalų futbolą. Vadinasi, šiai ekonominei veiklai gairės yra taikomos.
- (48) 2014 m. liepos mėn. Komisija paskelbė naujas Gairės dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti⁽¹⁷⁾. Tačiau jos netaikomos šiai pagalbai, apie kurią nepranešta ir kuri suteikta 2010 m. Pagal naujųjų gairių 137 punktą šios gairės netaikomos sanavimo ar restruktūrizavimo pagalbai, suteiktai be išankstinio leidimo, jeigu dalis pagalbos ar visa pagalba suteikiama po šių gairių paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Pagal naujųjų gairių 138 punktą visais kitais atvejais Komisija atlieka tyrimą remdamasi suteikiant pagalbą taikytomis gairėmis. Todėl šiuo atveju Komisija savo analizę grindžia 2004 m. gairėmis (žr. 14 dalį).
- (49) Pagal gairių 11 punktą bendrovė laikoma patiriančia sunkumų, jeigu jai būdingi įprasti sunkumus patiriančios įmonės požymiai, pvz., augantys nuostoliai, mažėjanti apyvarta, didėjančios atsargos, pajėgumų perteklius, mažėjantys grynąjų pinigų srautai, augančios skolos, didėjančios palūkanos ir mažėjanti arba nulinė gryojo turto vertė. Ypač sudėtingais atvejais bendrovė gali jau būti nemoki arba jai gali būti pradėta kolektyvinė nemokumo procedūra pagal nacionalinę teisę. Kaip nurodyta 13 konstatuojamojoje dalyje, MVV nuosavas kapitalas per 2007–2008 m. sezoną buvo neigiamas ir pirmąjį 2010 m. ketvirtį nuosavo kapitalo vertė buvo minus 5,1 mln. EUR, o visa MVV skola sudarė 6,4 mln. EUR. Nyderlandai nurodė, kad 2010 m. pavasarį MVV buvo beveik bankrutavęs. Todėl MVV, be jokios abejonės, buvo sunkumų patirianti bendrovė, kaip apibrėžta gairėse. Nyderlandai šio fakto neginčijo. Vadinasi, MVV suteiktos valstybės pagalbos suderinamumas turi būti vertinamas atsižvelgiant į gaires.
- (50) Gairių 3.2 skirsnyje nustatyta, kad pagalbą leidžiama suteikti tik tuo atveju, jeigu yra įgyvendintas restruktūrizavimo planas. Tačiau pagal gairių 59 punktą mažų ir vidutinių įmonių (kaip MVV) restruktūrizavimo plano neturi patvirtinti Komisija, nors šis planas turi atitikti gairių 35, 36 ir 37 punktuose nustatytus reikalavimus, jį turi patvirtinti atitinkama valstybė narė ir jis turi būti perduotas Komisijai. Komisija pabrėžia, kad Nyderlandai pateikė gairių 34–37 punktuose nustatytas sąlygas atitinkančią restruktūrizavimo planą. Bendros restruktūrizavimo išlaidos buvo apie 6 mln. EUR. Šiuo atžvilgiu Komisija pažymi, kad priimdama sprendimą MVV suteikti pagalbą savivaldybė atsižvelgė į tam tikras sąlygas. Šios sąlygos buvo nustatytos 10 konstatuojamojoje dalyje nurodytame 2010 m. verslo plane.
- (51) Šiuo atžvilgiu Komisija pabrėžia, kad savivaldybės sprendimas atsakyti savo paskolos ir sumokėti už *De Geusselt* buvo priimtas išanalizavus MVV sunkumų pobūdį ir jų priežastis. Sandoris buvo pagrįstas tam tikromis sąlygomis, kuriomis siekta per priimtina trejų metų laikotarpį atkurti ilgalaikį klubo gyvybingumą ir užtikrinti KNVB reikalavimų laikymąsi, kad būtų išlaikyta MVV licencija dalyvauti profesionalų varžybose. Restruktūrizavimo plane buvo numatyta paskirti naują vadovybę, sumažinti darbuotojų ir komandos žaidėjų skaičių. Restruktūrizavimo planas nėra grindžiamas išorės veiksniais, kuriuos MVV gali pasirinkti siekti, tačiau kurių

⁽¹⁶⁾ Žr. 4 išnašą.

⁽¹⁷⁾ Komisijos komunikatas „Gairės dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti“ (OL C 249, 2014 7 31, p. 1).

negali visiškai kontroliuoti, pvz., naujų rėmėjų paieška ir žiūrovų skaičiaus didinimu. Numatytas nenutrūkstamas klubo finansinės būklės gerinimas ir nuolatinė profesionalų futbolo klubo veikla. Pokyčiai patvirtina, kaip nurodyta tolesnėje konstatuojamojoje dalyje, kad planas iš tiesų buvo tikroviškas.

- (52) Taikytos priemonės buvo būtinos siekiant atkurti MVV gyvybingumą. Klubo finansinis patikimumas iš tikrųjų buvo atkurtas. Pritaikius minėtas priemones, per visą 2009–2010 m. sezoną MVV uždirbo 3,9 mln. EUR pelno ir pirmą kartą per kelerius metus jo nuosavas kapitalas buvo teigiamas, t. y. 0,051 mln. EUR. Kito, 2010–2011 m. sezono pelnas buvo 0,021 mln. EUR ir MVV nuosavas kapitalas padidėjo iki 0,072 mln. EUR. 2011–2012 m. MVV nuostolių nepatyrė. 2011–2012 m. sezono pradžioje KNVB finansinę MVV būklę iš 1 kategorijos (nepakankama) pakeitė į 3 (gera).

4.2.1. Kompensacinės priemonės

- (53) Gairių 38–42 punktuose numatyta, kad pagalbos gavėjas turi imtis kompensacinių priemonių siekdamas kuo labiau sumažinti pagalbos iškreipiantį poveikį ir jos neigiamą poveikį prekybos sąlygoms. Tačiau pagal gairių 41 punktą minėta sąlyga netaikoma mažoms įmonėms, kaip MVV.

4.2.2. Pagalbos apribojimas iki minimumo

- (54) Komisija taip pat pažymi, kad didelę restruktūrizavimo plano įgyvendinimo lėšų dalį suteikė privatūs išorės subjektai ir jas papildė sutaupytos vidinės lėšos pagal gairių 43 ir 44 punktus. Keli privatūs subjektai taip pat sutiko atsisakyti savo skolų. Bendras kreditorių ir savivaldybės įnašas refinansuojant MVV buvo apie 5,8 mln. EUR (bendras skolos atsisakymas ir stadiono pirkimas bei ilgalaikė nuoma). Privačių subjektų, išskyrus valstybę, užtikrintas skolos atsisakymo įnašas buvo 2,25 mln. EUR, taigi – didesnis negu mažosioms įmonėms nustatyti 25 %
- (55) Pagalbos suma buvo būtina. Pagal restruktūrizavimo planą šios lėšos turėtų padėti užtikrinti mažesnius nuostolius 2011–2012 m. ir šioji tokį teigiamą rezultatą 2012–2013 m. Vis dėlto šios priemonės nesuteiks MVV galimybės įsigyti naujų žaidėjų ar jų pasikviesti žadant didesnius atlyginimus.
- (56) Įgyvendinant planą siekta racionalizuoti MVV, suteikti galimybę imtis veiklos iš naujo, be skolų, tačiau susikūrus naują struktūrą. Taikant priemones turėtų būti užtikrinama tinkama MVV finansinė būklė, taip pat KNVB reikalavimų laikymasis. Šiuo atžvilgiu Komisija primena, kad kiekvienas Nyderlandų profesionalų futbolo klubas iš KNVB gauna licenciją, pagal kurią reikalaujama vykdyti įvairius įpareigojimus. Vienas iš taikomų įpareigojimų susijęs su klubo finansiniu pajėgumu. Kiekvieną sezoną klubas yra įpareigotas iki lapkričio 1 d., kovo 1 d. ir birželio 15 d. pateikti finansines ataskaitas, kuriose, be kita ko, būtų apibūdinama esama klubo finansinė būklė ir pateikiamas kito sezono biudžetas. Atsižvelgiant į šias ataskaitas klubai skirstomi į tris kategorijas (1: nepakankamas, 2: pakankamas, 3: geras). 1 kategorijos klubus galima įpareigoti pateikti ištaisymo planą, kad juos būtų įmanoma priskirti prie 2 ar 3 kategorijos. Jeigu klubas nevykdo plano, KNVB gali jam skirti nuobaudas, įskaitant oficialų įspėjimą, rungtynių taškų skaičiaus sumažinimą ir didžiausią nuobaudą – licencijos atšaukimą. Jeigu Nyderlandų profesionalų futbolo klubas paskelbiamas bankrutavusiu, jis netenka licencijos. Jeigu randamas pakaitinis klubas, tiesioginis leidimas patekti į profesionalų futbolo lygą nesuteikiamas, nes šis klubas turi pradėti žaisti antroje po aukščiausiosios mėgėjų lygoje.
- (57) Restruktūrizavimo plane buvo numatyta paskirti naują vadovybę, sukurti naują struktūrą, suteikti naują pavadinimą, sumažinti atlyginimus ir darbuotojų skaičių, įskaitant komandos žaidėjų skaičių. Keletas žaidėjų buvo perleista, esamos sutartys nutrauktos arba pratętos nustačius mažesnę atlygį, naujos sutartys sudarytos be perleidimo mokesčių arba žaidėjus išsinuomojant iš kitų klubų, taip pat sudarytos kelios sutartys su mėgėjais; šiomis priemonėmis darbuotojų ir žaidėjų sąnaudos buvo sumažintos 40 %. Kaip aprašyta 26 ir paskesnėse konstatuojamosiose dalyse, kiti kreditoriai, išskyrus savivaldybę, atsisakė iš viso 2,25 mln. EUR sudarančių reikalavimų MVV. Vadinasi, MVV buvo panaikintos beveik visos skolos.
- (58) Komisija nustatė, kad įgyvendinus restruktūrizavimo planą būtų pašalintos MVV finansinių sunkumų priežastys, ypač sumažėtų su žaidėjais susijusios sąnaudos, t. y. atlyginimų ir žaidėjų perleidimo mokesčių sąnaudos. Kažin ar įmanoma, kad profesionalų futbolo klubas pradėtų veiklą kitose rinkose, kaip apibrėžta gairėse; tačiau galima tikėtis, kad klubas taupys lėšas vykdydamas savo pagrindinę veiklą, ir MVV tai padarė. Nyderlandai taip pat pateikė priemonių, kurias MVV taikė siekdamas sumažinti kitas klubo veiklos vykdymo sąnaudas, sąrašą. Restruktūrizavimo planas nėra grindžiamas išorės veiksniais, kuriuos MVV gali siekti taikyti, tačiau kurių negali visiškai

kontroliuoti, pvz., naujų rėmėjų paieška ir žiūrovų skaičiaus didinimu. Todėl Komisija tvirtina, kad įgyvendinęs planą MVV gali, remdamasis patikimu pagrindu, toliau vykdyti veiklą Nyderlandų profesionalų futbolo lygoje, kaip pripažino ir KNVB, klubą priskyrusi prie 3 kategorijos. Komisija taip pat pabrėžia, kad didelę dalį restruktūrizavimo plano įgyvendinimo lėšų suteikė privatūs išorės subjektai ir jas papildė vidinės sutaupytos lėšos. Šiuo atžvilgiu laikomasi gairių 44 punkte nustatyto reikalavimo, kad jei tai yra vidutinio dydžio įmonė, kaip MVV, ne mažiau kaip 25 % restruktūrizavimo sąnaudų turi apmokėti pats pagalbos gavėjas, įskaitant iš išorės gautas lėšas, patvirtinančias įsitikinimą gavėjo gyvybingumu.

- (59) Nyderlandai taip pat pateikė informacijos apie papildomą pertvarkyto MVV veiklą visuomenės labui, įskaitant tam tikrą mokyklų skaičių Mastrochte ir *Euregio* regione. Galima tvirtinti, kad minėta veikla prisidedama užtikrinant socialinę ir auklėjamąją sporto funkciją, kaip nurodyta Sutarties 165 straipsnyje.

Stebėseną ir metinę ataskaitą ir „tik vieną ir paskutinį kartą“ principas

- (60) Gairių 49 punkte nustatyta, kad valstybė narė praneša apie tinkamą restruktūrizavimo plano įgyvendinimą reguliariai teikdama išsamias ataskaitas. 51 punkte mažosioms ir vidutinio dydžio įmonėms nustatytos ne tokios griežtos sąlygos tuo atveju, jeigu laikoma, kad pakanka metinio balanso kopijų bei pelno ir nuostolių ataskaitos. Nyderlandai įsipareigojo pateikti šias ataskaitas. Pagal gairių nuostatas Nyderlandai įsipareigojo atsiųsti galutinę ataskaitą įgyvendinus restruktūrizavimo planą.
- (61) Gairių 72–77 punktuose nurodomas „tik vieną ir paskutinį kartą“ principas, pagal kurį restruktūrizavimo pagalba turėtų būti teikiama tik vieną kartą per dešimt metų. Nyderlandai nurodė, kad per dešimt metų iki dabartinės pagalbos suteikimo MVV sanavimo ar restruktūrizavimo pagalbos nėra gavęs. Nyderlandai taip pat įsipareigojo per dešimties metų laikotarpį neskirti MVV jokios kitos sanavimo ar restruktūrizavimo pagalbos.

5. IŠVADA

- (62) Komisija daro išvadą, kad Nyderlandai nevykdė įpareigojimų pagal Sutarties 108 straipsnio 3 dalį, nes nepranešė apie 3,55 mln. EUR valstybės pagalbą, 2010 m. suteiktą klubui MVV, kai jam kilo finansinių sunkumų. Tačiau šią pagalbą galima laikyti suderinama su vidaus rinka kaip gairėse apibrėžtą restruktūrizavimo pagalbą, nes laikomasi visų gairėse nustatytų tokios pagalbos sąlygų,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Mastrochto futbolo klubui MVV Nyderlandų suteikta 3,55 mln. EUR valstybės pagalba yra suderinama su vidaus rinka, kaip apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 3 dalies c punkte.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Nyderlandų Karalystei.

Priimta Briuselyje 2016 m. liepos 4 d.

Komisijos vardu
Margrethe VESTAGER
Komisijos narė

KOMISIJOS SPRENDIMAS (ES) 2016/1848**2016 m. liepos 4 d.****dėl priemonių SA.40018 (2015/C) (ex 2015/NN), kurias Vengrija įgyvendino 2014 m. pakeisdama Vengrijos maisto grandinės patikros mokestį***(pranešta dokumentu Nr. C(2016) 4056)***(Tekstas autentiškas tik vengrų kalba)****(Tekstas svarbus EEE)**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 108 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą, ypač jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

pakvietusi suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas pagal minėtas nuostatas ⁽¹⁾ ir atsižvelgdama į jų pastabas,

kadangi:

1. PROCEDŪRA

- (1) Komisija iš 2014 m. gruodžio mėn. paskelbtų spaudos straipsnių sužinojo, kad 2014 m. atliktas 2008 m. Vengrijos maisto grandinės įstatymo, reglamentuojančio maisto grandinės patikros mokestį, pakeitimas. 2015 m. kovo 17 d. raštu Komisija paprašė Vengrijos valdžios institucijų pateikti informacijos. Vengrijos valdžios institucijos atsakė 2015 m. balandžio 16 d. raštu.
- (2) 2015 m. liepos 15 d. raštu Komisija pranešė Vengrijai apie savo sprendimą pradėti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – Sutartis) 108 straipsnio 2 dalyje nustatytą procedūrą dėl pagalbinės priemonės (toliau – sprendimas pradėti procedūrą). Sprendime pradėti procedūrą Komisija, remdamasi Reglamento (EB) Nr. 659/1999 ⁽²⁾ 11 straipsnio 1 dalimi, taip pat nurodė nedelsiant sustabdyti pagalbos priemonės įgyvendinimą.
- (3) Sprendimas pradėti procedūrą paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ⁽³⁾. Komisija pakvietė suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas dėl pagalbinės priemonės.
- (4) Komisija gavo vienos suinteresuotosios šalies pastabas. Komisija 2015 m. spalio 13 d. raštu perdavė pastabas Vengrijai, suteikdama jai galimybę pateikti savo atsakymą. Vengrija į pastabas neatsakė.

2. IŠSAMUS PRIEMONĖS APRAŠAS**2.1. 2008 m. maisto grandinės įstatymas, kuriuo įvestas maisto grandinės patikros mokestis**

- (5) Maisto grandinės patikros mokesčiui taikomos nuostatos nustatytos 2008 m. įstatymu Nr. XLVI dėl maisto grandinės ir jos oficialios priežiūros (toliau – Maisto grandinės įstatymas) bei 2012 m. balandžio 27 d. Kaimo plėtros ministerijos nutarimu Nr. 40 dėl maisto grandinės patikros mokesčio deklaravimo ir sumokėjimo. Įmonės,

⁽¹⁾ OL C 277, 2015 8 21, p. 12.

⁽²⁾ 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 659/1999, nustatantis išsamias Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, 1999 3 27, p. 1).

⁽³⁾ Plg. 1 išnašą.

kurios pagal Maisto grandinės įstatymą yra laikomos maisto grandinės subjektais, turi mokėti mokesčių, apskaičiuojamą pagal apyvartą, gautą už tam tikrą veiklą. Įstatymo dokumente pateikiamas veiklos sąrašas ⁽⁴⁾, kuriame nurodoma, kokia veikla užsiimančios įmonės turi mokėti patikros mokesčių.

- (6) Visos Vengrijoje veikiančios įmonės (juridiniai ir fiziniai asmenys, kurie vykdo veiklą kaip individualūs prekybininkai arba pagrindiniai gamintojai), gavę apyvartos už nurodytų rūšių veiklą per ankstesnius metus prieš deklaracijos teikimą, turi mokėti maisto grandinės patikros mokesčių. Maisto grandinės patikros mokesčiai turi padengti Nacionalinio maisto grandinės saugos biuro (valstybinės tarnybos) išlaidas, patirtas vykdam tam tikrą maisto grandinės reglamentavimo ir priežiūros veiklą. Priežiūros mokesčiai apskaičiuojamas kasmet ir asmuo turi jį deklaruoti bei sumokėti neatsižvelgiant į tai, ar veiklos vietoje atlikta speciali oficiali patikra.
- (7) Iki 2014 m. gruodžio 31 d. pagal Maisto grandinės įstatymą visų maisto grandinės subjektų buvo reikalaujama mokėti pagal fiksuotąjį 0,1 % tarifą apskaičiuotą mokesčių atsižvelgiant į apyvartą.
- (8) Surinktos maisto grandinės patikros mokesčio lėšos gali būti naudojamos tik veiklos, nustatytos pagal maisto grandinės saugos strategiją, ir maisto grandinės valdžios institucijos veiklos išlaidoms padengti.

2.2. Maisto grandinės įstatymo 2014 m. pakeitimas

- (9) Maisto grandinės įstatymo 47/B straipsnio 2014 m. pakeitimu ⁽⁵⁾, kuris buvo priimtas pagal įstatymą Nr. LXXIV ir įsigaliojo nuo 2015 m. sausio 1 d. (toliau – 2014 m. pakeitimas), buvo įvestos konkrečios greito vartojimo prekėmis ⁽⁶⁾ Vengrijos rinkoje prekiaujančių parduotuvių apyvartai taikomo patikros mokesčio apskaičiavimo taisyklės.
- (10) 2014 m. Maisto grandinės įstatymo pakeitimu įvesta progresinių mokesčio tarifų sistema su greito vartojimo prekėmis ⁽⁷⁾ prekiaujančioms parduotuvėms taikomais tarifais, kurių dydis – nuo 0 iki 6 %. Konkrečiau kalbant, pagal apyvartą pradėti taikyti toliau nurodyti maisto grandinės patikros mokesčio tarifai:
 - 0 %, jei apyvarta neviršijo 500 mln. HUF (apytiksliai 1,6 mln. EUR);
 - 0,1 %, jei apyvarta viršijo 500 mln. HUF, bet neviršijo 50 mlrd. HUF (apytiksliai 160,6 mln. EUR);
 - 1 %, jei apyvarta viršijo 50 mlrd. HUF, bet neviršijo 100 mlrd. HUF (apytiksliai 321,2 mln. EUR);

⁽⁴⁾ Rašte, kuriuo Vengrijos valdžios institucijos 2015 m. balandžio 16 d. atsakė Komisijai, nurodoma: Patikros mokesčių reikia mokėti užsiimant toliau nurodytų rūšių veikla:

- maisto gamybos, veisimo ar eksperimentiniais tikslais laikomų gyvūnų platinimu;
- augalų, sėjamųjų sėklų ir augalų produktų platinimu bei sodinamosios medžiagos, auginamos maisto ar gyvūnų pašarų gamybos tikslais, dauginimu;
- maisto gamyba ar platinimu, įskaitant maitinimą restoranuose ir viešą maitinimą;
- gyvūnų pašarų gamyba ar platinimu;
- veterinarinių vaistų ir produktų gamyba ar platinimu;
- pesticidų, derlingumą skatinančių medžiagų ar EB trąšų gamyba ar platinimu;
- gyvūninės kilmės šalutinių produktų apdorojimu, naudojimu, tolesniu apdorojimu ir transportavimu arba tokių produktų išleidimu į rinką;
- veikla, kuria užsiima gyvulių transportavimo įmonės, gyvulių transportavimo priemonių plovimo ir dezinfekavimo įstaigos, karantino punktai, pasirinkti iš užsienio atvežtiems gyvuliams laikyti, gyvulių pakrovimo, surinkimo, prekybos įstaigos, šėryklos, girdyklos, poilsio vietos ar gyvūnų turgus;
- dauginamosios medžiagos gamyba ar laikymu;
- fitosanitarijos, veterinarijos arba maisto ar gyvūnų pašaro analizės laboratorijos veikla;
- gyvūnų žymėjimo prietaisų platinimu.

⁽⁵⁾ 2014 m. įstatymas Nr. LXXIV, pakeičiantis tam tikrus mokesčių įstatymus, kitus su jais susijusius įstatymus ir 2010 m. Nacionalinės mokesčių ir muitų administracijos įstatymą Nr. CXXII.

⁽⁶⁾ Komercijos įstatymo 2 straipsnio 18a dalyje greito vartojimo prekės apibrėžiamos taip: „greito vartojimo prekės: išskyrus produktus, parduodamus teikiant maitinimo paslaugas, tokios prekės yra maistas, kosmetikos gaminiai, vaistinėse parduodami produktai, namų ūkyje naudojami valikliai ir chemikalai bei higieninis popierius, kurių reikia kasdieniams žmonių poreikiams patenkinti ir kuriuos vartotojai paprastai suvartoja, išieškoja arba pakeičia per vienus metus“. Komercijos įstatymo 2 straipsnio 18b dalyje nurodoma, kad „parduotuvės, kuriose parduodamos greito suvartojimo prekės“, yra „parduotuvės, kurių didžiąją apyvartos dalį sudaro greito vartojimo prekės“.

⁽⁷⁾ Šiame sprendime minimi greito vartojimo prekių parduotuves valdantys subjektai apima visus subjektus, kuriems taikomas maisto grandinės patikros mokesčiai pagal greito vartojimo prekių parduotuvių apyvartą.

- 2 %, jei apyvarta viršijo 100 mlrd. HUF, bet neviršijo 150 mlrd. HUF (apytiksliai 481,8 mln. EUR);
 - 3 %, jei apyvarta viršijo 150 mlrd. HUF, bet neviršijo 200 mlrd. HUF (apytiksliai 642,4 mln. EUR);
 - 4 %, jei apyvarta viršijo 200 mlrd. HUF, bet neviršijo 250 mlrd. HUF (apytiksliai 803 mln. EUR);
 - 5 %, jei apyvarta viršijo 250 mlrd. HUF, bet neviršijo 300 mlrd. HUF (apytiksliai 963,5 mln. EUR);
 - 6 %, jei apyvarta viršijo 300 mlrd. HUF.
- (11) Priėmus 2014 m. Maisto grandinės įstatymo pakeitimą, visi kiti maisto grandinės subjektai ir toliau turėjo mokėti pagal fiksuotąjį 0,1 % tarifą apskaičiuotą mokestį atsižvelgiant į apyvartą.
- (12) Nei pakeistose Vengrijos maisto grandinės įstatymo nuostatose, nei įstatymo aiškinamajame memorandume neminimos priežastys, kodėl greito vartojimo prekėmis prekiaujančioms parduotuvėms taikomo mokesčio tarifams apskaičiuoti nustatytos šios specialios taisyklės. Taip pat nėra jokio paaiškinimo, kodėl pasirinktos konkrečios apyvartos ribos ir atitinkami mokesčio tarifai.
- (13) Mokesčių turi deklaruoti maisto grandinės subjektai. Mokestis mokamas kiekvienais metais dviem lygiomis dalimis – iki liepos 31 d. ir iki sausio 31 d. Pagal įstatymą taip pat supaprastinta procedūra, taikoma, jei mokestis neviršija 1 000 HUF (apytiksliai 3,20 EUR). Tokiu atveju mokestį vis tiek reikia deklaruoti, bet nebūtina sumokėti.
- (14) Nesumokėjus mokesčio iki nustatyto termino mokama bauda už vėlavimą. Asmenims arba subjektams, kurie turi mokėti maisto grandinės patikros mokestį ir kurie jo nedeklaruoja, deklaruoja pavėluotai, neišsamiai arba pateikia neteisingus duomenis, gali tekti sumokėti baudą už įsipareigojimų nevykdymą.

3. OFICIALI TYRIMO PROCEDŪRA

3.1. Pagrindas pradėti oficialią tyrimo procedūrą

- (15) Komisija pradėjo oficialią tyrimo procedūrą, nes tame etape laikėsi nuomonės, kad 2014 m. pakeitimu priimtą progresinių mokesčio tarifų sistema (tarifai ir apyvartos ribos) yra neteisėta ir su vidaus rinka nesuderinama valstybės pagalba.
- (16) Komisija pabrėžė, kad 2014 m. pakeitimu priimti progresiniai mokesčio tarifai skiriasi atsižvelgiant į įmonių apyvartą, taigi priklauso nuo įmonės dydžio. Todėl mažą apyvartą turinčioms mažesnėms įmonėms teikiamas atrankusis pranašumas. Vengrija nepateikė įrodymų, kad progresinių mokesčių sistema, taikoma greito vartojimo prekes parduodančioms parduotuvėms, pvz., prekybos centrams, atitinka panašiai progresyviai augančias išlaidas, kurias Nacionalinis maisto grandinės saugos biuras patiria tikrindamas šias parduotuves. Taigi Vengrija neparodė, kad priemonė yra pagrįsta mokesčių sistemos pobūdžiu ar jos bendra struktūra. Todėl Komisija laikė priemonę valstybės pagalba, nes atrodė, kad laikomasi visų kitų sąlygų, nurodytų Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje.
- (17) Galiausiai Komisija suabejojo, ar priemonė suderinama su vidaus rinka. Komisija konkrečiai pabrėžė, kad tokios valstybės pagalbos negali laikyti suderinama su vidaus rinka, nes ji pažeidžia kitas Sąjungos teisės nuostatas, pvz., Sutartyje aprašytas pagrindines laisves arba Sąjungos reglamentus ir direktyvas. Tame etape Komisija negalėjo atmesti galimybes, kad priemonė buvo daugiausia taikoma užsienio įmonėms (tokia priemonė pažeistų Sutarties 49 straipsnio nuostatas, pagal kurias nustatoma pagrindinė laisvė įsisteigti) ir suabejojo, ar skirtingi mokesčiai, nustatyti taikant priemonę, yra reikalingi bei padeda įvykdyti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 882/2004 ⁽⁸⁾ nustatytus įsipareigojimus.

⁽⁸⁾ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 882/2004 dėl oficialios kontrolės, kuri atliekama siekiant užtikrinti, kad būtų įvertinama, ar laikomasi pašarus ir maistą reglamentuojančių teisės aktų, gyvūnų sveikatos ir gerovės taisyklių (OL L 165, 2004 4 30, p. 1).

3.2. Patikros mokesčio teisinio pagrindo pakeitimai po to, kai buvo pradėtas oficialus tyrimas

- (18) 2015 m. spalio 27 d. Vengrijos Vyriausybė pateikė Vengrijos parlamentui pasiūlymą priimti įstatymą, kuris pakeistų 2008 m. įstatymą Nr. XLVI dėl maisto grandinės ir jos oficialios priežiūros. 2015 m. lapkričio 17 d. Vengrijos parlamentas priėmė 2015 m. įstatymą Nr. CLXXXII, kuriuo buvo pakeistas 2008 m. įstatymas Nr. XLVI dėl maisto grandinės ir jos oficialios priežiūros. Įstatymas 2015 m. lapkričio 26 d. buvo paskelbtas Vengrijos oficialiojo leidinio (*Magyar Közlöny*) Nr. 182/2015. Naujas įstatymas įsigaliojo 31-ąją dieną po jo paskelbimo, t. y. 2015 m. gruodžio 27 d.
- (19) 2015 m. lapkričio mėn. pakeitimu atsisakoma progresinių mokesčių sistemos, priimtos 2014 m. pakeitimu, ir vėl priimamas fiksuotasis 0,1 % patikros mokesčio tarifas, taikomas visiems maisto grandinės subjektams. Tokia sistema buvo taikoma prieš priimant įstatymo 2014 m. pakeitimą.

3.3. Vengrijos pastabos

- (20) Vengrija Komisijai neatsiuntė jokių pastabų atsakydama į sprendimą pradėti procedūrą.
- (21) Vietoje to Vengrija 2015 m. rugsėjo 16 d. atsiuntė raštą už konkurenciją atsakingam Komisijos nariui ir šiuo raštu pasiūlė Komisijai pakeisti maisto grandinės patikros mokesčių. Buvo siūloma atsisakyti 0 % tarifo ir vietoje progresinių tarifų sistemos su aštuoniais tarifais (nuo 0 iki 6 %) įvesti dviejų tarifų sistemą (mažmeninės prekybos sektoriaus subjektams, kurių apyvarta maža, būtų taikomas 0,1 % tarifas, o subjektams, kurių apyvarta didesnė – 0,3 % tarifas).
- (22) 2015 m. spalio 7 d. raštu Komisijos tarnybos pranešė Vengrijai, kad nors pagal naują pasiūlymą mokesčio tarifai skiriasi mažiau, siūlomas naujas mokeskis vis tiek būtų skaičiuojamas pagal progresinių tarifų sistemą ir galėtų kelti su valstybės pagalba susijusių problemų, jei nebūtų pagrįstas pagrindiniais patikros mokesčio sistemos principais.
- (23) 2015 m. spalio 7 d. raštu Vengrija atsiuntė papildomos informacijos ir duomenų, kurie pagrindžia dviejų progresinių mokesčių struktūrą, padedančią padengti pagrindinių rinkos dalyvių ir kitų komercinių subjektų priežiūros išlaidas. Konkrečiai kalbant, Vengrija teigė, kad pagrindinių dalyvių įmonių struktūra yra sudėtinga, todėl sunkiau vykdyti kontrolę ir reikia gerokai daugiau kontrolę vykdančios institucijos išteklių.
- (24) Gavusios Vengrijos prašymą pakomentuoti pasiūlymą, pateiktą 2015 m. rugsėjo 16 d. raštu, ir papildomą informaciją, pateiktą 2015 m. spalio 7 d. raštu, Komisijos tarnybos 2016 m. kovo 17 d. raštu informavo Vengriją, kad pateikti duomenys nerodo, jog pagal apyvartą skaičiuojamos kontrolės išlaidos auga taip pat greitai, kaip mokesčio tarifai. Komisijos tarnybos nurodė, kad pateikti skaičiavimai neparodo, jog įmonių, kurioms taikomas 0,3 % tarifas, patikros išlaidos yra tris kartus didesnės (skaičiuojant pagal kiekvieną apyvartos forintą) nei įmonių, kurioms taikomas 0,1 % tarifas. Todėl naudojant progresinę dviejų tarifų sistemą, įmonės, kurioms taikomas mažesnis tarifas, naudojami atrankioju pranašumu.
- (25) Galiausiai Vengrija savo parlamentui nepateikė pasiūlymo dėl teisės akto, kuriuo būtų siūloma keisti 2008 m. įstatymą Nr. XLVI dėl maisto grandinės ir jos oficialios priežiūros.

3.4. Suinteresuotųjų šalių pastabos

- (26) Komisija gavo vienos suinteresuotosios šalies pastabas. Ši suinteresuotoji šalis vykdo veiklą Vengrijos rinkoje ir sutiko su Komisijos įvertinimu, pateiktu sprendime pradėti procedūrą. Suinteresuotoji šalis teigė, kad priemonė buvo konkrečiai taikoma užsienio įmonėms ir kad tai įmanoma daryti dėl Vengrijos mažmeninės prekybos rinkos struktūros. Šalis teigė, kad užsienio įmonės Vengrijoje turi filialų ar patronuojamųjų įmonių, todėl padidėja bendra įmonės apyvarta. O Vengrijos įmonės veikia pagal franšizų sistemą ir kiekvieną atskirą parduotuvę (ar ribotą jų skaičių) valdo skirtingi juridiniai asmenys, nepriklausantys franšizės teikėjo įmonei ar grupei. Remiantis suinteresuotosios šalies pateiktais skaičiavimais, visiems užsienio mažmenininkams (įmonių grupėms) priklauso

maždaug 50 % Vengrijos rinkos dalies, tačiau jie sumoka apie 95 % patikros mokesčio sumos, o Vengrijos mažmenininkams paprastai taikomas 0 arba 0,1 % mokesčio tarifas, apibrėžtas Maisto grandinės įstatymo 47/B straipsnyje.

- (27) Kitaip tariant, dėl franšizių sistemos Vengrijos maisto mažmenininkams automatiškai taikomas mažesnis mokesčio tarifas (0 arba 0,1 %), o užsienio įmonių iš ES filialai ar patronuojamosios įmonės, kurios veikia ne pagal franšizių sistemą, turi mokėti didesnę mokesčių. Taigi, pasak suinteresuotosios šalies, nustatius tokią maisto grandinės mokesčių, mažesnėms įmonėms ir įmonėms, kurios veikia ne pagal filialų sistemą, teikiamas atrankusis pranašumas (t. y. Vengrijos įmonėms teikiama pirmenybė prieš užsienio įmones).

3.5. Vengrijos pastabos apie suinteresuotosios šalies pastabas

- (28) Vienintelės atsakiusios suinteresuotosios šalies pastabos perduotos Vengrijai 2015 m. spalio 13 d. raštu, tačiau Vengrija į pastabas neatsakė.

4. PAGALBOS ĮVERTINIMAS

- (29) Kaip nurodyta anksčiau pateiktoje 10 konstatuojamojoje dalyje, šis Komisijos sprendimas susijęs tik su Maisto grandinės įstatymo 2014 m. pakeitimo nuostatomis, tiksliau – su pakeista nuostata, kuria nustatoma Vengrijos greito vartojimo prekių parduotuvėms taikomo progresinio mokesčio struktūra (tarifai ir apyvartos ribos).

4.1. Valstybės pagalbos apibrėžimas pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį

- (30) Kaip nurodyta Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje, „[i]šskyrus tuos atvejus, kai Sutartys nustato kitaip, valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su vidaus rinka, kai ji daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai“.
- (31) Pagal šią nuostatą, priemonė laikoma pagalba, jei ji atitinka visas nurodytas sąlygas: i) priemonė turi būti priskirta valstybei ir finansuojama iš valstybės išteklių; ii) ji turi duoti naudos gavėjui; iii) nauda turi būti teikiama kaip atrankusis pranašumas ir iv) priemonė turi trukdyti arba kelti grėsmę konkurentams ir paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą.

4.1.1. Valstybės ištekliai ir priskyrimas valstybei

- (32) Priemonė laikoma valstybės pagalba, jei ji finansuojama iš valstybės išteklių ir yra priskirta valstybei narei.
- (33) Kadangi priemonė teikiama pagal Vengrijos Parlamento priimtą įstatymą, ji aiškiai gali būti priskirta Vengrijos valstybei. Negalima sutikti su Vengrijos argumentu, kad mokesčiai negali būti priskirti Vengrijos valstybei, nes jo teisinis pagrindas yra Reglamentas (EB) Nr. 882/2004.
- (34) Sąjungos teismai jau anksčiau yra nustatę, kad tuo atveju, kai valstybė narė atleidžia įmones nuo mokesčių vadovaudamasi Sąjungos direktyva ir laikydamosi išpareigojimų pagal Sutartį, atleidimas nuo mokesčių negali būti priskirtas valstybei narei ir yra atliktas laikantis Sąjungos teisės aktų, todėl nelaikomas valstybės pagalba⁽⁹⁾. Tačiau Reglamente (EB) Nr. 882/2004 nurodyti bendrieji valstybių narių išpareigojimai ir jos neįpareigojamos nustatyti progresinių mokesčių pagal apyvartą, kad būtų galima vykdyti kontrolę, taigi negalima laikyti, kad 2014 m. pakeitimas atliktas pagal Sąjungos teisės aktus. Reglamente (EB) Nr. 882/2004 26 straipsnyje nurodoma, kad „[v]alstybės narės užtikrina, kad būtiniems darbuotojų ir kitiems oficialios kontrolės ištekliais užtikrinti būtų

⁽⁹⁾ Byla T-351/02, *Deutsche Bahn* prieš Komisiją, ES:T:2006:104, 102 punktas.

skirtas pakankamas finansavimas, taikant bet kurias priemones, kurias, manoma, yra tikslinga taikyti, įskaitant finansavimą iš bendrų mokesčių arba nustatant privalomuosius mokėjimus ar mokesčius“. Remiantis 27 straipsnio 1 dalimi, „[v]alstybės narės gali imti mokesčius ar privalomuosius mokėjimus, skirtus padengti oficialios kontrolės išlaidas“. Todėl atskiros valstybės narės turi nustatyti mokesčių sumas pagal minėtą teisės aktą, konkrečiai – pagal jo 27 straipsnį. Taigi bet koks tokiomis aplinkybėmis priimtas sprendimas priskirtinas Vengrijos valstybei.

- (35) Šis atvejis taip pat atitinka sąlygą dėl priemonės finansavimo iš valstybės išteklių, kai pritaikiusi priemonę valstybė atsisako įplaukų, kurias ji turėtų gauti iš įmonės įprastomis aplinkybėmis ⁽¹⁰⁾. Šiuo atveju Vengrijos valstybė atsisako išteklių, kuriuos turėtų surinkti iš greito vartojimo prekių parduotuves valdančių subjektų, kurių apyvarta yra mažesnė (t. y. mažesnių įmonių), jei jiems būtų taikomas tas pats patikros mokestis, kaip ir greito vartojimo prekių parduotuves valdantiems subjektams, kurių apyvarta yra didelė.

4.1.2. Pranašumas

- (36) Remiantis Sąjungos teismų praktika, pagalbos apibrėžimas apima ne tik teigiamus pranašumus, bet ir įvairių rūšių priemones, kurias pritaikius sumažėja mokesčiai, kurie įprastinėmis aplinkybėmis būtų įtraukiami į įmonės biudžetą ⁽¹¹⁾. Nors pritaikius mokesčio mažinimo priemonę valstybės lėšos tiesiogiai nenaudojamos, tam tikroms įmonėms gali būti suteiktas pranašumas, nes jų finansinė padėtis bus geresnė nei kitų mokesčių mokėtojų, o valstybė praras pajamas ⁽¹²⁾. Pranašumas gali būti suteiktas sumažėjus mokesčiams, kuriuos turi mokėti įmonė, ypač jei sumažinamas mokesčio tarifas, mokesčio bazė arba mokėtino mokesčio suma ⁽¹³⁾.
- (37) Maisto grandinės įstatymo 2014 m. pakeitimu nustatoma progresinio mokesčio sistema, taikoma subjektams, turintiems greito vartojimo prekes parduodančias parduotuves. Mokesčio tarifas priklauso nuo šių subjektų apyvartos. Kadangi mokesčiai yra progresiniai, vidutinė procentinė mokesčio dalis, kurios nereikia mokėti ir kuri apskaičiuojama pagal parduotuvės apyvartą, auga kartu su apyvarta ir pasiekia kitą aukštesnę ribą. Todėl įmonės, kurių apyvarta mažesnė (mažesnės įmonės) moka mokestį pagal gerokai mažesnę tarifą nei įmonės, kurių apyvarta yra didelė (didesnės įmonės). Įmonėms, kurių apyvarta maža, taikomas gerokai mažesnis vidutinis tarifas, todėl jos moka mažesnius mokesčius nei įmonės, kurių apyvarta didelė. Taigi mažesnės įmonės turi pranašumą prieš didesnes įmones ir taip pažeidžiamos Sutarties 107 straipsnio 1 dalies nuostatos.

4.1.3. Atrankumas

- (38) Priemonė laikoma atrankiāja, jei ją taikant tam tikroms įmonėms ar tam tikrų prekių gamintojams suteikiamas pranašumas, kaip aprašyta Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje.
- (39) Teisingumo Teismas nustatė, kad fiskalinių schemų atrankumas turi būti vertinamas atliekant trijų etapų analizę ⁽¹⁴⁾. Pirmiausia nustatomas valstybei narei įprastas ar normalus mokesčių režimas – „bazinė sistema“. Antra, reikia nustatyti, ar tam tikra priemonė nukrypsta nuo šios sistemos, t. y. ar ją taikant atskiriami ekonominiai subjektai, kurių faktinė ir teisinė padėtis pagal šią sistemą yra panaši. Jei priemonė nenukrypsta nuo bazinės sistemos, ji nėra atrankioji. Jei priemonė nukrypsta nuo sistemos (ir dėl to *prima facie* laikoma atrankiāja), trečiuoju analizės etapu reikia nustatyti, ar nuostatas pažeidžianti priemonė pagrįsta mokesčių sistemos pobūdžiu

⁽¹⁰⁾ Byla C-83/98 P, *Prancūzija prieš Ladbroke Racing Ltd ir Komisiją*, ES:C:2000:248, 48–51 punktai. Priemonė, kurią pritaikius sumažėja mokestis, kuris įprastai būtų taikomas tam tikroms įmonėms, arba mokėjimai atidedami, taip pat gali būti laikoma valstybės pagalba. Žr. sujungtas bylas C-78/08–C-0/08, *Paint Graphos ir kiti*, ES:C:2011:550, 46 punktas.

⁽¹¹⁾ Byla C-143/99, *Adria-Wien Pipeline*, ES:C:2001:598, 38 punktas.

⁽¹²⁾ Sujungtos bylos C-393/04 ir C-41/05, *Air Liquide Industries Belgium*, ES:C:2006:403, 30 punktas, ir byla C-387/92, *Banco Exterior de Espana*, ES:C:1994:100, 14 punktas.

⁽¹³⁾ Žr. bylą C-66/02, *Italija prieš Komisiją*, ES:C:2005:768, 78 punktas; bylą C-222/04, *Cassa di Risparmio di Firenze ir kiti*, ES:C:2006:8, 132 punktas; bylą C-522/13, *Ministerio de Defensa and Navantia*, ES:C:2014:2262, 21–31 punktai. Taip pat žr. Komisijos pranešimo dėl valstybės pagalbos taisyklių, susijusių su tiesioginiais verslo mokesčiais, taikymo 9 punktą (OL C 384, 1998 12 10, p. 3).

⁽¹⁴⁾ Pvz., žr. bylą C-279/08 P, *Komisija prieš Nyderlandus (NOx)*, [2011] ES:C:2011:551; bylą C-143/99, *Adria-Wien Pipeline*, ES:C:2001:598; sujungtas bylas C-78/08–C-80/08, *Paint Grapho ir kiti*, ES:C:2011:550; bylą C-308/01, *GIL Insurance*, ES:C:2004:252.

ar bendra (bazinė) mokesčių sistemos struktūra⁽¹⁵⁾. Jei *prima facie* atrankioji priemonė yra pagrįsta mokesčių sistemos pobūdžiu ar bendra mokesčių sistemos struktūra, ji nelaikoma atrankioja ir jai netaikomos Sutarties 107 straipsnio 1 dalies nuostatos.

a) *Bazinė sistema*

- (40) Šiuo atveju Komisija bazinė sistema laiko patikros mokestį, kurį Vengrijoje turi mokėti maisto grandinės įmonės⁽¹⁶⁾. Komisija nemano, kad 2014 m. pakeitimu priimta progresinio mokesčio sistema galėtų būti bazinės sistemos dalimi.
- (41) Kaip nurodė Teisingumo Teismas⁽¹⁷⁾, atrankumo analizės ne visada pakanka siekiant nustatyti, ar priemonė nukrypsta nuo bazinės sistemos, kurią nustatė valstybė narė. Taip pat reikia įvertinti, ar valstybė narė nustato sistemos ribas nuosekliai ar atvirkščiai – aiškiai savavališkai arba šališkai, taip teikdama vienoms įmonėms pirmenybę prieš kitas. Kitu atveju, užuot nustačius bendras taisykles, taikomas visoms įmonėms, kai kurioms iš jų taikomos išimtys, tačiau valstybė narė galėtų pasiekti tokių pačių rezultatų nesilaikydama valstybės pagalbos taisyklių ir koreguodamas bei suderindama taisykles taip, kad jas pritaikius skirtingoms įmonėms tektų skirtinga mokesčių našta⁽¹⁸⁾. Ypač svarbu paminėti, kad Teisingumo Teismas nuosekliai laikėsi nuomonės, jog Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje valstybės įsikišimo priemonės neskiriamos pagal jų priežastis ar tikslus, bet apibrėžiamos pagal daromą poveikį, todėl nesvarbu, koku būdu jos pritaikomos⁽¹⁹⁾.
- (42) Maisto grandinės subjektams taikomas fiksuotojo tarifo mokestis yra tinkama priemonė valstybės išlaidoms, patirtoms atliekant patikrą pagal Reglamentą (EB) Nr. 882/2004, padengti, o progresinio mokesčio struktūra, priimta Maisto grandinės įstatymo 2014 m. pakeitimu, atrodo specialiai Vengrijos sukurta, kad būtų galima teikti tam tikroms įmonėms pirmenybę prieš kitas. Prieš priimant 2014 m. pakeitimą, visi maisto grandinės subjektai, įskaitant greito vartojimo prekes parduodančias parduotuves, turėjo mokėti fiksuotojo 0,1 % tarifo mokestį pagal apyvartą. Pagal progresinio tarifo sistemą, priimtą 2014 m. pakeitimu, greito vartojimo prekes parduodančias parduotuves turintiems subjektams gali būti taikoma aštuonių skirtingų tarifų (tarifas prasideda nuo 0 % ir progresyviai auga iki 6 %) sistema. Tarifas pritaikomas pagal apyvartą. Taigi, po 2014 m. pakeitimo, mokestį turintiems mokėti subjektams taikomas skirtingas vidutinis mokesčio tarifas pagal jų veiklos pobūdį (atsižvelgiant į tai, ar jie valdo greito vartojimo prekes parduodančias parduotuves) ir pagal apyvartos lygį (atsižvelgiant į tai, ar apyvarta viršija pakeitimu nustatytą slenkstį).
- (43) Kadangi kiekviena įmonė apmokestinama pagal skirtingą tarifą, Komisija negali nustatyti vieno 2014 m. pakeistų mokesčių bazinio tarifo. Vengrija taip pat nenurodė jokio konkretaus bazinio ar įprastinio tarifo ir nepaaiškino, kodėl išskirtinėmis aplinkybėmis būtų galima taikyti aukštesnį tarifą greito vartojimo prekių parduotuves valdantiems subjektams, kurių apyvarta didesnė, ir kodėl tam tikrų kategorijų ar greito vartojimo prekių parduotuves valdantiems subjektams, kurių apyvarta mažesnė, turėtų būti taikomas mažesnis tarifas.
- (44) Taigi priėmus 2014 m. pakeitimą, skirtingos įmonės turi mokėti skirtingus mokesčius (apskaičiuojamus pagal bendrą metinę apyvartą) atsižvelgiant į jų veiklą ir dydį (įmonės apyvarta šiek tiek koreliuoja su įmonės dydžiu). Tačiau maisto patikros mokestis turi finansuoti maisto grandine perduodamo maisto patikras, susijusias su sveikata ir saugumu, o 0–6 % tarifas neatspindi įmonių patalpose atliekamų patikrų išlaidų ir įmonių apyvartos sąryšio.
- (45) Atsižvelgdama į šį tikslą, Komisija laiko, kad bendrai visų maisto grandinės subjektų ir subjektų, valdančių konkrečiai greito vartojimo prekių parduotuves, teisinė ir faktinė padėtis yra panaši, neatsižvelgiant į jų vykdomą veiklą ar apyvartą. Vengrija nenurodė jokio įtikinamo pagrindo, kuriuo remdamasi galėtų taikyti skirtingą maisto grandinės patikros mokestį skirtingų tipų įmonėms. Šiuo atveju Komisija remiasi toliau pateiktomis 52 ir

⁽¹⁵⁾ Komisijos pranešimas dėl valstybės pagalbos taisyklių, susijusių su tiesioginiais verslo mokesčiais, taikymo (OL C 384, 1998 12 10, p. 3).

⁽¹⁶⁾ Žr. anksčiau pateiktą 4 išnašą.

⁽¹⁷⁾ Sujungtos bylos C-106/09 P ir C-107/09 P, *Komisija ir Ispanija prieš Gibraltarą ir Jungtinės Karalystės Vyriausybę*, ES:C:2011:732.

⁽¹⁸⁾ Ten pat, 92 punktas.

⁽¹⁹⁾ Byla C-487/06 P, *British Aggregates prieš Komisiją*, ES:C:2008:757, 85 bei 89 punktai ir cituota teismo praktika bei byla C-279/08 P, *Komisija prieš Nyderlandus (NOx)*, ES:C:2011:551, 51 punktas.

57 konstatuojamosiomis dalimis. Taigi Vengrija tyčia nustatė tokį maisto grandinės patikros mokestį, kad galėtų savavališkai teikti pirmenybę tam tikroms įmonėms – greito vartojimo prekių parduotuves valdantiems subjektams, kurių apyvarta yra nedidelė (t. y. mažesnėms įmonėms), ir sudaryti kliūtis kitoms, didesnėms įmonėms, kurios dažniausiai yra užsienio įmonės ⁽²⁰⁾.

- (46) Todėl bazinė sistema yra atrankioji, nes ji neatitinka maisto patikros mokesčio paskirties – finansuoti su sveikata ir saugumu susijusias maisto grandine perduodamo maisto patikras. Šiuo atveju tinkama bazinė sistema, pagal kurią Vengrijoje veikiančios įmonės būtų apmokestinamos maisto patikros mokesčiu, turėtų būti pagrįsta apmokestinimu pagal apyvartą netaikant progresinių tarifų.

b) *Nukrypimas nuo bazinės sistemos*

- (47) Antrame etape reikia nustatyti, ar priemonė nukrypsta nuo bazinės sistemos, ją taikant tam tikrų įmonių naudai, nors šių įmonių faktinė ir teisinė padėtis pagal bazinę sistemą yra panaši į kitų įmonių.
- (48) Kaip paaiškinta 44 konstatuojamojoje dalyje, maisto patikros mokesčio paskirtis – finansuoti Vengrijos maisto grandine perduodamo maisto patikras, susijusias su sveikata ir saugumu. Minėtoje konstatuojamojoje dalyje taip pat nurodoma, kad šiuo požiūriu turi būti laikoma, jog bendrai visi maisto grandinės subjektai ir subjektai, valdantys konkrečiai greito vartojimo prekių parduotuves, turi panašią teisinę ir faktinę padėtį, neatsižvelgiant į jų vykdomą veiklą ar apyvartą.
- (49) Kaip paaiškinta 37 konstatuojamojoje dalyje, pagal progresinio mokesčio sistemą, priimtą 2014 m. pakeitimu ir taikomą tik greito vartojimo prekių parduotuves valdantiems subjektams, didelę apyvartą gaunančioms įmonėms reikia mokėti gerokai didesnę ribinį patikros mokestį ir joms taikomas gerokai didesnis vidutinis patikros mokesčio tarifas nei parduotuves valdantiems subjektams, kurių apyvarta nedidelė, ir kitiems maisto grandinės subjektams. Kitaip tariant, priėmus progresinio mokesčio sistemą 2014 m. pakeitimu, įmonės, kurių faktinė ir teisinė padėtis maisto patikros mokesčio paskirties atžvilgiu yra panaši, atskiriamos pagal vykdomą veiklą ir dydį.
- (50) Komisija ypač pabrėžė, kad pritaikius Maisto grandinės įstatymo 2014 m. pakeitimu nustatytus mokesčio tarifus ir jų taikymo ribas, padidėtų įmonių mokamas mokestis atsižvelgiant į jų apyvartą, gaunamą vykdant tam tikrą veiklą, taigi – atsižvelgiant į įmonių dydį. 0,1 % ribinio mokesčio tarifas taikomas įmonėms, kurių apyvarta viršija 500 mln. HUF, bet neviršija 50 mlrd. HUF. Šis ribinis tarifas padauginamas iš 60 ir pasiekia 6 % tarifą, kuris taikomas greito vartojimo prekes parduodančioms įmonėms, kurių apyvarta viršija 300 mlrd. HUF. Pakėlus ribinį mokesčio tarifą, parduotuvės, gaunančios aukščiausio lygmens apyvartą, mokamas vidutinis mokestis yra gerokai didesnis nei įmonių, kurių apyvarta mažesnė (t. y. mažesnių įmonių).
- (51) Todėl 2014 m. pakeitimu priimta progresinio mokesčio sistema nukrypsta nuo bazinės sistemos, pagal kurią apmokestinamos Vengrijoje veikiančios maisto grandinės įmonės, ir duodama nauda subjektams, valdantiems greito vartojimo prekių parduotuves bei gaunantiems mažesnę apyvartą (t. y. mažesnėms įmonėms). Taigi Komisija laiko ginčijamą priemonę *prima facie* atrankiąja.

c) *Pagrindimas*

- (52) Nuo bazinės sistemos nukrypstanti priemonė nėra atrankioji, jei ją galima pagrįsti sistemos pobūdžiu ar bendra struktūra. Tai gali būti atvejai, kai pirmenybę turi būti teikiama, kad sistema veiktų ir būtų efektyvi ⁽²¹⁾.

⁽²⁰⁾ Sąjungtos bylos C-106/09 P ir C-107/09 P, *Komisija ir Ispanija prieš Gibraltarą ir Jungtinės Karalystės Vyriausybę*, ES:C:2011:732. Taip pat žr. analogišką bylą C-385/12, *Hervis Sport- és Divatkereskedelmi Kft.*, ES:C:2014:47, kurioje Teisingumo Teismas priėmė tokį sprendimą: „SESV 49 ir 54 straipsnius reikia aiškinti taip, kad pagal juos draudžiamas valstybės narės teisės aktas dėl mažmeninės prekybos parduotuvėse apyvartos mokesčio, kuriuo bendrovių grupei priklausantys apmokestinamieji asmenys, „susijusios įmonės“, kaip tai suprantama pagal šį teisės aktą, įpareigojami sudėti savo apyvartą, kad būtų taikomas ypač progresinis tarifas, ir paskui pasidalyti gautą mokesčio sumą prorata pagal jų realią apyvartą, jei (tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas) apmokestinamieji asmenys, kuriems taikoma didžiausia specialiojo mokesčio riba, daugeliu atvejų „susiję“ su bendrovėmis, kurių buveinės yra kitoje valstybėje narėje“.

⁽²¹⁾ Pvz., žr. sujungtas bylas C-78/08–C-80/08, *Paint Graphos ir kiti*, ES:C:2011:550, 69 punktas.

Tokiu atveju valstybės narės negali pagrįsti skirtingų įmonėms taikomų taisyklių išorinės (regioninės, aplinkos apsaugos ar pramoninės) politikos nuostatomis. Valstybė narė, t. y. Vengrijos valdžios institucijos, turi pagrįsti sprendimą.

- (53) Vengrijos valdžios institucijos teigė, kad nukrypimas reikalingas siekiant užtikrinti, jog patikros mokesčio tarifas geriau atitiktų valdžios institucijos išteklius, kuriuos reikia panaudoti stambių rinkos dalyvių patikrai (pvz., sertifikatus, laiką, kurio reikia patikrai naudojant IT ir kokybės užtikrinimo sistemas, patikras keliose įmonės vietose, ekspertų paslaugas bei išlaidas motorinėms transporto priemonėms). Vengrijos valdžios institucijos mano, kad maisto grandinės subjektai, kurie gauna didesnę apyvartą arba kelia didesnę riziką, nes paveikia didesnę vartotojų skaičių, turėtų labiau prisidėti prie maisto grandinės patikros finansavimo.
- (54) Komisijos nuomone, progresinį mokestį nuo apyvartos gali pagrįsti tik konkretus tikslas, kurio siekiama taikant progresinį mokestį, t. y. jei mokestis turi padengti išlaidas arba jei neigiamas veiklos, kuriai taikomas mokestis, išorinis poveikis taip pat padidėja neproporcingai ⁽²²⁾ pagal apyvartą. Kadangi mažmeninės prekybos patikros mokestis turi finansuoti maisto grandine perduodamo maisto patikrą, susijusią su sveikata ir saugumu, Komisija nemato priežasties, kodėl šios kontrolės išlaidos turėtų neproporcingai išaugti lyginant su didesnių įmonių apyvarta.
- (55) Pavyzdžiui, Vengrija nepateikė įrodymų, kurie paaiškintų, kodėl mažmeninės prekybos parduotuvę valdantis subjektas, kurio apyvarta didelė ir kuris pardavė, pvz., pakuotę cukraus, galėtų kelti 60 kartų didesnę grėsmę ir kodėl jo patikros išlaidos išaugtų 60 kartų palyginus su mažą prekybos centrą valdančiu subjektu, kurio apyvarta maža ir kuris pardavė tokią pačią pakuotę cukraus. Pardavusios tokią pačią pakuotę cukraus, abi įmonės gautų panašią apyvartą, tačiau mažą prekybos centrą valdantis subjektas mokėtų 60 kartų mažesnę mokestį, skaičiuojamą pagal kiekvieną apyvartos, gautos pardavus pakuotę, forintą.
- (56) Komisija taip pat pastebėjo, kad Vengrijos pateiktą argumentą, jog didesnę apyvartą gaunantys maisto grandinės subjektai turėtų labiau prisidėti prie maisto grandinės patikros finansavimo, paneigia faktas, kad didelę apyvartą gaunanti greito vartojimo prekių parduotuvė turės mokėti didesnę mokestį nuo apyvartos nei kitos įmonės, kurios parduoda greito vartojimo prekes ir gauna tokią pat apyvartą, bet turi mokėti mokestį pagal fiksuotąjį 0,1 % tarifą.
- (57) Taigi Komisija nemano, kad priemonė yra pagrįsta mokesčių sistemos pobūdžiu ir jos bendra struktūra. Todėl turi būti laikoma, kad pritaikius šią priemonę, greito vartojimo prekes parduodančias parduotuves valdančioms ir mažesnę apyvartą turinčioms (t. y. mažesnėms) įmonėms teikiamas atrankusis pranašumas.

4.1.4. Konkurencijos iškraipymas ir poveikis Sąjungos vidaus prekybai

- (58) Remiantis Sutarties 107 straipsnio 1 dalimi, priemonė, kuri yra laikoma valstybės pagalba, neturi iškraipyti konkurencijos ir paveikti Sąjungos vidaus prekybos. Svarstoma priemonė taikoma įmonėms, kurios gauna apyvartą iš tam tikros veiklos, susijusios su maisto grandine, ir prekybos greito vartojimo prekėmis Vengrijos rinkoje. Tokios įmonės apima ir subjektus iš kitų valstybių narių. Tiek Vengrijos, tiek kitų valstybių narių rinkų, kuriose įmonės prekiauja greito vartojimo prekėmis, dalyviai yra subjektai iš kitų valstybių narių, kurie efektyviai veikia (arba galėtų veikti) tarptautiniu mastu. Taikant progresinį mokestį nuo apyvartos, gali būti suteikiamas pranašumas kai kuriems subjektams ir kenkiama kitiems, todėl pranašumą turintys subjektai galėtų užimti geresnę padėtį ir Vengrijos, ir Europos rinkoje. Taigi priemonė daro įtaką progresinį mokestį mokančių įmonių konkurencijai, iškraipo arba gali iškraipyti konkurenciją ir paveikia Sąjungos vidaus prekybą.

4.1.5. Išvados

- (59) Kadangi Maisto grandinės įstatymo 2014 m. pakeitimas, kuriuo priimta progresinio mokesčio tarifo sistema, taikoma greito vartojimo prekių parduotuves valdančioms įmonėms, atitinka visas Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje nurodytas sąlygas, Komisija pagal šias nuostatas laiko šį pakeitimą valstybės pagalba.

⁽²²⁾ Taikant fiksuotąjį tarifą, didesnę apyvartą gaunančios parduotuvės jau moka didesnę mokestį.

4.2. Pagalbos suderinamumas su vidaus rinka

- (60) Laikoma, kad valstybės pagalba yra suderinama su vidaus rinka, jei pagalba atitinka bet kokią Sutarties 107 straipsnio 2 dalyje ⁽²³⁾ nurodytą kategoriją. Komisija taip pat gali pripažinti, kad pagalba suderinama su vidaus rinka, jei pagalba atitinka bet kokią Sutarties 107 straipsnio 3 dalyje ⁽²⁴⁾ nurodytą kategoriją. Tačiau valstybė narė turi įrodyti, kad jos teikiama pagalba yra suderinama su vidaus rinka, kaip nurodyta sutarties 107 straipsnio 2 arba 3 dalyje ⁽²⁵⁾.
- (61) Komisija pabrėžia, kad Vengrijos valdžios institucijos nepateikė jokių argumentų, kodėl Maisto grandinės įstatymo 2014 m. pakeitimas galėtų būti laikomas suderinamu su vidaus rinka. Vengrija nepakomentavo abejonių dėl priemonės suderinamumo, pareikštų sprendime pradėti procedūrą, ir neatsakė į trečiosios šalies komentarus dėl suderinamumo ⁽²⁶⁾. Komisija mano, kad negali būti taikoma nė viena iš išimčių, nurodytų anksčiau minėtose nuostatose, nes nepanašu, kad priemonė taikoma kokiais nors šiose nuostatose nurodytais tikslais. Todėl negalima laikyti, kad priemonė yra suderinama su vidaus rinka.
- (62) Komisija taip pat pabrėžė, kad kitas valstybės pagalbos negali laikyti suderinama, jei ji pažeidžia kitas Sąjungos įstatymų nuostatas, pvz., Sutartyje aprašytas pagrindines laisves arba Sąjungos reglamentus ir direktyvas. Taigi abejonės, kurias Komisija pareiškė sprendime pradėti procedūrą, dėl to, kad priemonė daugiausia taikoma užsienio įmonėms, nebuvo išsklaidytos. Todėl gali būti, kad pažeidžiamos Sutarties 49 straipsnio nuostatos dėl pagrindinės laisvės įsisteigti. Vengrija neatsakė į komentarus dėl galimo Sutarties 49 straipsnio nuostatų pažeidimo ir į atitinkamus trečiosios šalies komentarus.
- (63) Vengrija teigė, kad maisto grandinės mokesčio 2014 m. pakeitimo teisinis pagrindas – Reglamentas (EB) Nr. 882/2004. Tačiau, remdamasi Vengrijos valdžios institucijų pateikta informacija ⁽²⁷⁾, Komisija nesutinka, kad 2014 m. pakeitimu pakeista priemonė atitinka Reglamento (EB) Nr. 882/2004 nuostatas dėl toliau nurodytų keturių priežasčių.
- (64) Pirmiausia, remiantis Vengrijos pateikta informacija, nenustatyta, kad 2014 m. pakeistas patikros mokestis buvo apskaičiuotas vadovaujantis mokesčių skaičiavimo kriterijais, nustatytais Reglamentu (EB) Nr. 882/2004, ir kad jis neviršija bendros kompetentingų institucijų išlaidų, patirtų atliekant oficialią kontrolę, sumos, kaip aiškiai nurodyta to paties Reglamento 27 straipsnio 4 dalies a punkte.
- (65) Antra, išlaidos, pagal kurias nustatytas patikros mokesčio skaičiavimo metodas, neatitinka 27 straipsnio 4 dalies a punkte, skaitomame kartu su Reglamento (EB) Nr. 882/2004 VI priedu, nurodytų išlaidų. Konkrečiai kalbant, nors minėtame priede nurodoma, kad skaičiuojant mokesčius galima atsižvelgti į *oficialioje kontroleje dalyvaujančių* darbuotojų išlaidas, Vengrijos valdžios institucijos informavo Komisiją, kad jų taikomas patikros mokestis taip pat turi padengti kitas išlaidas, priskirtinas platesnei *darbuotojų atlyginimų* ⁽²⁸⁾ kategorijai.
- (66) Trečia, nors remiantis Reglamento (EB) Nr. 882/2004 27 straipsnio 4 dalies b punktu Vengrijos institucijos gali taikyti fiksuotąjį mokesčio tarifą, jos negalėjo įtikinamai pagrįsti, kodėl reikalingas progresinis patikros mokestis ir jo struktūra (mokesčio intervalai ir tarifai). Vengrija nepateikė įrodymų, kad greito vartojimo prekių parduotuves valdantiems subjektams taikomo progresinio mokesčio struktūra (tarifai ir apyvartos ribos) atitinka panašiai progresyviai augančias išlaidas, kurias Nacionalinis maisto grandinės saugos biuras patiria tikrinamas šias įmones.

⁽²³⁾ Pagal Sutarties 107 straipsnio 2 dalį, išimties taikomos, kai teikiama: a) socialinio pobūdžio pagalba individualiems vartotojams; b) pagalba gaivalinių nelaimių ar kitų ypatingų įvykių padarytai žalai atitaisyti ir c) pagalba tam tikriems Vokietijos Federacinės Respublikos regionams.

⁽²⁴⁾ Pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalį, išimties taikomos, kai teikiama: a) pagalba, skirta tam tikrų regionų plėtrai skatinti; b) pagalba, skirta bendriems Europos interesams svarbių projektų vykdymui skatinti arba kurios nors valstybės narės ekonomikos dideliems sutrikimams atitaisyti; c) pagalba, skirta tam tikros ekonominės veiklos rūšių arba tam tikrų ekonomikos sričių plėtrai skatinti; d) pagalba, skirta kultūrai remti ir paveldui išsaugoti, ir e) pagalba, teikiama Tarybos sprendimu.

⁽²⁵⁾ Byla T-68/03, *Olympiaki Aeroporia Ypiresies prieš Komisiją*, ES:T:2007:253, 34 punktas.

⁽²⁶⁾ Kaip nurodyta 4 konstatuojamojoje dalyje, šie komentarai 2015 m. spalio 13 d. perduoti Vengrijai, kad ji galėtų į juos atsakyti.

⁽²⁷⁾ Informacija, pateikta Sveikatos ir maisto saugos generaliniam direktoratui 2015 m. vasario 26 d. [Ares(2015)835210] ir 2015 m. gegužės 19 d. [Ares(2015)2083309] raštais.

⁽²⁸⁾ Žr. Vengrijos valdžios institucijų raštą, 2015 m. spalio 7 d. pateiktą Komisijos tarnyboms.

- (67) Galiausiai, nors progresinį tarifą tariamai galima pagrįsti Reglamento (EB) Nr. 882/2004 nuostatomis, pagal kurias mokestis turi būti proporcingas didesniems administraciniais ištekliams, kurių kompetentingoms institucijoms reikia stambių rinkos dalyvių kontrolei vykdyti, Komisija nemano, kad tokio pobūdžio kontrolė, atliekama keliose stambių mažmeninių prekybos vietose, galėtų būti brangesnė ar sudėtingesnė už kontrolę, atliekamą keliose prekybos vietose, priklausančiose pagal franšizę veikiančioms subjektams, nors pastariesiems subjektams ir taikomas gerokai mažesnis mokesčio tarifas, nes kiekvienos prekybos vietos apyvarta yra gerokai mažesnė.
- (68) Todėl Komisija nemano, kad skirtingi mokesčiai, taikomi naudojant priemonę, yra reikalingi ir proporcingi vykdant įsipareigojimus pagal Reglamentą (EB) Nr. 882/2004.

4.3. Pakeistas Maisto grandinės patikros mokesčio įstatymas

- (69) Kaip nurodyta 3.2 skirsnyje, 2015 m. lapkričio 17 d. pakeistas patikros mokestis ir nebetaikomi progresiniai mokesčio tarifai. Vietoje jo 2015 m. priimtas įstatymas Nr. CLXXXII, kuriuo pakeistas 2008 m. įstatymas Nr. XLVI dėl maisto grandinės ir jos oficialios priežiūros bei nustatytas fiksuotasis 0,1 % tarifas, taikomas visiems maisto grandinės subjektams. Progresinio mokesčio struktūra panaikinta, kai sprendimu pradėti procedūrą pareikštas susirūpinimas dėl progresinės struktūros poveikio valstybės pagalbai.

4.4. Pagalbos susigrąžinimas

- (70) Komisija niekada nepranešė apie 2014 m. pakeitimą ir nepaskelbė, kad jis suderinamas su vidaus rinka. Kadangi 2014 m. pakeitimo rezultatas gali būti laikomas valstybės pagalba remiantis Sutarties 107 straipsnio 1 dalimi bei nauja pagalba remiantis Tarybos reglamento (ES) 2015/1589 ⁽²⁹⁾ 1 straipsnio c dalimi ir sprendimas teikti pagalbą priimtas pažeidžiant Sutarties 108 straipsnio 3 dalyje nurodytą įsipareigojimą neįgyvendinti priemonių, remiantis Reglamento (ES) 2015/1589 1 straipsnio f dalimi ši priemonė laikoma neteisėta.
- (71) Kadangi priemonė yra neteisėta ir laikoma su vidaus rinka nesuderinama valstybės pagalba, remiantis Reglamento (ES) 2015/1589 16 straipsniu suteikta pagalba turi būti atsiimta iš jos gavėjų.
- (72) Tačiau Komisijai sprendimu pradėti procedūrą nurodžius sustabdyti priemonės taikymą, Vengrija patvirtino, kad ji sustabdė maisto grandinės patikros mokesčio rinkimą iš subjektų, kurie priklauso atitinkamai progresinio patikros mokesčio sistemos kategorijai.
- (73) Todėl taikant priemonę nesuteikta jokia valstybės pagalba ir jos nereikia atsiimti.

5. IŠVADOS

- (74) Komisija nustatė, kad Vengrija neteisėtai suteikė pagalbą, pažeisdama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalį.
- (75) Šis sprendimas neturi daryti poveikio galimiems tyrimams dėl priemonės atitikties Sutarties nuostatomis, kurios garantuoja pagrindines laisves, ypač Sutarties 49 straipsnio nuostatomis, kurios užtikrina laisvę įsisteigti.

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Greito vartojimo prekių parduotuves valdantiems subjektams taikomo progresinio mokesčio struktūra (tarifai ir apyvartos ribos), taikoma skaičiuojant Vengrijos maisto grandinės patikros mokestį ir priimta 2014 m. įstatymu Nr. LXXIV, yra laikoma valstybės pagalba, kuri nesuderinama su vidaus rinka remiantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalies nuostatomis. Vengrija neteisėtai priėmė šią priemonę, pažeisdama Sutarties 108 straipsnio 3 dalies nuostatas.

⁽²⁹⁾ 2015 m. liepos 13 d. Tarybos reglamentas (ES) 2015/1589, nustatantis išsamias Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio taikymo taisykles (OL L 248, 2015 9 24, p. 9).

2 straipsnis

Individuali pagalba, suteikta pagal 1 straipsnyje nurodytą priemonę, nelaikoma valstybės pagalba, jei tada, kai pagalba buvo suteikta, ji atitiko Tarybos reglamentų (EB) Nr. 994/98 ⁽³⁰⁾ arba (ES) 2015/1588 ⁽³¹⁾ 2 straipsnio nuostatas, atsižvelgiant į tai, kuris reglamentas taikomas pagalbos suteikimo metu.

3 straipsnis

Nuo šio sprendimo priėmimo datos Vengrija sustabdo visus pagal 1 straipsnyje nurodytą pagalbos priemonę dar neatliktus pagalbos mokėjimus.

4 straipsnis

Vengrija užtikrina, kad šis sprendimas būtų įgyvendintas per keturis mėnesius nuo tos dienos, kurią jai pranešta apie sprendimą.

5 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Vengrijai.

Priimta Briuselyje 2016 m. liepos 4 d.

Komisijos vardu
Margrethe VESTAGER
Komisijos narė

⁽³⁰⁾ 1998 m. gegužės 7 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 994/98 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo kai kurioms horizontalios valstybės pagalbos rūšims (OL L 142, 1998 5 14, p. 1).

⁽³¹⁾ 2015 m. liepos 13 d. Tarybos reglamentas (ES) 2015/1588 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo kai kurioms horizontalios valstybės pagalbos rūšims (kodifikuota redakcija) (OL L 248, 2015 9 24, p. 1).

KOMISIJOS SPRENDIMAS (ES) 2016/1849**2016 m. liepos 4 d.****dėl priemonės SA.41613 – 2015/C (ex SA.33584 – 2013/C (ex 2011/NN)), kurią Nyderlandai taikė Eindhoveno profesionalų futbolo klubui PSV***(pranešta dokumentu Nr. C(2016) 4093)***(Tekstas autentiškas tik olandų kalba)****(Tekstas svarbus EEE)**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 108 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą (toliau – EEE susitarimas), ypač į jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

paprašiusi suinteresuotųjų šalių pateikti savo pastabas pagal Sutarties ⁽¹⁾ 108 straipsnio 2 dalį ir atsižvelgdama į jų pastabas,

kadangi:

1. PROCEDŪRA

- (1) 2011 m. gegužės mėn. Komisija iš spaudos pranešimų ir piliečių pateiktų dokumentų sužinojo, kad Eindhoveno savivaldybė profesionalų futbolo klubui *Philips Sport Vereniging* (toliau – PSV) ketina suteikti paramą ir šiuo tikslu vykdyti finansinį sandorį. 2010 ir 2011 m. Komisija taip pat gavo skundų dėl kitiems Nyderlandų profesionalų futbolo klubams, t. y. Mastrochto *MVV*, Tilburgo *Willem II*, Hertogenboso *FC Den Bosch* ir Neimegeno *NEC*, taikytų paramos priemonių. 2011 m. liepos 26 ir 28 d. Nyderlandai pateikė Komisijai informaciją apie PSV taikytą priemonę.
- (2) 2013 m. kovo 6 d. raštu Komisija informavo Nyderlandus apie savo sprendimą dėl *MVV*, *Willem II*, *FC Den Bosch*, *NEC* ir PSV taikytų priemonių pradėti Sutarties 108 straipsnio 2 dalyje nustatytą procedūrą.
- (3) Komisijos sprendimas inicijuoti procedūrą (toliau – sprendimas pradėti procedūrą) buvo paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ⁽²⁾. Komisija pakvietė suinteresuotąsias šalis pateikti pastabas dėl aptariamų priemonių.
- (4) Dėl PSV skirtos priemonės Nyderlandai pastabas pateikė 2013 m. birželio 6 ir lapkričio 12 d., 2016 m. sausio 12 ir 14 d. ir balandžio 22 d. raštais.
- (5) Komisijai pastabas pateikė šios suinteresuotosios šalys: Eindhoveno savivaldybė (toliau – savivaldybė) – 2013 m. gegužės 23 d., 2013 m. rugsėjo 11 d. ir 2013 m. rugsėjo 26 d., o PSV – 2013 m. gegužės 24 d. Komisija šias pastabas perdavė Nyderlandams, kad valstybė narė galėtų pateikti savo atsakymą. Nyderlandai pastabas pateikė 2013 m. lapkričio 12 d. raštu.
- (6) 2013 m. liepos 9 d., 2015 m. vasario 25 d. ir 2015 m. spalio 13 d. buvo surengti susitikimai su Nyderlandų atstovais.

⁽¹⁾ Komisijos sprendimas byloje SA.33584 (2013/C) (ex 2011/NN) – Pagalba kai kuriems Nyderlandų profesionalų futbolo klubams 2008–2011 m. – Kvietimas teikti pastabas pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 2 dalį (OL C 116, 2013 4 23, p. 19).

⁽²⁾ Žr. 1 išnašą.

- (7) 2013 m. liepos 17 d. savivaldybė Bendrajam Teismui ⁽³⁾ įteikė apeliacinį skundą dėl 2013 m. kovo 6 d. sprendimo pradėti procedūrą.
- (8) Priėmus sprendimą pradėti procedūrą ir gavus Nyderlandų sutikimą, pavienių klubų tyrimai buvo atliekami atskirai. PSV tyrimas buvo užregistruotas bylos numeriu SA.41613.

2. IŠSAMUS PRIEMONĖS APRAŠYMAS

2.1. Priemonė

- (9) Nacionalinė futbolo federacija *Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond* (toliau – KNVB) – tai skėtinė profesionalų ir mėgėjų futbolo varžybų organizacija. Profesionalų futbolas Nyderlanduose yra dviejų lygių sistema. Per 2014–2015 m. sezoną šiai sistemai priklausė 38 klubai, iš kurių 18 žaidė aukščiausiojoje lygoje (*eredivisie*) ir 20 – žemesnėje lygoje (*eerste divisie*).
- (10) PSV įsteigtas 1913 m. ir namų rungtynes žaidžia Eindhovene. 1999 m. komercinę PSV veiklą pavesta vykdyti ribotos atsakomybės bendrovei [*naamloze vennootschap*]. Visos akcijos, išskyrus vieną, priklauso fondui *PSV Football*. Likusioji akcija priklauso Eindhoveno futbolo klubui PSV. PSV rungtyniauja aukščiausiojoje lygoje ir nuolat varžosi dėl aukščiausių lygos vietų. 2014–2015 m. ir 2015–2016 m. PSV laimėjo pirmąją aukščiausios lygos vietą. Klubas reguliariai dalyvauja Europos turnyruose ir yra laimėjęs Europos taurę (1987–1988 m.) bei UEFA taurę (1977–1978 m.).
- (11) PSV yra futbolo stadiono, *Philips* stadiono (toliau – stadionas), savininkas. Iki 2011 m. PSV taip pat buvo po stadionu esančios žemės ir treniruočių komplekso *De Herdgang* savininkas. 2011 m. PSV kilo su likvidumu susijusių didelių sunkumų, dėl jų klubas kreipėsi į savivaldybę, *Philips* ir kelias kitas Eindhoveno bendroves bei kai kurius bankus. Siekdamas padėti PSV išgyventi sunkų laikotarpį, kai kurios iš šių bendrovių sutiko suteikti naujas paskolas arba iš dalies pakeisti jau esamas paskolas.
- (12) Tuo metu savivaldybė ir PSV susitarė dėl pardavimo ir atgalinės nuomos sandorio. Šalys susitarė, kad savivaldybė nupirks žemę po stadionu ir treniruočių kompleksu už 48 385 000 EUR. Stadiono žemė buvo įvertinta 41 160 000 EUR suma. Siekdama finansuoti šį pirkimo sandorį, savivaldybė su banku sudarė ilgalaikės paskolos sutartį dėl panašios sumos su fiksuota palūkanų norma. Tada žemė po stadionu PSV klubui buvo perduota sudarius ilgalaikės nuomos (*erfpacht*) sutartį 40 metų laikotarpiui, kurį galima pratęsti, jeigu būtų gautas PSV prašymas. Metinis nuomos mokestis yra 2 463 030 EUR. Į šį metinį nuomos mokestį įtrauktas nuomos mokestis už stadiono žemę (1 863 743 EUR), treniruočių komplekso žemės nuomos mokestis (327 151 EUR) ir automobilių stovėjimo aikštelės nuomos mokestis (272 135 EUR). Į sutartį įtrauktas punktas, pagal kurį po 20 metų nuomos mokestis bus peržiūrėtas.
- (13) Nyderlandai nepranešė Komisijai pagal Sutarties 108 straipsnio 3 dalį apie savo ketinimą sudaryti pardavimo ir atgalinės nuomos sandorį.

2.2. Pagrindas pradėti oficialią tyrimo procedūrą

- (14) Priimdama sprendimą pradėti procedūrą Komisija laikėsi nuomonės, kad pagalbos priemonės profesionalų futbolo klubams gali iškraipyti konkurenciją ir paveikti valstybių narių prekybą, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje. Komisija taip pat suabejojo žemės po stadionu pardavimo kainos ir žemės nuomos mokesčio nustatymo priimtumu. Komisija padarė pirminę išvadą, kad naudodama valstybės išteklius savivaldybė futbolo klubui PSV užtikrino atrankųjį pranašumą, taigi suteikė jam pagalbą.
- (15) Visų pirma atsižvelgdama į Nyderlandų rėmimąsi Komisijos komunikatu dėl valstybės pagalbos elementų valdžios institucijoms parduodant žemę ⁽⁴⁾ (toliau – Žemės pardavimo komunikatas) Komisija pakartojo, kad tame komunikate pateiktos rekomendacijos, kaip paminėta jo įvade, „susijusios tik su valstybei nuosavybės teise priklausančia žeme ir pastatais. Jos nesusijusios su valstybės įsigijimu žemės ir pastatų arba žemės ir pastatų nuoma ar lizingu. Į šiuos sandorius taip pat gali įeiti ir valstybės pagalbos elementai.“

⁽³⁾ Sprendimas *Gemeente Eindhoven/Komisija*, T-370/13.

⁽⁴⁾ OL C 209, 1997 7 10, p. 3.

- (16) Nepriklausomo tyrimo, kuriuo rėmėsi savivaldybė, atžvilgiu Komisija suabejojo vertinimo ekspertų pasirinkimo pagrįstumu, kai atlikdami skaičiavimus jie nusprendė naudoti mišrios paskirties žemės, o ne stadionui skirtos žemės kainą. Komisija taip pat suabejojo, ar pajamų ir rizikos maržos, taikytos apskaičiuojant užstatyti pastatais, pasibaigus ilgalaikiai nuomos sutarčiai, skirtos žemės vertę, buvo tikroviškos.
- (17) Komisija tuo metu nebuvo įsitikinusi, ar savivaldybė apskritai kaip nors būtų norėjusi užtikrinti, kad sandoris atitiktų rinkos ekonomikos investuotojo principą (toliau – REIP). Veikiau savivaldybė mėgino išvengti nuostolių, kitaip tariant, buvo taikytos apsaugos priemonės, kad sandoriai nepaveiktų jos biudžeto. Šios priemonės nebūtų buvusios priimtinos tipiškam rinkos ekonomikos investuotojui net tuo atveju, jeigu jis būtų rėmėsis nepriklausomu tyrimu, atliktu siekiant įvertinti priežastis ir nustatyti nuomos mokesť.

3. NYDERLANDŲ PATEIKTOS PASTABOS

- (18) Nyderlandai pareiškė manantys, kad sandoris valstybės pagalba nelaikytinas dėl šių priežasčių: a) atsižvelgdami į Žemės pardavimo komunikatą, žemės vertę ir metinį nuomos mokesť nustatė išorės ekspertai, o šis komunikatas galėtų būti laikomas tinkamu pagrindu vertinant valstybės pagalbos sandorio kokybę; b) pagal ilgalaikės nuomos sutartį PSV mokės savivaldybei nuomos mokesť, didesnę už dalinių įmokų sumą, kurią savivaldybė moka bankui, todėl bus užtikrinama, kad operacija savivaldybei būtų ne tik finansiškai neutrali; c) PSV pateiks šių mokėjimų garantiją, pagrįstą per futbolo sezoną parduodamais bilietais; d) jeigu PSV bankrutuotų, žemė ir stadionas atitektų savivaldybei; e) nuomos mokesčio dydis bus peržiūretas po 20 metų, atsižvelgiant į naują vertinimo ataskaitą.
- (19) Nyderlandų nuomone, įsigydama stadiono žemę savivaldybė veikė laikydamosi rinkos sąlygų, rinkos ekonomikos investuotojo principo ir rinkos ekonomikos kreditoriaus principo. Ji paprašė atlikti nepriklausomą žemės vertinimą siekiant nustatyti sandorio kainą remiantis žemės rinkos kaina.
- (20) Dėl žemės priskyrimo mišrios paskirties žemei Nyderlandai pabrėžia, kad bet koks vertinimas, jeigu atsižvelgiama į viešųjų ir privačių investuotųjų elgsenos lyginimą, turi būti atliekamas remiantis požiūriu, kuriuo vadovautųsi privatus investuotojas sudarydamas aptariamą sandorį, atsižvelgęs į prieinamą informaciją ir numatomus tuometinius pokyčius. Todėl ekspertas buvo įgaliotas nustatyti dabartinės būklės turto vertę, jeigu būtų parduodama gavus tariamai geriausią pasiūlymą po to, kai buvo nustatyta tinkamai pagrįsta rinkos kaina atsižvelgus į teritorijos užstatymo galimybes.
- (21) Atitinkamai Nyderlandai remiasi nepriklausoma vertinimo ataskaita, kurioje pabrėžiama, kad rengiant vertinimą privaloma atsižvelgti į galimus tikroviškus ir numatomus pokyčius, turėsiančius įtakos žemei. Ataskaitoje nagrinėjama galimybė užstatyti stadiono zoną ir nurodoma, kad tuo atveju, jeigu stadiono neliktų, didžiausia naudojimo tikimybė – mišrios paskirties zona su biurų ir gyvenamųjų patalpų pastatais. Vertinimą minėta galimybė tikslinga grįsti net tuo atveju, jeigu tokio teritorijos užstatymo nebūtų įmanoma imtis kelis dešimtmečius. Nyderlandai pabrėžia, o ir vertinimo ataskaitoje nurodoma, jog ši prielaida atrodo tikėtina visų pirma todėl, kad žemė yra miesto centre. Tikimybė, kad miesto centre esančių žemės sklypų vertė ateityje gerokai išaugs, kur kas didesnė, palyginti su priemiestyje esančių sklypų būsima verte. Be to, šiuo atveju savivaldybė yra palankesnėje padėtyje, nes pati sprendžia dėl miesto planavimo, vadinasi, taip pat lemia galimą būsimą stadiono naudojimą.
- (22) Nyderlandai nurodo, kad numatomas būsimas ir (arba) galimas mišrus žemės naudojimas statant biurų ir (arba) gyvenamųjų patalpų pastatus atitinka tos miesto vietos, kurioje yra stadionas, pastarojo meto plėtros principą ir tolesnes perspektyvas. Zonos greta žemės sklypo, kurios visų pirma naudotos pramonės reikmėms ir kurios yra miesto centre, ilgainiui imta statyti biurų ir gyvenamųjų patalpų pastatus. Savivaldybė pati yra suinteresuota stadiono zona, nes strateginio žemės sklypo įsigijimas – tai savivaldybės parengtos miesto strateginės plėtros dalis, kaip nustatyta jos dokumente *Interimstructuurvisie 2009*. Šiame dokumente aprašytas nenaudojamų pramoninių zonų pertvarkymas į pagrindinius gyvenamuosius miesto rajonus, kuriuose statomi namai, užtikrinamos sąlygos kūrybinei veiklai, atidaromos parduotuvės ir biurai. Paskelbtoji šios strategijos dalis – iš anksto įsigyti strateginį žemės sklypą. Numatoma, kad šis įsigijimas būtų ilgalaikio investavimo strategijos dalis siekiant įgyvendinti planus. Atsižvelgiant į šį principą ir taikant minėtą strategiją visų pavienių rajonų planų vienu metu įgyvendinti neįmanoma, todėl savivaldybė taip pat pageidauja žemės įsigijimą (jos gavimą) derinti su ilgalaikė nuoma. Susitarimas dėl stadiono atitinka minėtą planavimo principą. Įgijusi nuosavybę savivaldybė manė, kad dabar atsirado puiki jos interesus atitinkanti galimybė. Kita vertus, minėtais veiksmais ilgalaikės nuomos laikotarpiui būtų užtikrinamos patikimos pajamos įsigijus žemės sklypą.
- (23) Todėl, laikantis visuotinai priimtino standarto, vertinimo ataskaitoje tvirtinama, kad žemės vertė turėtų būti apskaičiuota remiantis veiksmingiausiu ir tinkamiausiu rajono galimybių išnaudojimu ir kad kaina turėtų būti grindžiama mišria žemės paskirtimi. Į vertinimo ataskaitą taip pat įtrauktos numatomos esamų pastatų griovimo,

rajono užstatymo išlaidos ir apskaičiuotos biurų ir gyvenamųjų patalpų pastatų statybos išlaidos. Atliekant vertinimą galima biurų ir gyvenamųjų patalpų pastatų vertė palyginta su naujausių gretimos teritorijos užstatymo projektų verte. Vertintojas taiko papildomą apsaugos nuo rizikos priemonę, t. y. jis daro prielaidą, kad, palyginti su panašiais projektais, naudingo ploto koeficientas turėtų būti tik 80 %

- (24) Nustatant metinį nuomos mokestį žemės vertinimo ataskaitoje remtasi apskaičiuotą po stadionu ir treniruočių kompleksu esančios žemės verte (abu šie žemės sklypai įvertinti 48 385 000 EUR suma) ir automobilių stovėjimo aikštelės, kurią savivaldybė jau yra įsigijusi, verte (šios aikštelės vertė 6 010 000 EUR). Šiuo atveju remiamasi 2011 m. Nyderlandų Vyriausybės ilgalaikių obligacijų palūkanų norma, t. y. 3,54 %. Prie šios vertės pridodamas 1,5 % priedas siekiant pašalinti žemės vertės sumažėjimo ir (arba) mokėjimo išpareigojimų nevykdymo riziką. Taigi nustatomas toks nuomos mokestis, kad savivaldybė gautų 5,04 % grąžą.
- (25) Atlikdamas vertinimą išorės ekspertas padarė prielaidą, kad žemės vertė per 40 metų turi padidėti 1,7 %, ir šiuo atveju jis atsižvelgė į numatomą vidutinę metinę infliaciją. Atsižvelgiant į minėtus dalykus, vertinime pateikiama išvada, kad PSV per metus pagrįstai sumoka 2 463 030 EUR nuomos mokestį. Nyderlandai tvirtina, kad ši pinigų suma atitinka nuomos mokestį, kurį kiti šalies profesionalų klubai moka už stadiono nuomą, todėl jis atitinka rinkos sąlygas. Kalbant apie apskaičiuotą žemės vertės padidėjimą 1,7 %, tyrime numatyta galimybė, kad po 20 metų sukaupta žemės vertė sumažės 22,5 % (patikimumo riba), ir nuo 21 metų metinis mokestis numatomas remiantis tuo mažesniu pagrindu. Atsižvelgiant į 22,5 % patikimumo ribą tikroji atliekant skaičiavimus naudota kapitalo vertės padidėjimo norma yra 1,01 %, taikoma visam 40 metų laikotarpiui (0,4 % per pirmuosius 20 metų).
- (26) Ataskaitoje pripažįstama, kad ilgalaikė nuoma, jeigu jos laikotarpis ilgesnis kaip 15 metų, gali būti susijusi su tam tikrų rūšių rizika. Vertinant rinkos investuotojo požiūriu, ilgasis laikotarpis, per kurį investuotojas kol kas negali naudotis mišrios paskirties zonoje esančio turto verte, vis dėlto kompensuojamas taikant nuomos mokesčio dydį, kuris jau yra pagrįstas apskaičiuota mišrios paskirties žemės sklypo verte. Jis bus išsamiai peržiūrėtas po 20 metų remiantis nauja vertinimo ataskaita. Atliekant peržiūrą turėtų būti išnagrinėta žemės vertė ir atitinkama su ta verte susijusi grąža. Ši nuoma užtikrina pajamas nuomos laikotarpiu ir vėliau suteikia galimybę panaudoti žemės potencialą.
- (27) Savivaldybei gresianti rizika taip pat būtų apribota kitais veiksniais. Atsižvelgiant į riziką, susijusią žemės skirstymu į zonas, vertinimo ataskaitoje pateikta prielaida dėl skirstymo į zonas grindžiama tuo, kad rajonai aplink stadioną buvo perskirstyti į zonas ir jų paskirtis pakeista iš pramoninės į mišrią. Vienu atveju perskirstymas į zonas investuotojui buvo atliktas per aštuonias savaites. Todėl vertinimo ekspertai šią prielaidą laiko tikėtina. Ji nedaro poveikio savivaldybės galiai daryti įtaką planavimo procesui, tačiau į ją atsižvelgiama užstatant aplinkinius rajonus, taikant administracinę leidimų išdavimo tvarką ir privatiems plėtotojams suteikiant žemės perskirstymą į zonas. Planavimo įstatymuose yra numatyta lankstaus perplanavimo nuostata. Siekiant dar labiau sumažinti su skaičiavimu susijusią riziką, vertinimo ataskaitoje buvo pasirinktas mažesnis, palyginti su gretimais žemės sklypais, užstatymo tankis.
- (28) NET tuo atveju, jeigu dabartinis stadiono priskyrimas tam tikrai zonai nebūtų keičiamas, ši aplinkybė nekeltų didelės rizikos. Šiuo metu žemė priskirta stadiono ir komercinės paskirties zonai. Jeigu suskirstymas į zonas nebūtų keičiamas, žemės vertė galėtų sumažėti tik šiek tiek. Nyderlandai pabrėžė, kad dėl šios priežasties būtų įmanomas bet koks komercinis pastatų naudojimas ir pelninga komercinės veiklos plėtra. Nepriklausomas vertintojas nustatė, kad mišrus naudojimas buvo tinkamas vertinimo pagrindas. Savivaldybė tokio pagrindo nesiūlė.
- (29) Ilgalaikės nuomos sutartyje numatyta, kad jeigu PSV neįstengtų mokėti nuomos mokesčio arba bankrutuotų, žemė ir stadionas atitektų savivaldybei ir ji galėtų išnaudoti žemės teikiamas galimybes. Žemės sklype stovintys pastatai taptų savivaldybės nuosavybe. Kaip minėta, į sandorio kainą, t. y. 48 385 000 EUR, jau įtrauktos apskaičiuotos pastatų griovimo ir teritorijos užstatymo išlaidos ir nuomos mokesčio suma bus nuodugnai peržiūrėta po 20 metų. Be to, PSV išpareigojo, kad per jo sezoną už bilietus gautos pajamos garantuos nuomos mokesčio mokėjimą ir kad jis į sąskaitą perves dvejų metų žemės nuomos mokesčio sumą (pradiniam dešimties metų laikotarpiui).
- (30) Pasibaigus nuomos sutarties galiojimo laikotarpiui, savivaldybė ne tik bus gavusi palūkanas, bet ir bus žemės po stadionu, kurios vertė turėtų būti didesnė už dabartinę vertę, savininke ir turės įvairių šios žemės naudojimo galimybių. Savivaldybė taip pat taps žemėje stovinčių pastatų savininke, o PSV nepriklausys jokia kompensacija.

4. SUINTERESUOTŲJŲ ŠALIŲ PASTABOS

- (31) Savivaldybė ir PSV pateikė pagal procedūrą numatytas pastabas. Jos buvo tapačios Nyderlandų pateiktoms pastaboms. Be to, savivaldybė apibūdino procedūrą, kurią taikant buvo priimtas sprendimas pirkti stadiono žemę,

ir šį sprendimą nulėmusius akstinus. Pasak savivaldybės, 2011 m. sausio mėn. buvo pradėta svarstyti galimybė su PSV sudaryti pardavimo ir atgalinės nuomos sutartį. Pagrindinis tikslas – padėti PSV sudaryti poveikio biudžetui nedarantį sandorį, kad klubui nebūtų suteikiamas finansinis pranašumas, kurio rinkos sąlygomis klubas nebūtų įgijęs.

- (32) Šiuo tikslu ir atsižvelgdama į jį savivaldybė nepriklausomos žemę vertinančios bendrovės *Troostwijk Taxaties B.V.* (toliau – *Troostwijk*) paprašė nustatyti atitinkamos žemės vertę ir pagrįstą metinės nuomos mokesčio sumą. 2011 m. kovo mėn. *Troostwijk* pateikė stadiono žemės ir kitų žemės sklypų, kuriuos PSV ketino parduoti savivaldybei, vertinimą. Ši bendrovė nustatė, kad po stadionu esančios žemės, atsižvelgiant į tuometinę būklę ir užstatymo galimybes, rinkos kaina yra 41 160 000 EUR. Žemės vertės nustatymo ir nuomos mokesčio skaičiavimo metodiką patvirtino savivaldybei dirbanti nepriklausoma apskaitos bendrovė. Nuomos mokestis būtų buvęs didesnis už palūkanas, kurias savivaldybė būtų turėjusi mokėti už paskolą, paimtą žemės įsigijimui finansuoti.
- (33) 2011 m. gegužės mėn. gavusi Komisijos prašymą pateikti informaciją apie numatomą sandorį savivaldybė visų pirma siekė užtikrinti, kad priemonė atitiktų rinkos sąlygas ir nepadarytų jokio poveikio savivaldybės biudžetui. Savivaldybė pabrėžė, jog įsigyti žemę ji suinteresuota dar ir todėl, kad jos pirkimas atitinka savivaldybės parengtą žemės įsigijimo ir užstatymo strategiją. Savivaldybė pati būtų buvusi suinteresuota nusipirkti šią žemę, kurios vertė jai būtų galėjusi būti didesnė negu kitam galimam investuotojui.

5. PRIEMONĖS VERTINIMAS. VALSTYBĖS PAGALBOS BUVIMAS PAGAL SUTARTIES 107 STRAIPSNIO 1 DALĮ

- (34) Pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį valstybės pagalba yra valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, kai ji daro poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai. Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje nurodytos sąlygos taikomos visos kartu, taigi kad priemonė būtų priskirta valstybės pagalbai, turi būti tenkinamos visos sąlygos.

5.1. Valstybės ištekliai ir priskirtinumas valstybei

- (35) Sprendimą dėl priemonės pirkti žemę po stadionu ir treniruočių kompleksu *De Herdgang* už 48 385 000 EUR ir vėliau ją išnuomoti PSV priėmė savivaldybė. Ši priemonė susijusi su savivaldybės biudžetu, taigi – valstybės išteklių naudojimu. Todėl ji priskirtina valstybei.

5.2. Galimas pagalbos poveikis prekybai ir konkurencijai

- (36) Nyderlandai suabejojo galimos pagalbos poveikiu vidaus rinkai klubų, kurie futbolo nežaidžia Europos lygiu, atžvilgiu. Tačiau profesionalų futbolo klubai laikomi įmonėmis ir jiems taikoma valstybės pagalbos priežiūra. Futbolas yra tapęs mokamu darbu ir yra už atlyginimą teikiama paslauga; futbolas pasiekė aukštą profesionalumo lygį ir todėl padidino savo ekonominį poveikį⁽³⁾.
- (37) Profesionalų futbolo klubai ne tik dalyvauja futbolo varžybose, bet ir vykdo tarptautinio lygio veiklą keliose rinkose, pvz., prekybos profesionaliais žaidėjais, reklamos, rėmimo, prekybos ar transliacijos teisių rinkose. Suteikus pagalbą profesionalų futbolo klubui, gali sustiprėti jo padėtis kiekvienoje iš šių rinkų, kurių dauguma gali aprėpti keletą valstybių narių. Todėl jeigu valstybės ištekliai naudojami profesionalų futbolo klubui suteikiant atrankų pranašumą neatsižvelgiant į tai, kurioje lygioje šis klubas rungtyniauja, tikėtina, kad ši pagalba gali iškraipyti konkurenciją ir paveikti valstybių narių prekybą, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje⁽⁶⁾.

⁽³⁾ Sprendimas *Olympique Lyonnais*, C-325/08, ECLI:ES:C:2010:143, 27 ir 28 punktai; Sprendimas *Meca-Medina ir Majcen/Komisija*, C-519/04 P, ECLI:ES:C:2006:492, 22 punktas; Sprendimas *Bosman*, C-415/93, ECLI:ES:C:1995:463, 73 punktas.

⁽⁶⁾ 2013 m. kovo 20 d. Vokietijai skirti Komisijos sprendimai dėl *Multifunktionsarena der Stadt Erfurt* (byla SA.35135 (2012/N)), 12 punktas, ir *Multifunktionsarena der Stadt Jena* (byla SA.35440 (2012/N)), pranešimo santrauka paskelbta OL C 140, 2013 5 18, p. 1, ir 2013 m. spalio 2 d. dėl *Fußballstadion Chemnitz* (byla SA.36105 (2013/N)), pranešimo santrauka paskelbta OL C 50, 2014 2 21, p. 1, 12–14 punktai; 2013 m. gruodžio 18 d. Ispanijai skirti Komisijos sprendimai dėl galimos valstybės pagalbos keturiems Ispanijos profesionalų futbolo klubams (byla SA.29769 (2013/C)), 28 punktas, *Real Madrid CF* (byla SA.33754 (2013/C)), 20 punktas, ir tariamos pagalbos trims Valensijos futbolo klubams (byla SA.36387 (2013/C)), 16 punktas, paskelbta OL C 69, 2014 3 7, p. 99.

5.3. Atrankusis pranašumas

- (38) Tam, kad aptariama priemonė būtų laikoma valstybės pagalba, priemonė pagalbą gaunančiai įmonei turi suteikti ekonominį pranašumą, kurio ji įprastomis rinkos sąlygomis nebūtų igijusi. Žemės išsigijimas iš PSV ir vėliau jos nuoma PSV galėtų būti laikoma minėtu pranašumu, jeigu sąlygos PSV būtų buvusios palankesnės, palyginti su pagrįstomis rinkos sąlygomis.
- (39) Būdinga palūkanų norma investuotojui ir (arba) žemės savininkui atliekant komercinio pardavimo ir atgalinės nuomos operaciją yra tinkama investicijų grąža, kai nuomos laikotarpiu mokami nuompinigiai, ir turto nuosavybė, kurią jau yra užėmęs patikimas nuomotojas. Investuotojas ir (arba) žemės savininkas valdys ilgalaikį, visiškai išnuomotą nuolatines pajamas teikiantį turtą.

5.3.1. Žemės pardavimo komunikato taikymas

- (40) Nyderlandai šį vertinimą grindžia Žemės pardavimo komunikatu. Šiame komunikate nustatyta, kad žemės ir pastatų pardavimas, jeigu jį atlieka valdžios institucija, nelaikomas pagalba, pirma, tuo atveju, kai valdžios institucija priima didžiausią pasiūlytą sumą arba vienintelę pasiūlytą sumą po besąlyginio konkurso procedūros, ir, antra, tuo atveju, kai, netaikant šios konkurso procedūros, nustatoma tokia pardavimo kaina, kuri bent jau atitinka po nepriklausomo vertinimo pasiūlytą vertę.
- (41) Komisija pakartoja, kad Žemės pardavimo komunikate pateiktos gairės, kaip nurodyta jo įvade, „susijusios tik su valstybei nuosavybės teise priklausančia žeme ir pastatais. Jos nesusijusios su valstybės išsigijimu žemės ir pastatų arba žemės ir pastatų nuoma ar lizingu. Į šiuos sandorius taip pat gali įeiti ir valstybės pagalbos elementai.“ Be to, aptariamu atveju vien tik žemės vertės nustatymo nepakanka. Pardavimo ir atgalinės nuomos operacija taip pat apima nuomos mokesčių. Turi būti nustatyta ir šio mokesčio atitiktis rinkos sąlygoms.
- (42) Šiaip ar taip, Žemės pardavimo komunikate nurodyti mechanizmai tėra priemonės, taikomos siekiant nustatyti, ar valstybė veikė kaip rinkos ekonomikos investuotojas, ir todėl jie yra konkretūs rinkos ekonomikos investuotojo principo kriterijaus taikymo žemės sandoriams tarp viešųjų ir privačių subjektų pavyzdžiai (⁷).

5.3.2. Rinkos ekonomikos investuotojo principo laikymasis

- (43) Todėl Komisija turi įvertinti, ar aptariamus sandorius tomis pačiomis sąlygomis būtų sudaręs privatus investuotojas. Hipotetinio privataus investuotojo požiūris – tai požiūris apdairaus investuotojo, kurio siekis gauti įprastą numatomą pelną neatsiejamas nuo svarstymo apie rizikos, susijusios su tam tikra grąžos norma, priimtinumą. REIP nebūtų buvę laikomasi, jeigu žemės kaina, palyginti su jos rinkos kaina, būtų buvusi nustatyta didesnė, o nuomos mokesčiai – mažesnis už rinkoje taikomą nuomos mokesčių.
- (44) Nyderlandai ir savivaldybė tvirtina, kad savivaldybė veikė atsižvelgdama į (išankstinį) nepriklausomo eksperto vertinimą, taigi – laikydamosi REIP. Sandoris buvo sudarytas remiantis žemės rinkos verte, tad jokio pranašumo PSV nebuvo suteikta.
- (45) Komisijos manymu, ar laikomasi rinkos sąlygų, iš esmės galima nustatyti remiantis nepriklausomo eksperto vertinimu.
- (46) Dėl išorės eksperto atlikto vertinimo rezultatų, kuriais rėmėsi savivaldybė, rinkos atitikties sprendime pradėti procedūrą Nyderlandų buvo paprašyta pagrįsti, kodėl atlikdami skaičiavimus ekspertai naudojo mišrios paskirties žemės, o ne stadionui skirtos žemės kainą. Komisija taip pat pageidavo susipažinti su pelno ir rizikos maržos, naudotos apskaičiuojant būsimą žemės užstatymo pasibaigus ilgalaikiai nuomai vertę, pagrindimu.
- (47) Atsižvelgusi į Nyderlandų ir savivaldybės pateiktą informaciją Komisija pabrėžia, kad prieš savivaldybei išsigyjant žemę ją įvertino nepriklausoma žemės vertinimo bendrovė *Troostwijk*. 2011 m. sausio mėn. ėmus svarstyti galimybę su PSV sudaryti pardavimo ir atgalinės nuomos sutartį, pagrindinis tikslas buvo padėti PSV sudaryti tokį

(⁷) Pagal REIP kriterijų valstybės pagalbos nebūtų, jeigu panašiomis aplinkybėmis privatus investuotojas, veikiantis įprastomis rinkos sąlygomis rinkos ekonomikoje, būtų buvęs paskatintas pagalbos gavėjui suteikti aptariamą priemonę.

sandorį, kuris nesuteiktų finansinio pranašumo, kokio PSV nebūtų galėjęs įgyti rinkos sąlygomis. Todėl savivaldybė paprašė *Troostwijk* nustatyti aptariamą žemės rinkos kainą ir metinės nuomos mokesčio sumą, atitinkančią metinę šio mokesčio rinkos sumą.

- (48) Atrodo, kad vertinimą pagrindžiančios prielaidos yra priimtinos. 2011 m. kovo mėn. pateiktoje vertinimo ataskaitoje *Troostwijk* nustatė žemės po stadionu rinkos kainą remdamasi tuometine šios žemės būkle, atsižvelgdama į jos užstatymo galimybes ir pateikė kainą – 41 160 000 EUR. Žemės vertės ir nuomos mokesčio nustatymo metodiką patvirtino savivaldybei dirbanti nepriklausoma apskaitos bendrovė.
- (49) Rengdama vertinimo ataskaitą *Troostwijk* atsižvelgė į galimus tikroviškus ir numatomus pokyčius, turėsiančius įtakos žemei. Ataskaitoje nagrinėjama galimybė užstatyti stadiono zoną ir nurodoma, kad tuo atveju, jeigu stadiono neliktų, didžiausia naudojimo tikimybė – mišrios paskirties zona su biurų ir gyvenamųjų patalpų pastatais. Vertinimo ataskaitoje pabrėžiama, jog ši prielaida atrodo tikėtina visų pirma todėl, kad žemė yra miesto centre. Tikimybė, kad miesto centre esančių žemės sklypų vertė ateityje gerokai išaugs, kur kas didesnė, palyginti su priemiestyje esančių sklypų būsima verte. Vertinimo ataskaitoje taip pat remiamasi bendruoju vertinimo standartu, pagal kurį žemės vertės nustatymo pagrindas – didžiausia vertė ir tinkamiausias rajono naudojimas.
- (50) Nyderlandų apibrėžtas būsimas naudojimas taip pat atitinka savivaldybės parengtą viso rajono, kuriame yra stadionas, ilgalaikės miesto plėtros strategiją, aprašytą 22 konstatuojamojoje dalyje. Savivaldybė yra pareiškusi, jog labai tikėtina, kad žemės sklypo priskyrimas kitai zonai bus užtikrinamas bet kuriam atitinkamos žemės savininkui.
- (51) Bet kuriuo atveju, Nyderlandų nuomone, su stadionui skirta žeme ir komercinės paskirties žeme, jeigu jos dabartinis priskyrimas žemės zonai nebūtų keičiamas, taip pat siejamos didelės ekonominės galimybės.
- (52) Todėl galima daryti išvadą, kad, atrodo, galima pritarti eksperto pasirinkimui nustatant žemės vertę remtis mišria žemės paskirtimi. Komisija jau sutiko, kad vertindama žemę savivaldybė gali remtis ilgalaikės žemės sklypo vertės kitimo galimybe tame rajone, kuriame galima tikėtis numatomų pokyčių, jeigu būtų vadovaujama verslo planavimo strategija ⁽⁸⁾.
- (53) PSV mokės savivaldybei nepriklausomos vertinimo bendrovės nustatytą ilgalaikės nuomos mokesčių, apskaičiuotą atsižvelgiant į žemės kainą, numatytą įvertinus vėlesnį galimą žemės užstatymą biurų ir gyvenamųjų patalpų pastatais, ir remiantis ilgalaikių Vyriausybės obligacijų palūkanų norma 2011 m. bei pridėjus 1,5 % rizikos priedą.
- (54) Vadinas, į nuomos mokesčių jau įtraukta ne sportui skirtos žemės kaina. Todėl ši kaina yra didesnė už nuomos mokesčių, apskaičiuotą remiantis dabartine žemės naudojimo paskirtimi.
- (55) Ataskaitoje pripažįstama, kad ilgalaikė nuoma, kurios trukmė didesnė nei 15 metų, gali būti susijusi su tam tikra rizika, kylanti dėl žemės vertės svyravimo. Tačiau šių rūšių riziką apriboja keli veiksniai, kurie bus aptarti toliau, 56–59 konstatuojamosiose dalyse.
- (56) Vertinimo ataskaitoje pateiktas prielaidas galima laikyti atsargiomis. Vertinimo ataskaitoje numatoma biurų ir gyvenamųjų patalpų pastatų galima vertė nustatyta atsižvelgiant į dabar greta vykstančius pokyčius ir kaip papildomas galimos butų pardavimo kainos rizikos rezervas, palyginti su panašiais projektais, įtraukiamas tik 80 % naudingo užstatymo ploto koeficientas.
- (57) Dėl tariamo žemės vertės padidėjimo 1,7 %, kuris laikomas numanoma infliacijos norma, į vertinimą įtrauktas korekcijos mechanizmas: po 20 metų iš sukauptos žemės vertės numatyta išskaityti 22,5 % ir ši suma būtų naudojama kaip patikimumo riba. Sujungus abi prielaidas tikėtinas padidėjimas įvertintas 1,01 % per metus per 40 metų trukmės nuomos laikotarpį ir 0,4 % per metus per pirmuosius 20 metų. Taigi pradinė prielaida dėl 1,7 % kartu su patikimumo riba atrodo esanti pagrįsta atsižvelgiant į tai, kad aptariamą turtą yra žemė, kurios vertė gali išlikti tokia pat arba padidėti, ir kad ši žemė yra miesto centre (nors šiuo metu žemė priskirta komercinio naudojimo kategorijai, nuomos mokesčio dydis jau grindžiamas mišrios paskirties žemės sklypo tikėtina verte). Be to, infliacijos lygis Nyderlanduose 2011 m. buvo 2,3 % ⁽⁹⁾, o Europos Centrinis Bankas buvo nustatęs 2 % siektiną infliacijos lygį. Abi šios vertės yra gerokai didesnės už tikėtiną sklypo vertės didėjimo normą, kurią naudojo vertintojas.

⁽⁸⁾ 2011 m. balandžio 20 d. Komisijos sprendimo 2011/529/ES dėl priemonės C-37/04 (ex NN 51/04), kurią Suomija taikė *Componenta Oyj* (OL L 230, 2011 9 7, p. 69), 68–74 konstatuojamosios dalys.

⁽⁹⁾ <http://data.worldbank.org/indicator/FP.CPI.TOTL.ZG/countries/NL?display=graph>.

- (58) Be minėtų apsaugos priemonių dėl nuomos mokesčio, į savivaldybės sudarytą nuomos sutartį įtraukta įvairių kitų nuostatų siekiant apimti galimas rizikos rūšis, visų pirma PSV išpareigojimų neįvykdymo riziką. Futbolo klubas pateiks nuomos mokėjimų garantiją ir šiuo tikslu naudos savo pajamas, gautas pardavus sezono bilietus. PSV taip pat pateikė beveik dvejų metų nuomos mokesčio sumą atitinkantį 5 mln. EUR užstatą, kuris atimtas iš pirkimo kainos ir kuris dešimt metų laikomas pas atitinkamą notarą.
- (59) Šalys susitarė, kad nuomos mokesčio suma gali būti nuodugnai peržiūrėta po 20 metų bet kuriai šaliai pateikus prašymą. Ši peržiūra bus grindžiama nauja vertinimo ataskaita. Naują žemės nuomos mokesčių sudarys tuometinė žemės vertė, atitinkama Vyriausybės vertybinių popierių grąža ir rizikos priedas. Savivaldybei taip pat buvo numatyta kita apsaugos priemonė, t. y. šalys susitarė, kad žemės ir stadiono naudojimo teisės turėtų atitekti savivaldybei, jeigu PSV neįstengtų mokėti nuomos mokesčio arba bankrutuoti. Šis straipsnis nukrypsta nuo Nyderlandų civilinėje teisėje apibrėžtos standartinės pasekmės, pagal kurią nuomos teisės turėtų tapti bankroto turto dalimi ir todėl žemės savininkas negalėtų jo kontroliuoti. Nagrinėjamu atveju pasibaigus nuomos laikotarpiui savivaldybė liktų žemės savininke ir galėtų spręsti dėl jos naudojimo.
- (60) Nors vertinimo ataskaitoje pateiktos prielaidos atrodo pagrįstos, kaip nurodyta 48–57 konstatuojamosiose dalyse, tačiau lyginimas su kitais komerciniais sandoriais tebėra sunkiai įmanomas, nes lyginamosios analizės tikslais Nyderlandų pateikti nuomos susitarimai gali būti susiję su skirtingais sektoriais (pvz., Amsterdamo būstų sektoriumi). Todėl vertindama, ar aptariamasis sandoris atitinka REIP, Komisija siekė nustatyti, ar skirtingas komercinio sandorio pagrindas – remiantis Eindhoveno su PSV sudarytu paskolos sandoriu, kai žemė buvo užstatas – galėtų būti naudojamas atliekant lyginamąją analizę.
- (61) Komisija pabrėžia, kad nuomos mokesčiai, kurių turi mokėti PSV, yra didesnis už rinkos normą, mokamą už tokią paskolą, jeigu būtų atsižvelgiama į skirtumus tarp pardavimo ir atgalinės nuomos sandorio ir paskolos. Didžiausias skirtumas yra tas, kad jeigu PSV nevykdytų finansinių išpareigojimų po to, kai iš savivaldybės būtų gavęs paskolą, savivaldybė geriausiu atveju atgautų tariamą paskolos sumą. Savivaldybė negalėtų pasinaudoti koku nors žemės vertės padidėjimu, viršijančiu tariamą paskolos sumą. Pagal pardavimo ir atgalinės nuomos susitarimą savivaldybė tampa žemės savininke išgaliojus nuomos sutarčiai ir įgyja visas nuosavybės teises, jeigu finansiniai išpareigojimai nebūtų vykdomi. Savivaldybė ypač pabrėžė šį aspektą apsisprendama dėl priemonės ir visų pirma nurodė, kad užtikrintas visiškas žemės valdymas tuo atveju, jeigu PSV nevykdytų finansinių išpareigojimų, yra palankus savivaldybei ir nukrypsta nuo bendrųjų Nyderlandų civilinės teisės nuostatų (59 konstatuojamoji dalis). Tad bet koks žemės vertės padidėjimas (nustatčius paskolos sąlygas) būtų naudingas tik savivaldybei.
- (62) Todėl būtų galima daryti išvadą, kad pardavimo ir atgalinės nuomos sandorio grąža jau iš anksto tikėtina būtų mažesnė už paskolos grąžą. Bendrovei, kurios kategorija panaši į PSV futbolo klubo, su aukštos kokybės užstatu susietos suteiktos paskolos grąža laikytina viršutine lyginamajai analizei naudotina riba.
- (63) Jeigu patikimų rinkos pakaitinių rodiklių nėra⁽¹⁰⁾, pakaitinio paskolos PSV scenarijaus rinkos orientacinė palūkanų norma turėtų būti nustatoma remiantis Komisijos komunikatu dėl orientacinių ir diskonto normų nustatymo metodo pakeitimo⁽¹¹⁾. Šis skaičiavimas turėtų būti atliekamas siekiant užtikrinti atsargaus požiūrio laikymąsi atsižvelgiant į tai, kad 2011 m. PSV kredito kokybė buvo žema, ir darant prielaidą, kad paskola buvo užtikrinta aukšto lygio įkaitu (t. y. žeme). Todėl orientacinė palūkanų norma turėtų būti 6,05 %.
- (64) Taigi paskolos teikėjas tikisi 1,01 % didesnės grąžos negu savivaldybė, sudarydama pardavimo ir atgalinės nuomos sandorį. Tačiau savivaldybė vis tiek veikia kaip rinkos ekonomikos investuotojas, jeigu paskolos teikėjas pageidauja atsisakyti 1,01 % grąžos mainais už galimą žemės vertės padidėjimą (žr. 61 konstatuojamąją dalį). Atsižvelgiant į sandorio charakteristikas, tokia padidėjimo galimybė yra verta bent 1,01 % ir pardavimo bei atgalinės nuomos sandorio grąža, kurios tikisi savivaldybė, atrodo, atitinka orientacines rinkos vertes.
- (65) Todėl atrodo, kad pardavimo ir atgalinės nuomos sandoris neturėtų suteikti PSV nepagrįsto pranašumo ir užtikrina savivaldybei REIP atitinkančią grąžą.
- (66) Galiausiai pabrėžtina, kad, Nyderlandų nuomone, metinis nuomos mokesčiai lygintinas su nuompinigiais, kuriuos profesionalų futbolo klubai bet kurioje kitoje šalies vietoje moka už stadiono nuomą. Nors toks lyginimas dėl skirtingų vietų sunkiai įmanomas, reiktų pabrėžti, kad šie kiti klubai metinę nuomą moka ne tik už žemę po stadionu, bet ir už visą stadiono kompleksą. Taip pat pasakytina, kad PSV yra stadiono savininkas, jis apmoka stadiono naudojimo ir jo techninės priežiūros sąnaudas ir dar moka nuomą už po stadionu esančią žemę.

⁽¹⁰⁾ Šiuo atveju nepakanka duomenų, kad būtų galima nustatyti rinkos pakaitinių rodiklių lyginamajai palūkanų normai.

⁽¹¹⁾ OLC 14, 2008 1 19, p. 6.

6. IŠVADA

- (67) Todėl Komisija daro išvadą, kad sprendime pradėti procedūrą pateiktos abejonės buvo patikimai išsklaidytos. Pirkdama stadiono žemę ir sudarydama atgalinės nuomos sutartį su PSV, savivaldybė veikė taip, kaip būtų veikęs hipotetinis privatus investuotojas panašioje padėtyje. Todėl sandoris nesusijęs su Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje apibrėžta valstybės pagalba,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Priemonė, kurią Nyderlandai taikė Eindhoveno futbolo klubui PSV, nėra susijusi su Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalyje apibrėžta valstybės pagalba.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Nyderlandų Karalystei.

Priimta Briuselyje 2016 m. liepos 4 d.

Komisijos vardu
Margrethe VESTAGER
Komisijos narė

ISSN 1977-0723 (elektroninis leidimas)
ISSN 1725-5120 (popierinis leidimas)

Europos Sąjungos leidinių biuras
2985 Liuksemburgas
LIUKSEMBURGAS

LT